

Crna Gora
Državna revizorska institucija

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINE BIJELO POLJE
ZA 2012. GODINU

-konačni izvještaj-

Podgorica, oktobar 2013. godine

MIŠLJENJE, PREPORUKE I MJERE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja Izjašnjenja subjekta revizije (broj 05-40113-537/23 od 23.10.2013.godine) na preliminarni izvještaj DRI (broj 40112-05-537/21 od 08.10.2013. godine), a u skladu sa članom 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 50 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum u sastavu **Dragiša Pešić**, rukovodilac Kolegijuma – član Senata i **dr Branislav Radulović**, član Kolegijuma – član Senata, na sjednici Kolegijuma održanoj 30.10.2013. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Završnog računa Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu

Na osnovu revizijom utvrđenog činjeničnog stanja, nadležni Kolegijum DRI se u razumnoj mjeri uvjerio da Završni račun Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu sadrži materijalne greške i da prikazane aktivnosti, informacije i transakcije nijesu bile u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa važećim propisima.

Revizijom je utvrđeno da se materijalno značajne greške u Završnom računu budžeta Opštine Bijelo Polje odnose na prekoračenja po pojedinim izdacima u Opštem dijelu budžeta u visini od 0,13% do 119,17%, a najvećim dijelom na izdatku otplata dugova u visini od 37,65% i otplata obaveza iz prethodne godine u visini od 119,17%. U posebnom dijelu budžeta prekoračenja su ostvarena u visini od 196,39% na izdatku ugovoreni radovi i obaveze iz prethodnog perioda. Utvrđena su i gotovinska plaćanja za potrebe koje se mogu efikasno obaviti preko uobičajenog sistema plaćanja trezora. Revizijom je konstatovana neujednačena ekonomska klasifikacija pojedinih računa primitaka i izdataka u Budžetu i Završnom računu budžeta.

Utvrđena su i odstupanja i neusklađenost u primjeni člana 41,62,63 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, Zakona o državnoj imovini, Zakona o javnim nabavkama, Zakona o radu.

Na osnovu navedenog, nadležni Kolegijum DRI izražava **Uslovno mišljenje** na Završni račun Budžeta i usklađenost poslovanja sa propisima.

PREPORUKE I MJERE

1. Revizijom transakcija sa računa 441 - kapitalni izdaci, na bazi uzorka utvrđeno je da se jedan dio kapitalnih izdataka, u iznosu od 992.147,33€, odnosi na tekuće izdatke i obaveze iz prethodnog perioda, zbog čega, Budžet Opštine Bijelo Polje nije ostvaren u skladu sa članom 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, koji propisuje da se tekući rashodi budžeta Opštine i otplata duga moraju finansirati iz tekućih prihoda. Uključujući iznos od 992.147,23€, tekući rashodi i otplata duga realizovani su u iznosu od 7.935.664,83€ dok su tekući prihodi ostvareni u iznosu od 7.505.352,06€, tako da se iznos od 430.312,77€, nije finansirao iz tekućih prihoda¹.

¹ Napominjemo, da su u okviru otplate duga, sa pozicije otplata obaveza iz prethodnog perioda dijelom obuhvaćeni i kapitalni izdaci

- **Preporuka:** *Opština treba da izvršava Budžet u skladu sa odredbama člana 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kako bi se tekući rashodi i otplata duga finansirali iz tekućih prihoda.*
2. Revizijom je utvrđeno da Opština nije u potpunosti evidentirala primitke i izdatke u Glavnoj knjizi trezora u skladu sa ekonomskom klasifikacijom računa planiranom Odlukom o budžetu za 2012. godinu, zbog čega primici i izdaci po pojedinim računima u Odluci o Završnom računu budžeta za 2012. godinu nisu u skladu sa ekonomskom klasifikacijom računa koju je Skupština Opštine i usvojila.
- **Preporuka:** *Opština treba da planira primitke i izdatke po ekonomskoj klasifikaciji u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, a realizaciju izdataka i evidenciju u Glavnoj knjizi trezora treba da vrši u skladu sa planiranim budžetom, kako bi Završni račun budžeta Opštine bio u skladu sa sadržajem i klasifikacijom Budžeta koji je Skupština Opštine i usvojila.*
3. Revizijom je utvrđeno da je Opština ostvarila prekoračenja po pojedinim budžetskim pozicijama, u visini od 0,13% do 119,17%, odnosno u posebnom dijelu budžeta na izdatku ugovoreni radovi i obaveze iz prethodnih godina u visini od 196,39%. Opština treba da izvršava budžet u okviru planom predviđenih sredstava po budžetskim pozicijama uz mogućnost preusmjerenja sredstava shodno članu 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave. Iako su ukupni primici i izdaci realizovani u okviru planiranih iznosa, zbog prekoračenja po pojedinim izdacima iskazanim u Odluci o Završnom računu budžeta, bilo je neophodno pripremiti predlog za uravnoteženje budžeta, u skladu sa članom 7 Zakona o budžetu.
- **Preporuka:** *Neophodno je da Opština realno planira izmirenje obaveza iz prethodnog perioda, ugovara nove i realizuje izdatke do nivoa raspoloživih sredstava, utvrđenih Odlukom o budžetu.*
4. Revizijom je na bazi uzorka utvrđeno da, izvršenje budžeta Opštine pokazuje i određene nepravilnosti u primjeni Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, koje se odnose na sledeće:
- Sa računa 4611 Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima, realizovani su i izdaci za kamate, prinudnu naplatu, sudska izvršenja, transfere;
 - Sa računa 412 Ostala lična primanja, vršene su isplate za pomoći zaposlenima, za zarade pripravnici;
 - Na računu 715 Ostali primici, evidentirane su uplate od strane Zavoda za zapošljavanje za lični dohodak pripravnika, za Geronto domaćice;
 - Sa računa 441 Kapitalni izdaci, na bazi uzorka utvrđena je nepravilna evidencija, u iznosu od 992.147,33€, i to:
 - Izdatke nastale po osnovu isplata kojima se izmiruju obaveze starije od godinu dana u iznosu od 757.723,12€, trebalo je realizovati na izdatku 463 Otplata obaveza iz prethodnog perioda;
 - troškove kamata za uzete kredite za podsticaj razvoja, poljoprivrede, turizma i zapošljavanja, u iznosu od 97.380,25€, trebalo je iskazati na računu 4313 Transferi pojedincima; Troškove kamata po stambenim kreditima, u iznosu 33.982,32€, trebalo je iskazati na računu 417 Subvencije; izdatke za utrošeni električnu energiju, u iznosu od 61.631,04€, trebalo je iskazati na računu 413-4 Rashodi za energiju; sredstva u iznosu od 41.430,60€, trebalo je iskazati na računu 4611 Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima, po osnovu Rješenja Privrednog

suda, za izvršenje naplate duga po Ugovoru broj 01-825 o kupoprodaji od 25.07.2005.godine, između Opštine Bijelo Polje i NLB Montenegrobanke ad Podgorica.

- **Preporuka:** Opština treba da evidenciju izdataka vrši u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.
5. Revizijom je utvrđeno da, korisnici budžeta JU Centar za kulturu „Vojislav Bulatović Strunjo“ i JU „Centar za sport i rekreaciju“, koji se gotovo u potpunosti finansiraju iz budžeta Opštine, raspolažu sa žiro računima koji nijesu uključeni u Konsolidovani račun trezora Opštine, što nije u skladu sa odredbama člana 66 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i Uputstvom o radu trezora lokalne samouprave.
- **Preporuka:** Opština treba da sprovede zatvaranje žiro računa JU Centra za kulturu „Vojislav Bulatović Strunjo“ i JU „Centra za sport i rekreaciju“, a za sopstvene prihode koji se uplaćuju javnim ustanovama izvrši otvaranje uplatnih računa, kao dijela Konsolidovanog računa trezora.
6. Opština u fiskalnoj 2012. godini, ostvarila je primitke u iznosu od 10.055.507,11€, od čega iz sredstava Egalizacionog Fonda u iznosu od 4.450.241,00€, odnosno 44,26% ukupnih primitaka. U realizaciji sopstvenih prihoda Opština Bijelo Polje, ostvarila je manje izvršenje u odnosu na planirane prihode, i to kod poreza na nepokretnosti za 27,15%, naknade za opremanje gradskog građevinskog zemljišta za 43,49%. Nenaplaćena potraživanja, prema Izveštaju popisne komisije na dan 31.12.2012. godine iznose 5.786.048,70€, od čega se na potraživanja po osnovu poreza na nepokretnosti od fizičkih i pravnih lica odnosi iznos od 2.970.417,62€, odnosno 51,34% ukupnih potraživanja.
- **Preporuka:** Opština treba da zbog niskog stepena realizacije sopstvenih prihoda, posebno poreza na nepokretnost i značajnog iznosa nenaplaćenih potraživanja od fizičkih i pravnih lica, preduzme sve neophodne aktivnosti kako bi obezbijedila povećano učeće sopstvenih prihoda u ukupnim prihodima.
7. Opština Bijelo Polje u fiskalnoj 2012. godini, prilikom isplate zarada nije uplaćivala porez na dohodak fizičkih lica i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i nije isplatila neto zarade za novembar i decembar 2012. godine.
Ukupne obaveze Opštine Bijelo Polje, na dan 31.12.2012. godine iznose 16.002.631,00€ (ne uključujući obaveze za date garancije), od čega se na obaveze po dugoročnim kreditima odnosi iznos od 7.454.000,00€, obaveze za kapitalne izdatke iznos od 3.649.131,00€, obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca iznos od 3.582.500,00€ i ostale obaveze iznos od 1.316.600,00€.
Opština Bijelo Polje zaključila je sa Ministarstvom finansija 05.09.2013.godine Ugovor o finansijskom restrukturiranju, kao podršku finansijskoj konsolidaciji Opštine uključujući reprogram poreskog duga i kofinansiranje tehnoloških viškova Opštine Bijelo Polje i javnih preduzeća čiji je osnivač Opština. Sa Poreskom upravom zaključen je Protokol br.05/1 -764 od 19.07.2013. godine po kojem je izvršeno usaglašavanje o visini poreskog duga na dan 19.07.2013. godine u iznosu od 1.561.757,70€, a uključujući preuzete obaveze Sekretarijata za finansije, privedu i razvoj, Uprave za uređenje prostora i JKP Lim.

- **Preporuka:** Opština treba da, u budućem periodu izvrši racionalizaciju izdataka u dijelu zarada, transfernih davanja i kapitalnih izdataka, koji imaju najznačajnije učešće u ukupnim izdacima. Takođe, u narednom periodu zbog utvrđenih značajnih obaveza iz prethodnih perioda, neophodno je voditi opreznu politiku ugovaranja budućih obaveza.
8. Uvidom u personalne dosjee, na uzorku od 70 zaposlenih, utvrđeno je da je sa 14 lica zasnovan radni odnos na određeno vrijeme bez javnog oglašavanja, i to: 2008.godine - 1 zaposleni; 2009. godine - 4 zaposlena; 2010. godine – 2 zaposlena; 2011. godine - 2 zaposlena; 2012.godine - 5 zaposlenih. Pri čemu se period angažovanja produžavao do decembra 2012. godine, kada su svi zaposleni koji su u radnom odnosu na određeno vrijeme, dobili nova Rješenja u trajanju od 9 mjeseci.
- Sa 20 lica zasnovan je radni odnos na neodređeno vrijeme bez javnog oglašavanja, i to: 2003. godine - 2 zaposlena; 2005. godine – 1 zaposleni; 2006.godine – 1 zaposleni; 2007.godine – 2 zaposlena; 2008.godine – 12 zaposlenih i 2012.godine – 2 zaposlena.
- Zasnivanje radnog odnosa bez sprovedene procedure javnog oglašavanja, nije u skladu sa odredbama člana 10 i 37 Zakona o državnim službenicima i namještenicima i člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, a u vezi sa članom 36 Zakona o radu. Dok angažovanje na određeno vrijeme sa istim zaposlenim neprekidno ili sa prekidima dužim od 24 mjeseca nije u skladu sa članom 25 Zakona o radu i članom 48 Zakona o državnim službenicima i namještenicima.
- **Preporuka:** Potrebno je da se prilikom sprovođenja procedura za zasnivanje radnog odnosa, u dijelu koji se odnosi na Javno oglašavanje, poštuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima i odredbe Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti. Da se za angažovanja zaposlenih shodno Rješenjima o radu na određeno vrijeme, pridržava odredbi člana 25 Zakona o radu i člana 48 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, odnosno istekom zakonski dozvoljenog perioda angažovanja zaposlenih na određeno vrijeme, umjesto daljeg angažovanja na određeno vrijeme, potrebno je definisti radno pravni status zaposlenih.
9. Uvidom u isplate sa izdatka 411 – Neto zarade, utvrđeno je da su sa ovog računa vršene isplate po osnovu ugovora o djelu i ugovora o privremenim i povremenim poslovima, za koje Opština nije ugovarala obaveze u bruto iznosu, zbog čega nije utvrđena obaveza isplatioca po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, kao i da li postoji obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, iako je uvidom u posebne obračune ustanovljeno da je vršen obračun poreza na dohodak fizičkih lica.
- Opština je Ugovorima o djelu, shodno članu 669 Zakona o obligacionim odnosima, angažovala lica za poslove predviđene Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, što nije u skladu sa odredbama člana 14 Zakona o radu² i odredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima³.
- **Preporuka:** Opština treba da angažovanje lica za obavljanje poslova iz redovne nadležnosti vrši u skladu sa zakonskim propisima. U cilju preciznog definisanja obaveza prema licima angažovanim posebnim vrstama ugovora, ugovorima o djelu i ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, obaveze za obavljeni rad potrebno je ugovarati u bruto iznosu, a isplate po osnovu angažovanja ugovorima o djelu, realizovati sa računa 4139 - Ugovorene usluge.

²,Sl. list CG, br. 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11

³,Sl. list CG, br. 39/11, 50/11

10. Opština Bijelo Polje je preko blagajne izvršila gotovinske isplate u iznosu od 178.319,70€, od čega se iznos od 30.580,00€, odnosi na gotovinske isplate za socijalnu zaštitu porodice, iznos od 10.960,00€ odnosi se na gotovinske isplate sa pozicije budžetske rezerve po osnovu sponzorstva, jednokratne pomoći, iznos od 28.010,00€ odnosi se na gotovinske isplate za pomoći studentima za školovanje, iznos od 8.700,00€ isplaćen je sa pozicije ostala lična primanja. Stanje gotovine u blagajni u pojedinim mjesecima iznosilo je više od 30.000,00€.

- **Preporuka:** Opština treba da utvrdi namjenu korišćenja gotovine, kako bi se gotovinska plaćanja koristila samo u cilju podmirivanja kontinuiranih potreba koje se ne mogu efikasno obaviti preko uobičajenog sistema plaćanja trezora, shodno tačkama 150 i 151 Uputstva o radu Državnog trezora.

11. Revizijom je utvrđeno da, Opština vrši popis pokretne i nepokretne imovine sa stanjem na dan 31.12.2012. godine, međutim u programu osnovnih sredstava vodi samo evidenciju pokretne imovine, a nepokretnu imovinu evidentira u popisnim listama.

- **Preporuka:** Potrebno je da Opština vodi evidenciju o stanju i promjenama kako na pokretnim tako i na nepokretnim stvarima u svojini, shodno odredbama člana 44 stav 2 Zakona o državnoj imovini i shodno članu 1 i 4 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini. U cilju realnog iskazivanja sadašnje vrijednosti osnovnih sredstava, neophodno je u programu osnovnih sredstava izvršiti unos ukupne obračunate amortizacije za prethodni period, odnosno od trenutka stavljanja osnovnog sredstva u upotrebu.

Shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini Opština je trebala da dostavi Upravi za imovinu Izveštaj o evidenciji pokretnih i nepokretnih stvari u svojini Opštine za 2012. godinu. Do završetka rada na reviziji Opština nije dostavila isti Upravi za imovinu.

- **Preporuka:** Opština treba da se pridržava odredbi člana 50 Zakona o državnoj imovini u pogledu dostavljanja podataka o pokretnim i nepokretnim stvarima Upravi za imovinu i poštovanja roka naznačenog u stavu 2 člana 50 istog zakona.

12. Zaduženje Opštine Bijelo Polje, po dugoročnim kreditima, na dan 31.12.2012. godine iznosi 7.454.400,00€.

U fiskalnoj 2012. godini, Opština je u cilju reprograma i refinansiranja kreditnih obaveza iz prethodnog perioda, između ostalog zaključila sledeće ugovore:

- Sa Hypo Alpe-Adria bankom a.d. Podgorica, zaključen je Ugovor o dugoročnom kreditu br. KR-877/12 od 28.06.2012.godine, u iznosu od 3.524.000,00€, kojim je izvršen Reprogram obaveza po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu br. KR-388/11 od 29.04.2011.g. čije stanje u trenutku uzimanja ovog kredita iznosi 3.158.618,56€, a kojim su reprogramirane obaveze po kreditima realizovanim Opštini u 2006. i 2010. godini kao i Zatvaranje duga po osnovu isplaćenih zarada u 2010. i 2011. godini zaposlenim u Opštini u iznosu 273.259,24€ i zaposlenim u JKP „Lim“ u iznosu od 50.565,68€ i
- Reprogram obaveza koje JKP „Lim“ ima po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu br. KR-1126/09 čije stanje duga na dan 28.06.2012.g. iznosi 93.140,41€.

Opština Bijelo Polje je, iznos od 323.824,92€, dugoročnog kredita iskoristila za pokriće isplaćenih zarada zaposlenim u prethodnom periodu (2010. i 2011. godini), što nije u skladu sa čl.62 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da se dugoročni zajam ne može koristiti za finansiranje tekućih rashoda.

- **Preporuka:** Opština treba da zaključi Ugovore o reprogramu kreditnih obaveza u visini preostalih obaveza po inicijalnim kreditima, a da procedure za kreditna zaduženja za finansiranje ostalih obaveza sprovodi u zavisnosti od namjene, u skladu sa Statutom Opštine, odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave i Zakona o budžetu.

Opština Bijelo Polje je zaključila Ugovor o dugoročnom kreditu, kreditna partija: 00-411-0100484.6 od 21.07.2011.godine, u iznosu od 354.627,16€. Navedeni iznos je upotrijebljen za pokriće obaveza zaposlenih iz prethodnog perioda prema Komercijalnoj banci, što nije u skladu sa članom 62 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kojim je propisano da Opština može uzimati dugoročne zajmove samo za svrhu finansiranja kapitalnih investicionih rashoda ili radi kupovine kapitalnih sredstava u skladu sa odobrenim višegodišnjim planom investicija.

Za Ugovor o dugoročnom kreditu, kreditna partija: 00-411-0100484.6 od 21.07.2011.godine u iznosu od 354.627,61€, kod Komercijalne banke, za izmirivanje obaveza iz prethodnog perioda po već odobrenim pozajmicama, opština je trebala da ima saglasnost Vlade Crne Gore i Odluku Skupštine Opštine o zaduživanju. Napominjemo, da je Skupština Opštine donijela Odluku o davanju ovlašćenja predsjedniku Opštine za preuzimanje određenih pravnih radnji radi reprograma postojećih obaveza Opštine i preuzimanja dugova po osnovu kredita povjerilaca ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 14/13 od 30.04.2013. godine, 15/13 od 16.05.2013. godine) i Odluku o dopuni prethodne odluke ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 20/13 od 27.06.2013. godine) kojom se u stavu 2 potvrđuju Odluke i drugi pravni akti i radnje preduzete od strane predsjednika opštine u 2011. godini i 2012. godini u vezi sa preuzimanjem određenih pravnih radnji radi reprograma postojećih obaveza opštine i preuzimanja dugova po osnovu kredita povjerilaca.

- **Preporuka:** Opština treba da sprovodi procedure zaduživanja u skladu sa utvrđenim namjenama, shodno odredbama člana 62 i 63 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i člana 40 Zakona o budžetu, kojim je utvrđeno uzimanje dugoročnih pozajmica uz prethodnu saglasnost Vlade.

13. Opština Bijelo Polje, prilikom sačinjavanja Izveštaja o neizmirenim obavezama za 2011. godinu, nije evidentirala obaveze po osnovu ostalih ličnih primanja koje se odnose na naknade odbornicima, od čega je uzorkom obuhvaćen iznos od 14.829,50€, koji nije iskazala za IV kvartal 2011. godine u obrascu NEO- Izveštaj o neizmirenim obavezama za 2011. godinu i u Izveštaju nije prikazala strukturu obaveza prema vrsti izdatka.

- **Preporuka:** Opština treba da podatke o neizmirenim obavezama u obrascu NEO – Izveštaj o neizmirenim obavezama, unosi na osnovu prethodno usaglašenih podataka iz računovodstvene evidencije sa podacima iz Izveštaja popisne komisije. Da, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, vodi evidenciju obaveza na računima klase 2.

14. Revizijom je utvrđeno da kod sprovođenja postupaka javnih nabavki šopingom Ugovori su sklapani prije isteka roka za žalbe, što nije u skladu sa članom 107 Zakona o javnim nabavkama, a u vezi sa članom 122 Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da se žalba podnosi u roku od deset dana, između ostalog od dana prijema zaključka, rješenja i odluke ponuđača.

Izdaci u iznosu od 14.952,60€, za izradu i ugradnju tabli i obilježavanje ulica u Bijelom Polju i izdaci u iznosu od 18.610,00€, za održavanje javne rasvjete u gradu i prigradskim naseljima, nisu prikazani u Izveštaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki shodno članu 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama.

Revizijom je utvrđeno da, u Obrascu C – neposredni sporazum, nisu prikazani uzorkom obuhvaćeni izdaci Službe za zajedničke poslove, u iznosu od 12.605,89€, što nije u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama. Uključujući uzorkom obuhvaćeni iznos izdaci po osnovu neposrednog sporazuma su za 12.188,57€ veći u odnosu na dozvoljeni limit, što nije u skladu sa članom 30 Zakona o javnim nabavkama kojim je predviđeno da ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi 7 % izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi preko 800.000,00€.

- **Preporuka:** Neophodno je pridržavanje odredbi člana 107 Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da se Ugovor o javnoj nabavci ne može zaključiti prije isteka roka za žalbu i donošenja odluke po izjavljenoj žalbi i shodno članu 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama, evidentirati sve potrebne podatke o dodijeljenim javnim nabavkama u cilju iskazivanja tačnih podataka u Izveštaju koji se dostavlja nadležnom organu i poštovanje odredbi člana 30 Zakona o javnim nabavkama.

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- Da subjekt revizije u roku od 6 mjeseci izvijesti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim radnjama po iskazanim preporukama.

RUKOVODILAC KOLEGIJUMA

DRAGIŠA PEŠIĆ, član Senata

SADRŽAJ

<i>DIO I – OPŠTI DIO</i>	11
1. <i>Pravni osnov za vršenje revizije</i>	11
2. <i>Predmet i obuhvat revizije</i>	11
3. <i>Cilj revizije</i>	11
4. <i>Vrsta revizije</i>	12
5. <i>Metode revizije</i>	12
6. <i>Opšti podaci o subjektu revizije</i>	12
7. <i>Normativna uređenost Opštine</i>	13
8. <i>Sistem unutrašnjih kontrola</i>	15
<i>DIO II – UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE</i>	16
9. <i>Finansijski izvještaji</i>	16
9.1 <i>Budžet Opštine i Završni račun budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu</i>	16
10. <i>Planiranje i izvršenje budžeta</i>	19
10.1 <i>Sistem evidencije</i>	20
10.2 <i>Trezorsko poslovanje</i>	23
11. <i>Primici</i>	24
11.1 <i>Porezi</i>	25
11.1.1 <i>Porez na dohodak fizičkih lica</i>	25
11.1.2 <i>Porez na imovinu</i>	25
11.1.3 <i>Prerez porezu na dohodak fizičkih lica</i>	25
11.2 <i>Takse</i>	26
11.2.1 <i>Lokalne administrativne takse</i>	26
11.2.2 <i>Boravišna taksa</i>	26
11.2.3 <i>Lokalna komunalna taksa</i>	26
11.3 <i>Naknade</i>	26
11.3.1 <i>Prihodi od koncesionih i drugih naknada koje uvodi Država</i>	26
11.3.2 <i>Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta</i>	27
11.3.3 <i>Prihodi od nakanda za korišćenje motornih vozila</i>	27
11.3.4 <i>Naknada za korišćenje opštinskih puteva</i>	27
11.4 <i>Ostali primici</i>	28
11.4.1 <i>Prihod od kazni izrečenih u prekršajnom postupku</i>	28
11.4.2 <i>Prihodi od troškova razgraničenja i prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti</i>	28
11.4.3 <i>Ostali primici</i>	28
11.5 <i>Primici od imovine</i>	28
11.5.1 <i>Prihod od prodaje i davanja u zakup imovine</i>	28
11.6 <i>Prenos sredstava iz prethodne godine</i>	28
11.7 <i>Donacije i transferi</i>	29
11.8 <i>Pozajmice i krediti</i>	29

12. Izdaci.....	30
12.1 Izdaci za bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	30
12.1.1 Neto zarade.....	32
12.1.2 Opštinski preiz	34
12.2 Ostala lična primanja	34
12.3 Rashodi za materijal i usluge	35
12.3.1 Rashodi za materijal.....	35
12.3.2 Rashodi za službena putovanja	36
12.3.3 Rashodi za reprezentaciju.....	36
12.3.4 Rashodi za energiju	36
12.3.5 Rashodi za telefonske usluge	37
12.3.6 Rashodi za poštanske usluge	37
12.3.7 Ugovorene usluge.....	37
12.4 Tekuće održavanje.....	37
12.4.1 Tekuće održavanje građevinskih objekata	37
12.4.2 Tekuće održavanje opreme.....	38
12.5 Ostali izdaci.....	38
12.5.1 Komunalne usluge	38
12.6. Prava iz oblasti socijalne zaštite	39
12.6.1 Boračko invalidska zaštita - materijalno obezbjeđenje boraca	39
12.7 Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru.....	39
1. Transferi javnim institucijama	39
2. Transferi NVO, političkim partijama i udruženjima	40
3. Transferi pojedincima	40
12.8 Kapitalni izdaci.....	41
12.9 Otplata duga	44
12.10 Otplata obaveza iz prethodnog perioda	45
12.11 Tekuća budžetska rezerva.....	46
12.12 Stalna budžetska rezerva	47
13. Blagajna.....	48
14. Evidencija imovine Opštine.....	48
15. Neizmirene obaveze i zaduženje	50
15.1 Izdate garancije	54
15.2 Neizmirene obaveze	54
16. Javne nabavke	57
17. Uvid u poslovanje opštine u dijelu primjene informacionih tehnologija (IT).....	59
17.1. Osnovne informacije	59
17.2. Mreža i oprema.....	60
17.3. Licence i aplikacije.....	60
18. Izjašnjenje subjekta revizije	63
19. Sudski sporovi	63

DIO I – OPŠTI DIO

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje revizije Završnog računa Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 ("Sl. list CG", br. 01/07, 38/13);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG”, br. 28/04, 27/06, 78/06 i “Sl. list Crne Gore”, br. 17/07, 73/10, 40/11);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, broj 4011-06-1398 od 24.12.2012.godine;
- Odluci o vršenju revizije nadležnog kolegijuma, broj 40112-05-537 od 10.05.2013.godine.

Revizija Završnog računa budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu izvršena je u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list RCG br. 50/07);
- Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI).

2. Predmet i obuhvat revizije

Predmet revizije je Završni račun budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu.

U okviru revizije Završnog računa budžeta Opštine detaljno su analizirani:

- Primici Opštine;
- Izdaci Opštine;
- Realizacija kapitalnih projekata;
- Evidencija državne imovine u Opštini;
- Zaduženost,
- Neizmirene obaveze;
- Javne nabavke.

Predmet revizije su bili i normativna uređenost organa Opštine i lokalne uprave Bijelo Polje, kontrola gotovinskih tokova, zakonitost trošenja sredstava kao i funkcionisanje sistema unutrašnje kontrole. Obuhvat, odnosno obim provjere, određen je u zavisnosti od utvrđenog stepena materijalnosti i utvrđenog rizika revizije.

3. Cilj revizije

Revizija Završnog računa, imala je za cilj da izrazi mišljenje o istinitosti i tačnosti Završnog računa budžeta Opštine za 2012. godinu i pravilnosti (zakonitosti) poslovanja. Ovako postavljen cilj revizije, podrazumijeva izražavanje mišljenja o istinitosti i tačnosti finansijskih iskaza, kao i usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonima i propisima i ocjenu unutrašnjeg sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Davanje mišljenja o pravilnosti poslovanja podrazumijeva – ispitivanje finansijskih transakcija, odnosno da li su sredstva pribavljena i korišćena u skladu sa zakonom, podzakonskim propisima, Odlukom o Završnom računu Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu i drugim planskim dokumentima i finansijskim zahtjevima.

Važeći zakonski propisi, od značaja za reviziju su Zakon o budžetu ("Sl. list RCG", br. 040/01, 044/01...i "Sl. list CG", br. 012/07....049/10), Zakon o lokalnoj samoupravi ("Sl. list RCG",

br.042/03...."Sl. list CG", br.003/10, 038/12) i Zakon o finansiranju lokalne samouprave ("Sl. list RCG", br. 042/03.....074/10). Terenska revizija izvršena je u periodu jun - jul 2013. godine

4. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija u predmetnoj reviziji obavila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti, koja podrazumijeva sveobuhvatan uvid u finansijsko poslovanje subjekta revizije i usklađenost poslovanja subjekta revizije sa zakonima i propisima.

5. Metode revizije

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije javnog sektora ISSAI, kao i Detaljnim planom revizije Završnog računa Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu. Predmetna revizija uključila je sledeće revizorske provjere:

- Suštinske provjere transakcija,
- Provjere salda računa,
- Provjere stanja imovinskih knjiga.

Revizija je uključila ispitivanje dokaza na bazi provjere uzoraka, korišćenjem analitičkih postupaka, kojim smo provjeravali iznose i informacije objelodanjene u finansijskim izvještajima. Određivanje rizika i materijalnosti vršeno je korišćenjem Metodološkog uputstva Državne revizorske institucije, a uzorkovanje je vršeno primjenom revizorskog programa IDEA.

U skladu sa urađenim Zapisnikom o određivanju rizika i materijalnosti, utvrđen je Inherentni rizik (Ri) od 37,64% (srednji rizik) i rizik kontrole (Rk) na nivou od 20,67%, odnosno procijenjen je rizik revizije na nivou subjekta revizije 0,70%. Materijalnost, odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to značajno ne utiče na njihovu istinitost i objektivnost, procijenjena je na 1,02%. Za primitke prag kombinovane materijalnosti u apsolutnom iznosu je 102.566,00€, za izdatke je 97.124,00€. Metodologijom DRI o utvrđivanju rizika dobijen je uzorak od 86,50%. Uzorak je povećan na 93,46%, jer do sada nije vršena revizija ovog subjekta. Smatramo da su pribavljeni dokazi dovoljni, odgovarajući i da obezbjeđuju valjanu osnovu za izražavanje revizorskog mišljenja.

6. Opšti podaci o subjektu revizije

Opština Bijelo Polje je pravno lice u kojem se vrše poslovi lokalne samouprave u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave i opštinskim odlukama.

Organi opštine su Skupština Opštine i predsjednik Opštine.

Skupština opštine, je predstavnički organ Opštine. U 2012. godini Skupština opštine imala je 38 odbornika. Skupština opštine Bijelo Polje, na sjednici održanoj dana 10 i 11.07.2012. godine izabrala je Džemala Ljuškovića za predsjednika Skupštine Opštine.

Predsjednik opštine, je izvršni organ Opštine. Skupština Opštine Bijelo Polje, na sjednici održanoj dana 31.01.2011. godine, donijela je Odluku o izboru Aleksandra Žurića, za predsjednika Opštine. Predsjednik Opštine predstavlja i zastupa Opštinu.

Sjedište Opštine je u Bijelom Polju ul. Slobode.

U toku 2012. godine Skupština Opštine Bijelo Polje, imala je 4 zasjedanja.

Na XV sjednici koja je održana 10 i 11.07.2012. godine, usvojeni su:

1. Odluka o izboru predsjednika Skupštine Opštine;
2. Odluka o donošenju Strateškog plana razvoja Opštine Bijelo Polje za period 2012-2016. godina;

3. Odluka o Završnom računu budžeta Opštine Bijelo Polje za 2011.godinu.

Na XVII sjednici koja je održana, 27.12.2012. godine, usvojeni su:

1. Program rada Skupštine Opštine za 2013.godinu;
2. Odluka o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2013. godinu;
3. Izveštaj o stanju uređenja prostora Opštine za 2012.godinu;
4. Program uređenja prostora za 2013. godinu.

Lica ovlaštena za raspolaganje novčanim sredstvima, na osnovu kartona deponovanih potpisa, su:

- Aleksandar Žurić, predsjednik Opštine,
- Alida Nuhodžić, sekretar Sekretarijata za finansije,

Opština ima zaključene ugovore o saradnji sa:

- Račun GRT Opštine Bijelo Polje- IPA PROJEKTI, broj računa: 550-11545-77;
- Račun GRTO Opštine Bijelo Polje-Otklanjanje posledica elementarnih nepogoda, broj računa: 550-12990-10;
- Crnogorskom komercijalnom bankom, broj računa: 55630-623-9-3135;
- Prvom bankom Crne Gore, broj računa: 535-7000-31;
- NLB Montenegrobankom, broj računa: 55630-635-5-1188;
- Atlas Mont bankom, broj računa: 505-831-1334-12;
- Komercijalnom bankom ad Budva, broj računa:525-3308-14;
- Hypo Alpe Adria Bank ad Podgorica, broj računa: 555-62-60;
- Podgoričkom bankom Societe Generale Group; broj računa: 550-5376-57.

7. Normativna uređenost Opštine

Opština Bijelo Polje, je pravno lice u kojem se vrše poslovi lokalne samouprave u skladu sa Ustavom, Zakonom o lokalnoj samoupravi, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave i opštinskim odlukama.

Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi i Statuta Opštine Bijelo Polje, Skupština Opštine Bijelo Polje donijela je Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Opštine Bijelo Polje ("Sl. list RCG"- opštinski propisi br. 33/06 i "Sl. list CG" – opštinski propisi br. 18/10).

Skupština Opštine Bijelo Polje donijela je Odluku o pristupanju izmjenama i dopunama Statuta Opštine Bijelo Polje. ("Sl. list CG-opštinski propisi", br. 14/13).

Do okončanja rada na reviziji Skupština Opštine nije donijela Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Opštine Bijelo Polje.

Na osnovu člana 57 stav 1 tačka 5 Zakona o lokalnoj samoupravi i člana 60 stav 1 tačka 5 Statuta Opštine Bijelo Polje, po pribavljenom mišljenju glavnog administratora, Predsjednik Opštine Bijelo Polje donio je Odluku o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje („Sl. List CG – opštinski propisi“ br. 15/11, 28/11, 31/11, 33/11; 07/12, 10/12).

Odluka o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje, usaglašena je sa Zakonom o lokalnoj samoupravi.

U skladu sa ovom Odlukom, Opština obavlja poslovanje preko organa lokalne uprave koje čine:

A. Sekretarijati

- 1 Sekretarijat za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti;
- 2 Sekretarijat za finansije;
- 3 Sekretarijat za preduzetništvo i ekonomski razvoj,
- 4 Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj,

5 Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj;

B. Direkcije

1 Direkcija za imovinu i zaštitu prava Opštine i

2 Direkcija za izgradnju i investicije

C. Uprava

1) Uprava javnih prihoda

STRUČNE SLUŽBE

1 Služba predsjednika Opštine,

2 Služba glavnog administratora

3 Služba za zajedničke poslove

4 Služba za protokolarne poslove

5 Služba menadžera.

POSEBNE SLUŽBE

1. Služba zaštite

2. Komunalna policija

3. Centar za informacioni sistem

4. Služba za unutrašnju reviziju

Odlukom izmjenama i dopunama Odluke o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine, dana 13.10.2011. godine formirana je Služba za protokolarne poslove koja nije predviđena Odlukom o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu.

Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine nije predviđena Služba Skupštine, već su sredstva u Odluci o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu planirana na osnovu Odluke o obrazovanju Službe Skupštine ("Sl. list RCG-opštinski propisi", broj 44/06, 06/07).

Nadležnosti organa lokalne uprave Opštine Bijelo Polje definisane su Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje.

U Odluci o budžetu Opštine Bijelo Polje i u Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu, iskazane su kao potrošačke jedinice:

- JU Centar za djelatnost kulture – organizacioni kod 13;
- JU Centar za sport i rekreaciju – organizacioni kod 14;
- Nevladine organizacije- organizacioni kod: 15;
- OO Subnor i
- OO Crveni krst.

Revizijom je ustanovljeno da su, Javne ustanove i nevladine organizacije planirani kao korisnici budžeta u okviru Sekretarijata za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti, koje su po organizacionoj klasifikaciji iskazane kao potrošačke jedinice, dodjeljivanjem sledećih kodova: 13 – Ju Centar za kulturu, 14 – JU Centar za sport i rekreaciju i 15 OO Subnor i OO Crveni krst.

Zbog navedenog struktura organa lokalne uprave ne odgovara budžetskoj klasifikaciji po korisnicima.

- **Preporuka:** Potrebno je utvrditi organizacionu klasifikaciju potrošačkih jedinica i njima podređenih jedinica i kao takvu primjenjivati je u Odluci o Budžetu Opštine i Odluci o Završnom računu Budžeta Opštine.

Shodno članu 78 i 85 Statuta Opštine Bijelo Polje, glavni administrator i menadžer imenovani su na osnovu javnog oglašavanja, na neodređeno vrijeme.

Organizacijom rada organa rukovodi glavni administrator, koji uz saglasnost predsjednika Opštine, postavlja starješine organa, nakon sprovedenog konkursa.

U skladu sa članom 77 Zakona o lokalnoj samoupravi i članom 74 Statuta opštine, starješine organa donijeli su Pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na koje je dao saglasnost Predsjednik Opštine, po pribavljenom Mišljenju glavnog administratora.

Pravilnici o sistematizaciji organa lokalne uprave usklađeni su sa Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada organa lokalne uprave Opštine Bijelo Polje.

Broj sistematizovanih radnih mjesta po sistematizaciji iz 2012.godine i zaposlenih sa stanjem na 31.12.2012.godine iskazan je u sledećoj tabeli:

Organi lokalne uprave	Broj sistematizovanih radnih mjesta u 2012.godini	Broj zaposlenih u 2012.godini
Sekretarijat za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti	65	60
Sekretarijat za finansije	17	15
Sekretarijat za preduzetništvo i ekonomski razvoj	21	20
Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj	19	12
Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj	18	17
Direkcija za imovinu i zaštitu prava Opštine	10	8
Direkcija za izgradnju i investicije	21	17
Služba predsjednika Opštine	11	8
Služba glavnog administratora	11	6
Služba za zajedničke poslove	67	63
Služba za protokolarne poslove	4	4
Služba menadžera	7	6
Služba zaštite	42	22
Komunalna policija	68	64
Centar za informacioni sistem	15	11
Služba za unutrašnju reviziju	3	3
Služba skupštine opštine BP	7	7
Uprava javnih prihoda	54	49
Ukupno:	460	392

Na kraju 2012. godine bilo je 392 zaposlenih **uključujući i pripravnike.**

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Na osnovu člana 18 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Opština Bijelo Polje, uspostavila je Službu za unutrašnju reviziju.

Predsjednik Opštine, Rješenjem broj 01-320/11 od 28.06.2011. godine, na osnovu člana 14 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, donio je Rješenje o određivanju lica zaduženog za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole.

Opština Bijelo Polje, donijela je:

- Akcioni plan – set internih pravila i procedura, za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u Opštini Bijelo Polje, u maju 2012. godine;
- Strateški plan unutrašnje revizije, za period 2013- 2015. godine;
- Godišnji plan unutrašnje revizije za 2012. godinu; maj 2012. godine;
- Povelju unutrašnje revizije, januar 2012. godine;
- Opština Bijelo Polje potpisala je Ugovor sa Ministarstvom finansija o posebnom stručnom osposobljavanju zaposlenog lica, radi sticanja zvanja ovlašćeni unutrašnji revizor u javnom sektoru;
- Godišnji Izveštaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola.

U Opštini je uspostavljena Služba za unutrašnju reviziju, sa 3 zaposlena.

DIO II – UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

9. Finansijski izvještaji

9.1 Budžet Opštine i Završni račun budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu

- **Budžet Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu.**- Odluka o Budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu donesena je na sjednici Skupštine Opštine Bijelo Polje održanoj 30.12.2011. godine („Sl. list CG – opštinski propisi“, br. 002/12), prema kojoj su ukupni prihodi i rashodi planirani u iznosu od 10.665.763,32€. i

- **Završni račun budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu.** Odluka o Završnom računu Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012.godinu, donesena je na sjednici Skupštine Opštine Bijelo Polje, održanoj 27.06.2013. godine („Sl. list CG-opštinski propisi, br. 020/13).

Navedeni finansijski izvještaji su doneseni u propisanom roku i proceduri.

U Odluci o Završnom računu Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu utvrđeno je sljedeće stanje izvršenja budžeta:

- 1. PRIMICI:**
10.055.507,11€,
- 2. IZDACI:**
9.521.922,64€,
- 3. RAZLIKA ostvarenih primitaka i izdataka na dan 31.12.2012. godine:**
533.584,47€.

Kapitalni izdaci su planirani u iznosu od 3.284.663,32€, ostvareni u iznosu od 2.393.845,45€

Tekući izdaci su planirani u iznosu od 7.381.100,00€, ostvareni u iznosu od 7.128.077,19€

Dostavljen je Izveštaj revizorske kuće "Mont Audit Plus" o izvršenoj reviziji Prijedloga Odluke Završnog računa Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012.godinu.

Shodno članu 55 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Završni račun budžeta sadrži i Bilans stanja i Bilans prihoda i rashoda, iskazanih u skladu sa organizacionom, funkcionalnom i ekonomskom klasifikacijom. Za sastavljanje navedenih bilansa neophodni su propisani obrasci i potpuna primjena Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i bidžete oština.

Planirani i ostvareni primici i izdaci Opštine Bijelo Polje u 2012. godini, prikazani su u sljedećim pregledima:

Tabela: Primici Opštine Bijelo Polje u 2012. godini				
SINTETIKA	OPIS	Plan Budžeta 2012	Završni račun Budžeta 2012	Index (3/2)* 100
	1	2	3	4
7	Primici	10.665.763,32	10.055.507,11	94,28
71	Tekući prihodi	3.695.000,00	3.447.120,94	93,29
711	Porezi	1.680.000,00	1.706.557,37	101,6
711-1	Porez na dohodak fizičkih lica	350.000,00	499.277,67	142,7
711-3	Porez na nepokretnosti	650.000,00	473.532,84	72,85
711-3	Porez na promet nepokretnosti	180.000,00	208.943,71	116,1
711-3	Porez na nasleđe i poklon	0,00	0,00	0
711-7	Opštinski porezi	500.000,00	524.803,15	105
713	Takse	115.000,00	114.373,25	99,46
713-1	Lokalne administrativne takse	55.000,00	42.720,22	77,67
713-3	Boravišne takse	10.000,00	625,92	6,259
713-5	Lokalne komunalne takse	50.000,00	71.027,11	142,1
714	Naknade	1.380.000,00	1.260.528,00	91,34
714-1	Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa	270.000,00	307.686,82	114
714-6	Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	700.000,00	402.562,38	57,51
714-7	Naknada za izgradnju i održavanje lokalnih puteva	110.000,00	84.476,84	76,8
714-8	Naknada za puteve	300.000,00	465.801,96	155,3
715	Ostali prihodi	520.000,00	365.662,32	70,32
715-2	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	20.000,00	2.982,00	14,91
715-3	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	400.000,00	234.422,98	58,61
715-5	Ostali prihodi	100.000,00	128.257,34	128,3
72	Primici od prodaje imovine	1.750.000,00	81.704,45	4,669
721-1	Prodaja nepokretnosti	1.750.000,00	81.704,45	4,669
73	Primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine	434.534,48	1.328.030,11	305,6
732	Sredstva prenesena iz prethodne godine	434.534,48	1.328.030,11	305,6
74	Donacije i transferi	4.286.228,84	4.781.651,78	111,6
740-1	Egalizacione dotacije i donacije	4.286.228,84	4.781.651,78	111,6
75	Pozajmice i krediti	500.000,00	416.999,83	83,4
751-1	Pozajmice i krediti od domaćih izvora	500.000,00	416.999,83	83,4

Tabela: Izdaci Opštine Bijelo Polje u 2012. godini				
SINETIKA	OPIS	Plan Budžeta 2012	Završni račun Budžeta 2012	Index (3/2)* 100
	1	2	3	4
4	IZDACI	10.665.763,32	9.521.922,64	89,28
41	Tekući izdaci	3.969.700,00	2.788.895,55	70,25
411	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	2.006.600,00	1.408.062,38	70,17
411-1	Neto zarade	1.319.700,00	1.383.543,90	104,8
411-2	Porez na zarade	131.200,00	0,00	0
411-3	Doprinosi na teret zaposlenog i poslodavca	537.800,00	0,00	0
411-5	Opštinski prirez	17.900,00	24.518,48	137
412	Ostala lična primanja	663.600,00	230.252,27	34,7
412-9	Otpremnine	500.000,00	113.429,04	22,69
412-8	Naknade skupštinskim poslanicima	85.000,00	56.162,78	66,07
412-9	Ostale naknade	78.600,00	60.660,45	77,18
413	Rashodi za materijal i usluge	566.500,00	365.516,57	64,52
413-1	Rashodi za materijal	104.500,00	64.444,87	61,67
413-2	Rashodi za službena putovanja	41.500,00	28.953,57	69,77
413-3	Rashodi za reprezentaciju	37.500,00	14.701,95	39,21
413-4	Rashodi za energiju	170.000,00	127.500,75	75
413-5	Rashodi za telefonske usluge	71.500,00	51.430,69	71,93
413-6	Rashodi za poštanske usluge	6.000,00	7.185,72	119,8
413-7	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	55.000,00	13.989,11	25,43
413-1	Izdaci prvost kom.za usmj dj sa posebnim potreb.	5.000,00	5.020,00	100,4
413-9	Ugovorene usluge	55.500,00	37.880,05	68,25
413-5	Promotivne aktivnosti	20.000,00	14.409,86	72,05
414	Tekuće održavanje	689.000,00	748.156,10	108,6
414-2	Tekuće održavanje javnih objekata	20.000,00	4.463,88	22,32
414-3	Tekuće održavanje opreme	69.000,00	25.755,56	37,33
414-3	Izgradnja i održavanje opštinskih puteva i javnih površina	600.000,00	717.936,66	119,7
416	Renta	20.000,00	19.739,94	98,7
416-1	Zakup objekata	20.000,00	19.739,94	98,7
418	Ostali izdaci	24.000,00	17.168,29	71,53
418-1	Komunalne naknade	24.000,00	17.168,29	71,53
42	Transferi za socijalnu zaštitu	107.500,00	97.645,07	90,83
421	Prava iz oblasti socijalne zaštite	107.500,00	97.645,07	90,83
421-2	Boračko invalidska zaštita	7.500,00	7.138,56	95,18
421-3	Socijalna zaštita porodice	100.000,00	90.506,51	90,51
43	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	1.763.900,00	1.778.358,00	100,8
431	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	1.763.900,00	1.778.358,00	100,8
431-1	Transferi javnim institucijama	1.509.500,00	1.500.696,28	99,42
431-2	Transferi nevl organ. pol. partijama i udruženjima	154.400,00	154.606,72	100,1
431-3	Transferi pojedincima (stipendije)	100.000,00	123.055,00	123,1

44	Kapitalni izdaci	3.284.663,32	2.393.845,45	72,88
441	Kapitalni izdaci	3.284.663,32	2.393.845,45	72,88
441-2	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	1.575.663,32	1.937.113,99	122,9
441-5	Izdaci za opremu	200.000,00	98.603,90	49,3
441-6	Održavanje lokalne infrastrukture	971.000,00	166.519,16	17,15
441-9	Ostali kapitalni izdaci	538.000,00	191.608,40	35,61
46	Otplata dugova	1.300.000,00	2.278.618,97	175,3
461	Otplata duga	700.000,00	963.613,69	137,7
463	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	600.000,00	1.315.005,28	219,2
47	Rezerve	240.000,00	184.559,60	76,9
471	Tekuća budžetska rezerva	180.000,00	159.266,10	88,48
472	Stalna budžetska rezerva	60.000,00	25.293,50	42,16

10. Planiranje i izvršenje budžeta

Odlukom o budžetu Opštine, primici su planirani u iznosu od 10.665.763,32€, ostvareni u iznosu od 10.055.507,11€, odnosno za **5,72% manje u odnosu na planirane**, dok su izdaci u skladu sa Odlukom planirani u iznosu od 10.665.763,32€, realizovani u iznosu od 9.521.922,64€, odnosno za **10,72% manje u odnosu na planirane**.

- 1) U Odluci o Završnom računu budžeta Opštine, ostvarena su značajna odstupanja realizovanih izdaka u odnosu na planirane, i to:

U Opštem dijelu budžeta, kod sledećih pozicija:

- Izdaci za Bruto zarade zaposlenih planirane su u iznosu od 2.006.600,00€, a realizovani u iznosu od 1.408.062,38 €, odnosno za **29,83% manje od planiranog**, jer Opština nije isplatila neto zarade za novembar i decembar i nije uplaćivala porez na dohodak fizičkih lica i doprinose za obavezno socijalno osiguranje u fiskalnoj 2012. godini.
- Izdaci za tekuće održavanje opštinskih puteva i javnih površina, realizovani su za **19,66% više od planiranih**,
- Izdaci za obrazovanje i stipendije realizovani su za **23,06% više u odnosu na planirane**
- U okviru izdataka za otplatu dugova, ukupni zdaci su realizovni za **75,28% više u odnosu na planirane**, u strukturi otplate duga: otplata duga realizovana u većem procentu za **37,68%**, a otplata obaveza realizovana u većem procentu za **119,17%**.

U posebnom dijelu budžeta, značajnija odstupanja izvršena su kod Direkcije za izgradnju i investicije, u dijelu kapitalnih izdataka, koji su realizovani za **22,94% više u odnosu na planirane**. U okviru kapitalnih izdataka, izdaci sa pozicije 441-2 - Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine realizovani su za **196,39% više u odnosu na planirane**.

- Preporuka: Zbog značajnih odstupanja iskazanih po pojedinim pozicijama u Odluci o Završnom računu budžeta, Opština treba da realno planira i izvršava budžet kako bi se realizacija izdataka i ugovorenih obaveza vršila u skladu sa raspoloživim sredstvima i odobrenim budžetom za tekuću godinu.

2) **Članom 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, utvrđeno je da se tekući rashodi budžeta Opštine i otplata duga moraju finansirati iz tekućih prihoda.**

Uvidom u realizovane transakcije sa računa 441 - kapitalni izdaci, utvrđeno je da se jedan dio kapitalnih izdataka odnosi na tekuće izdatke i obaveze iz prethodnog perioda, u iznosu od 992.147,33€, zbog čega, Budžet Opštine Bijelo Polje nije ostvaren u skladu sa članom 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, koji propisuje da se tekući rashodi budžeta Opštine i otplata duga moraju finansirati iz tekućih prihoda. Uključujući iznos od 992.147,23€, tekući rashodi i otplata duga realizovani su u iznosu od 7.935.664,83€ dok su tekući prihodi ostvareni u iznosu od 7.505.352,06€, tako da se iznos od 430.312,77€, nije finansirao iz tekućih prihoda⁴.

- **Preporuka:** Opština, treba da izvršava Budžet u skladu sa odredbama člana 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kako bi se tekući rashodi i otplata duga finansirali iz tekućih prihoda.

10.1 Sistem evidencije

Opština Bijelo Polje vodi računovodstvenu evidenciju na gotovinskoj osnovi u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.⁵ Finansijsko - računovodstveni poslovi budžeta Opštine obavljaju se u Sekretarijatu za finansije. Opština je počela sa primjenom sistema trezorskog poslovanja, od 01. Januara 2007. godine, u skladu sa Uputstvom o radu trezora lokalne samouprave⁶, donesenom od strane Predsjednika Opštine Bijelo Polje.

1. Revizijom je utvrđeno da Opština nije u potpunosti vršila evidentiranje primitaka i izdataka u Glavnoj knjizi trezora, u skladu sa Odlukom o budžetu za 2012. godinu planiranom ekonomskom klasifikacijom primitaka i izdataka, zbog čega primici i izdaci iskazani u Odluci o Završnom računu budžeta za 2012. godinu nisu u skladu sa klasifikacijom računa koju je Skupština opštine i usvojila.

Razlike u iskazanim primicima i izdacima u Odluci o Završnom računu budžeta u odnosu na Odluku o budžetu Opštine, odnose se na sledeće pozicije:
Ostali primici su planirani na poziciji 715-4 Ostali primici, iskazani u Završnom računu budžeta na poziciji 715-5 Ostali primici;

- Transferi - dotacije i donacije, planirani su u okviru grupe 742, u okviru sintetike 742-6 Egalizacioni fond, bez planiranja grupe 741 Donacije i otvarnja sintetike 741-1 Tekuće donacije i 741-2 Kapitalne donacije, dok su u Završnom računu iskazani na grupi 740 Transferi – dotacije i donacije, a na sintetici 740-1 Egalizacioni fond. Zbog ne iskazivanja donacija i transfera u skladu sa pozicijama predviđenim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, nema se uvid u iznos planiranih i realizovanih tekućih i kapitalnih donacija.
- Opština je Odlukom o budžetu za 2012. godinu, izdatak za tekuće održavanje lokalne infrastrukture, planirala na poziciji 414-4- izgradnja i održavanje opštinskih puteva i javnih površina, sva plaćanja po ovom osnovu, u iznosu od 680.717,09€, evidentirala je u okviru pozicije 414-3 – Tekuće održavanje opreme, kako je prikazano u Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu.

⁴ Napominjemo, da su u okviru otplate duga, sa pozicije otplata obaveza iz prethodnog perioda dijelom obuhvaćeni i kapitalni izdaci

⁵ Sl. list RCG, br. 35/05, 37/05, 81/05, 2/13;

⁶ „Sl. list RCG – opštinski propisi“, br. 24/05

Razlike u iskazanim planiranim primicima i izdacima, po ekonomskoj klasifikaciji u Odluci o Budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu i u Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu u Opšem dijelu Budžeta odnose se na sledeće:

- 1) Izdaci za material 413, u Budžetu Opštine i u Završnom računu Budžeta imaju različito iskazanu strukturu sintetike. U Završnom računu Bužeta dodatno je rasčlanjena struktura sintetike kod računa 413-1 na: Izdatke za reprezentativni material, Saradnju sa drugim gradovima, Saradnju sa međunarodnim organizacijama, Obilježavanje praznika Opštine i nagrada "3 Januar", Sredstva za podršku podršku implementaciji borbe protiv korupcije. U Završnom računu Budžeta nije evidentiran izdatak 413-8 Uređenje grada;
- 2) Izdaci za Tekuće održavanje opštinskih puteva 414-4 i Izdaci za uređenje javnih površina 414, iskazani su u Završnom računu sa izdataka 414-3 Izdaci za održavanje opštinskih puteva;
- 3) Izdaci za gradsku garažu planirani su na poziciji 441-6-7 Gradska garaža, iskazani u Završnom računu na poziciji 441-8 Gradska garaža.
- 4) Primici za Kategoriju 74 Donacije i transferi, u Budžetu Opštine prikazani su na Grupi 742 na Sintetici 742-4 Egalizacioni Fond, u Završnom računu Budžeta prikazani su na grupi 740 na Sintetici Egalizacioni Fond 740-1. Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa Budžeta Crne Gore, budžeta vanbudžetskih fondova, budžeta opština, trebalo je Grupu rasčlaniti na 741 Donacije i 742 Transfere i dodatno Sintetiku u skladu sa Pravilnikom.

ODLUKA O BUDŽETU OPŠTINE BIJELO POLJE ZA 2012. GODINU				ODLUKA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA OPŠTINE BIJELO POLJE ZA 2012. GODINU			
KATEGORIJA	GRUPA	SINETIKA	OPIS	KATEGORIJA	GRUPA	SINETIKA	OPIS
71			TEKUĆI PRIHODI	71			TEKUĆI PRIHODI
	711		POREZI		711		POREZI
		711-1	POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA			711-1	POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA
		711-3	POREZ NA IMOVINU			711-3	POREZ NA IMOVINU
		711-7	OPŠTINSKI POREZI			711-7	OPŠTINSKI POREZI
	713		TAKSE		713		TAKSE
		713-1	LOKALNE ADMINIS. TAKSE			713-1	LOKALNE ADMINIS. TAKSE
		713-3	BORAVIŠNE TAKSE			713-3	BORAVIŠNE TAKSE
		713-5	LOKALNE KOMUNALNE TAKSE			713-5	LOKALNE KOMUNALNE TAKSE
	714		NAKNADE		714		NAKNADE
		714-1	PRIHOD OD KONCESIJE NAKNADE ZA OBAVLJANJE KON.POSL.			714-1	PRIHOD OD KONCESIJE NAKNADE ZA OBAVLJANJE K
		714-6	NAKNADE ZA KOMUNALNO OPREMANJE GGZ			714-6	NAKNADE ZA KOMUNALNO OPREMANJE GGZ
		714-7	PRIHOD OD GOD.NAKNADE ZA KOR.MOTOR VOZILA			714-7	PRIHOD OD GOD.NAKNADE ZA KOR.MOTOR VOZILA
		714-8	NAKNADE ZA KORISĆENJE OPS.PUTEVA			714-8	NAKNADE ZA KORISĆENJE OPS.PUTEVA
	715		OSTALI PRIMICI		715		OSTALI PRIMICI
		715-2	PRIHOD OD NOVČANIH KAZNI IZREČ. U PREK.POST.			715-2	PRIHOD OD NOVČANIH KAZNI IZREČ. U PREK.POST.
		715-3	PRIHOD KOJI SVOJOM DJEL.OSTV.ORG.I UPRAVE			715-3	PRIHOD KOJI SVOJOM DJEL.OSTV.ORG.I UPRAVE
		715-4	OSTALI PRIMICI			715-5	OSTALI PRIMICI
72			PRIMICI OD IMOVINE	72			PRIMICI OD IMOVINE
	721		PRIMICI OD IMOVINE		721		PRIMICI OD IMOVINE
		721-1	PRIHOD OD PRODAJE I DAVANJA U ZAKUP IMOVINE OPŠTINE			721-1	PRIHOD OD PRODAJE I DAVANJA U ZAKUP IMOVINE OF
73			PRENOS SREDSTAVA IZ PRETHodne GODINE	73			PRENOS SREDSTAVA IZ PRETHodne GODINE
	731		PRENOS NEUTROŠENIH SREDSTAVA IZ PRETHodne GODINE		732		PRENOS NEUTROŠENIH SREDSTAVA IZ PRETHodne GODINE
		731-1	PRENOS NEUTROŠENIH SREDSTAVA IZ PRETHodne GODINE			732-1	PRENOS NEUTROŠENIH SREDSTAVA IZ PRETHodne G
	742		TRANSFERI- DOTACIJE I DONACIJE		740		TRANSFERI- DOTACIJE I DONACIJE
		742-6	EGALIZACIONI FOND			740-1	EGALIZACIONI FOND
75			POZAJMICE I KREDITI	75			POZAJMICE I KREDITI

OPŠTI DIO

Odluka o budžetu Opštine Bijelo polje za 2012 godinu			Odluka o Završnom računu Budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012 godinu		
Grupa	Sintetika	Opis	Grupa	Sintetika	Opis
413		Izdaci za materijal i usluge	413		Izdaci za materijal i usluge
	413-1	Izdaci za materijal		413-1	Izdaci za materijal
		Ne postoji u Odluci o Budžetu		413-1	Izdaci za reprezentativni materijal
		Ne postoji u Odluci o Budžetu		413-1	Saradnja sa drugim gradovima
		Ne postoji u Odluci o Budžetu		413-1	Saradnja sa međunarodnjim
		Ne postoji u Odluci o Budžetu		413-1	Obilježavanje praznika Opštine i nagrada
		Ne postoji u Odluci o Budžetu		413-1	Saradnja za podršku implement.borbe protiv
	413-8	Uredjenje grada			Nije evidentirano u Odluci o ZRB
414		Tekuće održavanje	414		Tekuće održavanje
	414-4	Izgradnja i održavanje opštinskih puteva		414-3	Izgradnja i održavanje opštinskih puteva i
	414-	Uredjenje javnih površina			Nije evidentirano u Odluci o ZRB
441		Kapitalni izdaci	441		Kapitalni izdaci
	441-6-7	Gradska garaža		441-8	Gradska garaža

Zbog navedenih razlika u ekonomskoj klasifikaciji računa primitaka i izdataka u Odluci o Budžetu i u Odluci o Završnom računu budžeta, nije obezbijeđeno usaglašeno i tačno iskazivanje primitaka i izdataka po budžetskim pozicijama.

- **Preporuka:** Opština treba da evidentira primitke i izdatke u glavnoj knjizi trezora u skladu sa ekonomskom klasifikacijom izdataka predviđenom Odlukom o budžetu, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova, budžete opština, kako bi se obezbijedilo usaglašeno iskazivanje izdataka po ekonomskoj kasifikaciji, kako u Odluci o budžetu tako i u Odluci o Završnom računu budžeta.

2. Revizijom je utvrđeno, na bazi uzorka da izvršenje budžeta Opštine pokazuje i određene nepravilnosti u primjeni Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, koje se odnose na sledeće:

- Sa računa 4611 Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima, realizovani su i izdaci za kamate rezidentima koje je trebalo planirati i evidentirati na računu 415-1- kamate rezidentima, prinudnu naplatu, izdatke po osnovu sudskih izvršenja trebalo je evidentirati na računu 471 Tekuća budžetska rezerva; - Sa računa 411-1 Izdaci za neto zarade, vršene su i isplate po osnovu Ugovora o djelu, akontacije zaposlenima;

- Sa računa 412 Ostala lična primanja, vršene su isplate po osnovu pomoći zaposlenima koje je trebalo evidentirati na računu 431-3 Transferi pojedincima, isplate za zarade pripravnici trebalo je iskazati na računu 431-3-4 Ostalo – sredstva za lična primanja pripravnika.

- Transfere, donacije i dotacije, trebalo je iskazati na računima 742- 1 Transferi od Budžeta države, 742- 6 Transferi od Egalizacionog Fonda; 742-5 Transferi od Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

- Na računu 715 Ostali primici, evidentirane su uplate od strane Zavoda za zapošljavanje za lični dohodak pripravnika, za Geronto domaćice;

- Sa računa 441 Kapitalni izdaci, na bazi uzorka utvrđena je nepravilna evidencija, u iznosu od 992.147,33€, i to:

- Izdatke nastale po osnovu isplata kojima se izmiruju obaveze starije od godinu dana u iznosu od 757.723,12€, trebalo je realizovati na izdatku 463-0 otplata duga iz prethodnih godina;

- troškove kamata za uzete kredite za podsticaj razvoja, poljoprivrede, turizma i zapošljavanja, u iznosu od 97.380,25€, trebalo je iskazati na računui 431-3- Transferi pojedincima; Troškove kamata po stambenim kreditima, u iznosu 33.982,32€, trebalo je iskazati na računu 417 –

Subvencije; izdatke za utrošeni električnu energiju, u iznosu od 61.631,04€, trebalo je iskazati na računu 413-4 Rashodi za energiju; sredstva u iznosu od 41.430,60€, trebalo je iskazati na računu 4611 – Otplata HOV i kredita rezidentima, po osnovu Rješenja Privrednog suda, za izvršenje naplate duga po Ugovoru broj 01-825 o kupoprodaji od 25.07.2005.godine, između Opštine Bijelo Polje i NLB Montenegrobanke ad Podgorica.

- **Preporuka:** Opština treba da evidenciju izdataka vrši u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

10.2. Trezorsko poslovanje

- **Preusmjeravanje sredstava**

Revizijom je utvrđeno da je Opština izvršila preusmjeravanja sredstava, shodno tački 22 Uputstva o radu trezora lokalne samouprave, u iznosu od 25.653,86€, shodno Rješenjima o preusmjeravanju sredstava, iako je prilikom realizacije izdataka, ostvarila prekoračenja na većem broju pozicija, kako je i prikazano u sledećoj tabeli:

Ek. klafikac.	OPIS	Budžet			
		Plan	Izvršenje	% izvršenja	razlika
		- 1 -	- 2 -	2/1	1-2
41	TEKUĆI IZDACI	2.012.600,00	2.158.940,32	1,07	146.340,32
4111	Neto zarade	1.319.700,00	1.383.543,90	104,84%	63.843,90
4115	Opštinski prirez	17.900,00	24.518,48	136,97%	6.618,48
4136	Rashodi za PTT usluge	6.000,00	7.185,72	119,76%	1.185,72
4143	Tekuće održavanje opreme	669.000,00	743.692,22	111,16%	74.692,22
43	TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA, NEVLADINOM SEKTORU I JAVNOM SEKTORU	254.400,00	277.661,72	109,14%	23.261,72
4312	Transferi nevlad.organizac. polit.partijama i udruženjima	154.400,00	154.606,72	100,13%	206,72
4313	Transferi pojedincima (stipendije)	100.000,00	123.055,00	123,06%	23.055,00
44	KAPITALNI IZDACI	1.405.663,32	1.937.113,99	137,81%	531.450,67
4412	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	1.405.663,32	1.937.113,99	137,81%	531.450,67
46	OTPLATA DUGA	1.300.000,00	2.278.618,97	175,28%	978.618,97
4611	Otplata HOV i kredita rezidentima	700.000,00	963.613,69	137,66%	263.613,69
4631	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	600.000,00	1.315.005,28	219,17%	715.005,28
	UKUPNO	4.972.663,32	6.652.335,00		1.679.671,68

- Prekoračenja izdataka kod računa 461-1 - Otplata Hartija od vrijednosti i kredita rezidentima, ostvareno je u iznosu od 263.613,69€, realizovanjem sa ove pozicije izdataka koji, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština ne pripadaju ovoj poziciji, i to: kamate rezidentima, izdaci po osnovu prinudne naplate, izdaci po osnovu sudskih izvršenja i transferi.
- Prekoračenja izdataka kod računa 463 - Otplata obaveza iz prethodnog perioda za iznos od 715.005,26€ ukazuje na nerealno planiranje ove pozicije.

Prekoračenja u Posebnom dijelu budžeta izvršena su kod Direkcije za izgradnju i investicije, kod kapitalnih izdataka u visini od 22,94%, koje je na nivou ukupne pozicije generisano prekoračenjem izdatka 441-2 Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine u visini od 196,39%, odnosno u iznosu od 1.146.273,75€.

Za ukupna prekoračenja po budžetskim pozicijama, koja su u po pojedinim pozicijama u opštem dijelu budžeta ostvarena u visini od 0,13% do 119,17%, odnosno u posebnom dijelu budžeta u visini od 196,39%. Opština je bila u obavezi da izvršava budžet u okviru planom predviđenih sredstava po budžetskim pozicijama uz mogućnost preusmjeravanja sredstava shodno članu 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i da, iako su ukupni primici i izdaci realizovani u okviru planiranih iznosa, zbog prekoračenja po pojedinim izdacima iskazanim u Odluci o Završnom računu budžeta, pripremi predlog za uravnoteženje budžeta, u skladu sa članom 7 Zakona o budžetu.

- **Preporuka:** Zbog prekoračenja po pojedinim izdacima iskazanim u Odluci o Završnom računu budžeta, kako u opštem tako i u posebnom dijelu budžeta, Opština treba da realno planira obaveze iz prethodnog perioda, ugovara nove i realizuje izdatke do nivoa raspoloživih sredstava, utvrđenih Odlukom o budžetu.

11. Primici

Primici Opštine planirani su u iznosu od 10.665.763,32€, realizovani u iznosu od 10.055.507,11€, odnosno 5,72% manje u odnosu na planirane primitke.

Shodno Zakonu o finansiranju lokalne samouprave Opština stiče sredstva iz sopstvenih prihoda, zakonom ustupljenih prihoda, iz sredstava Egalizacionig Fonda i budžeta države.

Prema podacima iz Završnog računa budžeta Opštine, u strukturi primitatka najznačajnije učešće u ukupnim primicima imali su primici realizovani po osnovu Egalizacionih donacija i dotacija, koje su iskazane u ukupnom iznosu od 4.781.651,78€, odnosno 47,55% ukupnih primitaka.

Sredstva prenesena iz prethodnog perioda realizovana su u iznosu od 1.328.030,11€, planirana u iznosu od 434.534,48€. Razlika u odnosu na planirana sredstva, odnosi se na depozit položen krajem godine kod poslovne banke u iznosu od 875.328,95€.

Interna organizacija Uprave lokalnih javnih prihoda formirana je 2007. godine, kada je izdvojena kao posebna jedinica iz Sekretarijata za finansije i ekonomski razvoj.

Poslovi Uprave lokalnih javnih prihoda, obavljaju se u okviru tri odjeljenja:

- Odjeljenje za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda;
- Odjeljenje za naplatu lokalnih javnih prihoda i
- Odjeljenje za inspekcijsku kontrolu lokalnih javnih prihoda.

Prema Izveštaju komisije za popis potraživanja i obaveza, potraživanja Opštine na dan 31.12.2012. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

Vrsta prihoda	Iznos potraživanja
Lokalne komunalne takse	878.470,44
Naknada za korišćenje grad.građ.zemljišta za fizička lica	399.779,37
Naknada za korišćenje grad.građ.zemljišta za pravna lica	570.247,32
Naknada za korišćenje grad.građ.zemljišta za preduzetnike	89.194,50
Porez na firmu	435.289,84
Reklamni panoi	23.668,71
Administrativne takse	528,42
Naknada za korišćenje zemljišta koje pripada opštinskim i nekateg.putevima	401.946,80
Porez na nepokretnosti (fizička lica)	2.119.044,28
Porez na nepokretnosti (pravna lica)	851.373,34
Takse za igre na sreću	9.677,63
Porez na igre na sreću	372,32
Porez na potrošnju	2.441,39
Boravišne takse	4.014,34
Ukupno	5.786.048,70

U fiskalnoj 2012. godini, Opština je ostvarila primitke u ukupnom iznosu od 10.055.507,11€ i imala nenaplaćena potraživanja, sa stanjem na dan 31.12.2012. godine u iznosu od 5.786.048,70€.

Postoji značajan iznos nenaplaćenih potraživanja i pored aktivnosti koje se sprovode u odjeljenjima Uprave lokalnih javnih prihoda.

U ukupnim iskazanim potraživanjima, potraživanja po osnovu poreza na nepokretnosti od pravnih i fizičkih lica učestvuju u najznačajnijem iznosu, **odnosno 51,34%**.

- **Preporuka:** Opština treba da zbog značajnog iznosa potraživanja posebno kod poreza na nepokretnosti, obezbijedi naplatu prihoda uz preduzimanje mjere i aktivnosti utvrđenih odredbama Zakona o poreskoj administraciji.

11.1 Porezi

Prihodi od poreza planirani su u iznosu od 1.680.000,00€, ostvareni u iznosu od 1.706.558,37€ odnosno **1,58% u više u odnosu na plan**. U ukupnim primicima učestvuju sa **16,97%**.

11.1.1 Porez na dohodak fizičkih lica

Porez na dohodak fizičkih lica (zakonom ustupljeni prihod) planiran je u iznosu od 350.000,00€, realizovan u iznosu od 499.277,67€, odnosno **42,65% više u odnosu na planirana sredstva**. Učestvuju u ukupnim primicima Budžeta Opštine sa **4,97%**.

11.1.2 Porez na imovinu

Porez na imovinu planiran je u iznosu od 830.000,00€, realizovan u iznosu od 682.476,55€, odnosno za **17,77% manje u odnosu na planirana sredstva**. U ukupnim primicima Budžeta Opštine učestvuju sa **6,79%**.

- **Porez na promet nepokretnosti**, planiran je u iznosu od 180.000,00€, realizovan u iznosu od 208.943,71€, odnosno za **16,08% više u odnosu na planirana sredstva**.
- **Porez na nepokretnosti**, planiran je u iznosu od 650.000,00€, realizovan je u iznosu od 473.532,64€.

Registar nepokretnosti se vodi posebno za građevinske objekte, a posebno za zemljište u E-Terra PN i E-Terra PZ i PO programskim aplikacijama, a zasnovani su na bazi podataka Uprave za nekretnine. Podaci nisu u potpunosti ažurirani jer pojedina područja nisu obuhvaćena planskom dokumentacijom, ali je ažuriranje podataka u registru nepokretnosti u toku.

Shodno Izveštaju o radu Uprave lokalnih javnih prihoda za 2012. godinu, ukupan iznos duga za pravna lica iznosi 851.373,34€, ukupan iznos duga za fizička lica iznosi 2.119.044,28€.

- **Preporuka:** Opština treba da zbog niskog stepena realizacije sopstvenih prihoda, posebno poreza na nepokretnost i značajnog iznosa nenaplaćenih potraživanja od fizičkih i pravnih lica, preduzme sve neophodne aktivnosti kako bi obezbijedio veći priliv sredstava po ovom osnovu.

11.1.3 Prerez porezu na dohodak fizičkih lica

Prerez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 500.000,00€, ostvaren u iznosu od 524.803,15€, odnosno za **4,96% više** u odnosu na planom predviđena sredstva. U ukupnim prihodima učestvuju sa **5,22%**.

11.2 Takse

U fiskalnoj 2012. godini prihodi od taksi planirani su u ukupnom iznosu od 115.000,00€, realizovani u iznosu od 114.373,25€, odnosno za **0,54% manje** u odnosu na planirane primitke. U ukupnim primicima učestvuju sa **1,14%**.

11.2.1 Lokalne administrativne takse

Prihodi po osnovu lokalnih administrativnih taksi planirani su u iznosu od 55.000,00€, realizovani u iznosu od 42.720,22€, odnosno za **22,33% manje** u odnosu na planom predviđena sredstva. Prema Izveštaju Komisije za popis potraživanja i obaveza, potraživanja po osnovu ovog prihoda na dan 31.12.2012. godine iznose 528,42€.

11.2.2 Boravišna taksa

Prihodi od boravišne takse planirani su u iznosu od 10.000€, ostvareni u iznosu od 625,92€, odnosno za **93,74% manje** u odnosu na planirana sredstva. Prema izveštaju Komisije za popis potraživanja i obaveza, potraživanja po osnovu ovog prihoda na dan 31.12.2012. godine iznose 4.014,34€.

11.2.3 Lokalna komunalna taksa

Prihodi od lokalnih komunalnih taksi planirani su u iznosu od 50.000,00€, realizovani u iznosu od 71.027,11€, odnosno za **42,05% u većem procentu** u odnosu na planirana sredstva.

Ukupna dugovanja sa dugom iz ranijih godina za sve komunalne takse na dan 31.12. 2012. godine prema Izveštaju komisije za popis potraživanja i obaveza iznose 878.470,44€, od čega se prema evidenciji Uprave javnih prihoda, na potraživanja iz ranijih godina odnosi iznos od 416.238,80€, što čini 47% ukupnih potraživanja.

- **Obzirom da su u okviru iznosa od 416.238,80€, u strukturi potraživanja iz ranijih godina i potraživanja od pravnih lica koja ostvaruju pozitivne rezultate, Opština je trebala da preduzme potrebne mehanizme za naplatu istih.**

11.3 Naknade

Prihodi od naknada planirani su u iznosu od 1.380.000,00€, realizovani u iznosu od 1.260.528,00€, odnosno za **8,66% manje** u odnosu na planom predviđena sredstva. U ukupnim primicima učestvuju sa **12,53%**.

11.3.1 Prihodi od koncesionih i drugih naknada koje uvodi Država

Prihodi od koncesionih naknada (zakonom ustupljeni prihodi) planirani su u iznosu od 270.000,00€, realizovani su u iznosu od 307.686,82€, odnosno **13,96% više** od planiranih sredstava. Shodno odredbama člana 28 Zakona o finansiranju lokalne samouprave Opštini se ustupa 70% prihoda od koncesionih i drugih naknada za korišćenje prirodnih bogatstava koja se nalaze na njenoj teritoriji. **Opština nema mogućnost kontrole navedenog prihoda.**

Koncesione naknade ostvarene su po osnovu:

- **naknada za korišćenje šuma, u iznosu od 275.885,31€;**

- *naknadu za korišćenje voda, u iznosu od 6.133,59€;*
- *naknadu za izvađeni materijal iz vodotoka, u iznosu od 10.591,65€;*
- *naknadu za zaštitu vode od zagađivanja, u iznosu od 2.381,82€;*
- *naknadu za korišćenje minerala, u iznosu od 12.689,45€.*

11.3.2 Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Sredstva su planirana u iznosu od 700.000,00€, realizovana u iznosu od 402.562,38€, odnosno za 42,49% manje u odnosu na plan.

Sprovode se na osnovu Odluke o utvrđivanju naknade za uređenje građevinskog zemljišta ("Sl. list RCG- opštinski propisi", br. 24/07, 29/08, 25/11), a plaćaju se po kvadratnom metru razvijene (bruto) građevinske površine objekta i kvadratnom metru otvorenog poslovnog prostora i to:

- *za poslovne objekte 110€/m²,*
- *za stambene objekte 44 €/m².*

Odstupanje postoji jer je Opština planirala prihode za izradnju hidroelektrane, ali koji nisu realizovani.

Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta obuhvataju:

- *naknadu za uređenje i izgradnju gradskog građevinskog zemljišta za pravna lica- 221.868,86€;*
- *naknadu za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta za građane- 180.693,52€.*

Potraživanja po osnovu naknada ukupnom iznosu od 1.059.221,19€, odnose se na:

- *naknadu za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta za fizička lica - 399.779,37€;*
- *naknadu za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta za pravna lica - 570.247,32€ i*
- *naknadu za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta za preduzetnike - 89.194,50€.*

11.3.3 Prihodi od naknada za korišćenje motornih vozila

Planirani su u iznosu od 110.000,00€, realizovani u iznosu od 84.476,84€, odnosno za 23,20% manje u odnosu na planirane prihode. Prihodi od naknade za lokalne puteve su ustupljeni prihodi koji se naplaćuju prema Zakonu o finansiranju lokalne samouprave i predstavljaju prihode posebne namjene koji se dijele između Države i Opštine. Po ovom osnovu opštini pripada 30%.

11.3.4 Naknada za korišćenje opštinskih puteva

Primici od naknade planirani su u iznosu od 300.000,00€, realizovani u iznosu od 465.801,96€, odnosno za 55,27% više u odnosu na planirane.

Naknada za korišćenje putnog zemljišta naplaćuje se shodno Odluci o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta koje pripada opštinskim i nekategorisanim putevima ("Sl. list Crne Gore- opštinski propisi", br.12/12.).

Po osnovu ove naknade donešeno je 1500 rješenja, urađeno 1300 zaključaka za prinudnu naplatu koji se odnose na dugovanja poreskih obveznika za period 2009-2012. godine.

Ukupna dugovanja sa dugom iz ranijih godina na dan 31.12.2012. godine iznose 401.946,80€.

U strukturi potraživanja u ukupnom iznosu od 401.946,80€, najvećim dijelom učestvuju potraživanja od pravnih lica iskazana u pojedinačnom iznosu od 600,00€ do 8.000,00€, za period 2009.-2012. godine.

- **Preporuka:** Neophodno je kontinuirano praćenje i pravovremeno preduzimanje aktivnosti u cilju obezbjeđenja naplate naknade za korišćenje opštinskih puteva.

11.4 Ostali primici

Ostali primici planirani su u iznosu od 520.000,00€, realizovani u iznosu od 365.662,32€ odnosno za **29,68% manje** u odnosu na planirane. U ukupnim primicima učestvuju sa **3,63%**.

11.4.1 Prihod od kazni izrečenih u prekršajnom postupku

Novčane kazne i oduzete imovinske koristi planirane su u iznosu od 20.000,00€ ostvarene u iznosu od 2.982€, odnosno za **85,09% manje** u odnosu na plan, utvrđeni su po osnovu rješenja nadležnih organa Opštine.

11.4.2 Prihodi od troškova razgraničenja i prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti

Planirani su u iznosu od 400.000,00€, ostvareni u iznosu od 234.422,98€, odnosno za **41,39% manje u odnosu na plan**. U ukupnim primicima učestvuju sa **2,33%**. Manja realizacija prihoda uslovljena je zbog ne realizovane planirane refundacije prihoda za plaćene troškove režije i održavanja za zgradu fakulteta, koji se i dalje fakturišu Opštini.

11.4.3 Ostali primici

Ostali primici planirani su u iznosu od 100.000,00€, realizovani u iznosu od 128.257,34€, odnosno **28,26% više** u odnosu na plan. U ukupnim primicima učestvuju sa **1,27%**. Uglavnom se odnose na uplate od strane Zavoda za zapošljavanje za lični dohodak pripravnika u iznosu od 32.733,30€, Zavoda za zapošljavanje - Geronto domaćice u iznosu od 18.443,54€

- **Preporuka:** Uplate od strane Zavoda za zapošljavanje na ime refundacija zarada pripravnika, u iznosu od 32.733,30€, kao i sredstva za - Geronto domaćice u iznosu od 18.443,54€, trebalo je iskazati na računu 742 -6 Transferi od Zavoda za zapošljavanje.

11.5 Primici od imovine

11.5.1 Prihod od prodaje i davanja u zakup imovine

Prihod po ovom osnovu planiran je u iznosu od 1.750.000€, realizovan iznosu od 81.704,45€, odnosno **4,67% u odnosu na plan**. Opština je u 2012. godini planirala prodaju dijela Staračkog doma koji je u njenom vlasništvu, koju nije realizovala.

Ostvareni prihod se odnosi na prodaju zemljišta fizičkim i pravnim licima shodno odlukama Skupštine Opštine Bijelo Polje o prenosu prava korišćenja na građevinskom zemljištu po cijeni utvrđenoj procjenom nadležne Skupštinske komisije, a shodno zaključenim ugovorima o prodaji ovjerenim od strane Notara.

Ugovori o prenosu prava korišćenja na građevinskom zemljištu, objavljeni su u Službenom listu Crne Gore - Opštinski propisi.

11.6 Prenos sredstava iz prethodne godine

Prenos sredstava iz prethodne godine planiran je u iznosu od 434.534,48€, ostvaren u iznosu od 1.328.030,11€, odnosno za 305,62% više u odnosu na planirana sredstva. Prenesena sredstva obuhvataju sredstva blagajne u iznosu od 5.000,00€, novčana sredstva kod poslovnih banaka sa stanjem na dan 31.12.2011. godine u iznosu od 447.701,19€, kao i depozit kod poslovne banke sa stanjem na dan 31.12.2011. godine u iznosu od 875.328,92€.

11.7 Donacije i transferi

Donacije i transferi planirani su u iznosu od 4.286.228,84€, ostvareni u iznosu od 4.781.651,78€, odnosno 11,56% više u odnosu na plan. U ukupnim primicima učestvuju sa 47,55%.

Prihodi od donacija i transfera obuhvataju:

Sredstva iz Egalizacionog fonda, u iznosu od 4.450.241,00€ i sredstva u iznosu od 331.410,78€, koja se odnose se na sledeće:

Shodno Odluci Vlade Crne Gore o dodjeli uslovnih dotacija Opštinama za 2012. godinu, na ime kofinansiranja manjih infrastrukturnih projekata koje finansira Evropska Unija, Opštini Bijelo Polje dodijeljena su sredstva u iznosu od 46.731,75€, za pokriće dijela troškova uspostavljanja funkcionalne parking infrastrukture u Bijelom Polju.

Preostali iznos odnosi se na: **donaciju - prihod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u iznosu od 85.000€** u svrhu podrške za čišćenje seoskih puteva od sniježnih nanosa i izgradnju objekata vodosnadbijevanja na području Opštine.

Ministarstvo finansija za otklanjanje posledica elementarnih nepogoda uplatilo je sredstva u iznosu od 80.000€.

Sredstva u iznosu od 55.000,00€ opredijeljena su u skladu sa Ugovorom o sufinansiranju izgradnje stambenog objekta za korisnike penzija u Opštini Bijelo Polje, zaključenog između Ministarstva rada i socijalnog staranja, Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore, Udruženja penzionera Bijelo Polje i Opštine Bijelo Polje, od čega je Udruženje penzionera uplatilo sredstva u iznosu od 25.000,00€, dok je Ministarstvo rada i socijalnog staranja uplatilo sredstva u iznosu od 30.000,00€.

Donacije i transferi su u Glavnoj knjizi trezora i u Odluci o Završnom računu budžeta Opštine za 2012. godinu, prikazani na računu 740-1, u Odluci o budžetu za 2012. godinu na računu 742-6-1 Egalizacione dotacije i donacije, što nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike budžete vanbudžetskih fondova i budžete Opština, kojim je utvrđeno iskazivanje tekućih i kapitalnih donacija na pozicijama 741-1- Tekuće donacije i 741- 2 – Kapitalne donacije. Objedinjeno prikazivanje planiranih i realizovanih tekućih i kapitalnih donacija, otežava mogućnost praćenja njihove realizacije.

- **Preporuka:** Opština treba da, evidentira primitke po osnovu transfera i donacija u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

11.8 Pozajmice i krediti

Pozajmice i krediti planirani su u iznosu od 500.000,00€, ostvareni u iznosu od 416.999,83€.

- U fiskalnoj 2012. godini Opština Bijelo Polje zaključila je **Ugovor o kreditu br. KR-877/12 od 28.06.2012. godine** sa Hipo Alpe Adria bank, u iznosu od 3.524.000,00€, u cilju reprograma obaveza po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu br. KR-388/11 od 29.04.2011.godine čije stanje u trenutku

uzimanja ovog kredita iznosi 3.158.618,56€, a kojim su reprogramirane obaveze po kreditima realizovanim Opštini u 2006. i 2010. godini. Inicijalni krediti u ukupnom iznosu od 3.600.448,54€ obuhvataju sledeće kredite: (1.000.000,00€ od 14.06.2006. god, 995.000,00€ od 29.01.2010. god, 995.448,54€ od 22.02.2010. god 500.000,00€ od 16.06.2010. god i 110.000,00€ od 30.12.2010. god.). Opština Bijelo Polje je postojeće kredite zatvorila u iznosu od 3.107.000,00€. Prema uslovima iz kredita, preostali iznos od 416.999,83 €, odnosi se na:

- **Zatvaranje duga po osnovu isplaćenih zarada u 2010. i 2011. godini zaposlenima u Opštini u iznosu 273.259,24€ i zaposlenima u JKP „Lim“ u iznosu od 50.565,68€ i**
- **Reprograma obaveza koje JKP „Lim“ ima po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu br. KR-1126/09 čije stanje duga na dan 28.06.2012.god. iznosi 93.140,41€.**

Opština Bijelo Polje je iz dugoročnog kredita iznos od 323.824,92€ iskoristila za pokriće isplaćenih zarada zaposlenima u 2010. i 2011.godini, što nije u skladu sa čl. 62 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kojim je utvrđeno da se dugoročni zajam ne može koristiti za finansiranje tekućih rashoda.

- **Preporuka: Opština treba da Ugovore o reprogramu kreditnih obaveza zaključi u visini preostalih obaveza po inicijalnim kreditima, a da procedure za kreditna zaduženja za finansiranje ostalih obaveza sprovodi u zavisnosti od namjene, u skladu sa Statutom Opštine i odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave.**

12. Izdaci

12.1 Izdaci za bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca

Sredstva za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca planirana su u iznosu od 2.006.600,00€, realizovana u iznosu od 1.408.062,38€, odnosno za **29,83% manje u odnosu na planirane izdatke**. U ukupnim iskazanim izdacima učestvuju sa 14,79%.

Opština u fiskalnoj 2012. godini, prilikom isplate neto zarada zaposlenima nije uplaćivala poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, osim opštinskog prireza.

Obaveze po osnovu neisplaćenih poreza i doprinosa, za period januar - decembar iznose **1.123.923,17€**, a obaveze za neisplaćene neto zarade i opštinski prirez za novembar i decembar iznose **300.153,63€**.

Neto zarade zaposlenih za 12 meseci 2012. godine, obračunate su u iznosu od 1.703.345,37€, a isplaćene su za 10 meseci 2012. godine u iznosu 1.370.677,25€.

Po osnovu neizmirivanja fiskalnih obaveza, imali smo na uvid sledeću dokumentaciju:

Uslovna saglasnost Ministarstva finansija o odloženom plaćanju poreskog duga, br. 04-14859/1 od 29.12.2010. godine, za reprogram poreskog duga po osnovu poreza i doprinosa na lična primanja za 2009. godinu i 2010. godinu.

Protokol br. 05/1-764 od 19.07.2013. godine, zaključen između Opštine Bijelo Polje i Poreske uprave, po kojim je izvršeno usaglašavanje o visini poreskog duga na dan 19.07.2013. godine u iznosu od 1.561.757,70€, a uključujući i preuzete obaveze Sekretarijata za finansije, privredu i razvoj, Uprave za uređenje prostora i JKP Lim.

Zahtjev Opštine Bijelo Polje, broj 01-353 od 19.07.2013. godine prema Ministarstvu finansija za reprogram poreza i doprinosa uključujući i preuzete poreske obaveze od Sekretarijata za finansije privredu i razvoj i JKP Lim, po kojem bi se dugovanja izmirila u 54 jednake mesečne rate sa grejs periodom od 6 meseci (početak otplate 30.01.2014. godine, kraj otplate 30.07.2018. godine).

Ugovor o finansijskom restrukturiranju Opštine Bijelo Polje, broj 355 od 05.09.2013 godine kojim prestaje da važi Rješenje Ministarstva finansija o plaćanju poreskog duga u ratama (akt br.04-14859/1 od 29.12.2010 godine). Predmet ugovora je podrška finansijskoj konsolidaciji opštine Bijelo Polje uključujući reprogram poreskog duga i kofinansiranje tehnoloških viškova opštine Bijelo Polje i javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač Opština.

Na uzorku od 70 zaposlenih utvrđeno je sledeće:

- **Obračun bruto zarada vršen je u skladu sa Uputstvom za obračun bruto zarada⁷, Odlukom Skupštine Opštine Bijelo Polje o zaradama i drugim primanjima lokalnih službenika i namještenika⁸.**
- **Uvidom u platne spiskove utvrđeno je:**
 - a) *Da su koeficijenti primijenjeni u obračunskim listama u skladu sa koeficijentima utvrđenim pojedinačnim Rješenjima o raspoređivanju, donesenim od strane starješine organa lokalne uprave.*
- **Uvidom u personalne dosjee na uzorku od 70 zaposlenih, utvrđeno je:**
 - a) *Da zaposleni posjeduju kvalifikacije predviđene Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;*
 - b) *Radni odnos za mjesto starješina organa lokalne uprave, shodno članu 81 Statuta Opštine⁹ Bijelo Polje zasnovani su putem javnog konkursa na period od 4 godine;*
 - c) *Sa 14 lica zasnovan je radni odnos na određeno vrijeme bez javnog oglašavanja, i to: 2008.godine - 1 zaposleni, 2009. godine - 4 zaposlena, 2010. godine - 2 zaposlena, 2011. godine - 2 zaposlena, 2012.godine - 5 zaposlenih. Pri čemu se period angažovanja produžavao do decembra 2012. godine, kada su svi zaposleni koji su u radnom odnosu na određeno vrijeme, dobili novo Rješenje u trajanju od 9 mjeseci.*
 - d) *20 lica zasnovalo je radni odnos na neodređeno vrijeme bez javnog oglašavanja, i to: 2003. godine - 2 zaposlena, 2005. godine - 1 zaposleni, 2006.godine - 1 zaposleni, 2007.godine - 2 zaposlena, 2008.godine - 12 zaposlenih i 2012.godine - 2 zaposlena.*

Zasnivanje radnog odnosa bez sprovedene procedure javnog oglašavanja, nije u skladu sa odredbama člana 10 i 37 Zakona o državnim službenicima i namještenicima i člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, a u vezi sa članom 36 Zakona o radu. Dok angažovanje na određeno vrijeme sa istim zaposlenim neprekidno ili sa prekidima dužim od 24 mjeseca nije u skladu sa članom 25 Zakona o radu članom 48 Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

- **Preporuka:** *Prilikom sprovođenja procedura za zasnivanje radnog odnosa, u dijelu koji se odnosi na Javno oglašavanje, nepochodno je poštovanje odredbi Zakona o državnim službenicima i namještenicima i odredbe Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti, kao i da se za angažovanje zaposlenih shodno Rješenjima o radu na određeno vrijeme, pridržavaju člana 25 Zakona o radu i člana 48 Zakona o državnim službenicima i namještenicima,*

⁷Sl. list CG, br.05/11

⁸Sl. list CG- opštinski propisi, br.34/11, 14/12, 33/12

⁹Sl. list CG-opštinski propisi, br.25/04,33/06,18/10,21/10

odnosno istekom zakonski dozvoljenog perioda angažovanja zaposlenih na određeno vrijeme, umjesto daljeg angažovanja na određeno vrijeme, potrebno je definisati radno pravni status zaposlenih.

Sa računa 411- Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca izvršena su sledeća plaćanja:

Kartica - 411 Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca - Opština BP				
Konto	Opis konta	Duguje	Potražuje	Saldo
4111110000	Neto plate	1.432.813,01	62.135,76	1.370.677,25
4111110001	Akontacije	4.607,62	2.949,41	1.658,21
4111110002	Plate po osnovu ugovora o djelu	19.660,00	7.740,00	11.920,00
4111110003	Povraćaj akontacija iz prethod.god.	0,00	711,56	-711,56
4111110005	Neto plate - sl.za protokolarne poslove	10.096,81	10.096,81	0,00
4115110000	Prizez porezu	24.518,48	0,00	24.518,48
	Ukupno	1.491.695,92	83.633,54	1.408.062,38

12.1.1 Neto zarade

Izdaci za neto zarade zaposlenih planirani su u iznosu od 1.319.700,00€, a realizovani u iznosu od 1.383.543,90€, odnosno 4,84% više u odnosu na planirani iznos.

Sa ovog računa osim isplata za neto zarade vršene su i isplate po osnovu Ugovora o djelu i isplate po osnovu akontacija zaposlenima.

Opština Bijelo Polje je sa računa neto zarada izvršila **preknjižavanja** u iznosu od 83.633,54€, od čega se :

- a) **preknjižavanja u iznosu od 62.135,76€** odnose se na: **prenos zarada zaposlenih** sa jednog na drugi organ lokalne uprave, usljed prerasporeda zaposlenih, u ukupnom iznosu od 46.678,34€, **preknjižavanje zarada pripravnika** u iznosu od 10.795,13€, na poziciju 4129 - Ostale naknade, zbog planiranog izdatka na ovoj poziciji; **preknjižavanje zarada za zaposlene Turističke organizacije** u iznosu od 4.257,16€ na poziciju 4311 – Transferi.
- b) **povraćaj primljenih akontacija od strane zaposlenih** u iznosu od 3.660,97€, od čega se iznos od 2.949,41€ odnosi na povraćaj akontacija iz 2012. godine, iznos od 711,56€ na povraćaj akontacija iz prethodnog perioda.
- c) preostali iznos od 17.836,81€, preknjižen je na poziciju 471- Tekuća budžetska rezerva, od čega se na **isplatu po osnovu ugovora o djelu** odnosi iznos od 7.740,00€, a na **prenos sredstava po osnovu neto zarada zaposlenih u Službi za protokolarne poslove** odnosi se iznos od 10.096,81€. **Preknjižavanja u iznosu od 17.836,81 € odobrena su Zaključcima sekretara Sekretarijata za finansije a po ovlašćenju predsjednika.**

Opština Bijelo Polje za izvršena preknjižavanja u iznosu od 62.135,76€, je dostavila potpisana odobrenja nadležnog službenika za finansije, kako je predviđeno Uputstvom o radu trezora lokalne samouprave.

U toku 2012. godine Opština je isplatila neto zarade za 10. mjeseci u iznosu od 1.370.677,25€, po osnovu mjesečnog obračuna zarada za sledeći broj zaposlenih u organima lokalne uprave: Januar - 339, Februar - 340, Mart - 336, April - 337, Maj - 339, Jun - 338, Jul - 340, Avgust - 347, Septembar - 348, Oktobar - 348. Izdaci za neto zarade zaposlenih uplaćivani su na bankarske račune zaposlenih.

Osim navedenih isplata sa izdatka 411 vršene su i sledeće isplate:

- 1) isplate na bankarske račune zaposlenih **po osnovu akontacija, bez prpratne dokumentacije**, u cilju prevazilaženja teške materijalne situacije, u iznosu od 4.607,62€. **Povraćaj akontacija zaposlenih u 2012. godini iznosi 3.660,97€, od čega se na povraćaj iz 2012. godine odnosi**

iznos od 2.949,41€, a iz prethodne godine iznos od 711,56€. Do kraja terenskog rada izvršen je i povraćaj akontacija u iznosu od 1.605,00€.

Isplate akontacija na bankarske račune zaposlenih u iznosu od 4.607,62€, bez priložne dokumentacije sa pozicije 411 – 1 Neto zarade, iako su zaposleni vršili povraćaj akontacija u 2012. i 2013. godini, nisu realizovane za namjene predviđene Odlukom o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu i u suprotnosti su sa odredbama člana 66 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, tačkom 19 Uputstva o radu trezora lokalne samouprave i Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

- **Preporuka:** Neophodno je, da se sa konsolidovanog računa trezora vrše plaćanja koja su odobrena Budžetom, a u skladu sa odredbama člana 66 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, tačkom 46 Uputstva o radu trezora lokalne samouprave, odnosno za namjene predviđene Odlukom o budžetu za tekuću godinu.

2) Isplate po osnovu ugovora o djelu, nakon izvršenog preknjižavanja iznose 11.920,00€ i odnose se na:

- izdatke za ugovorenu naknadu Koordinatora u naplati poreza u Upravi javnih prihoda, u ukupnom iznosu od 2.000,00€, shodno ugovorima o djelu zaključenim na ukupan period od četiri mjeseca, uz definisanu mjesečnu neto naknadu u iznosu od 500,00€.
- Naknadu Rukovodioca odjeljenja za inspekcijku kontrolu lokalnih javnih prihoda u Upravi javnih prihoda, u ukupnom iznosu od 1.100,00€, u skladu sa Ugovorom o djelu broj 728 od 19.12.2011. godine koji je zaključen za period 01.01.-29.02.2012, uz mjesečnu naknadu od 550,00€.
- Naknadu Inspektor u Upravi javnih prihoda, u ukupnom iznosu od 1.100,00€, u skladu sa Ugovorom o djelu broj 1808 od 20.12.2011. godine, zaključenim za period 01.03.-30.04.2012, uz mjesečnu naknadu od 550,00 €

U okviru isplata po osnovu ugovora o djelu, evidentirana je isplata za stručnu obradu i izradu nacrtu pravnih ljekova koji se odnose na parnični, vanparnični i izvršni postupak u ukupnom iznosu od 500,00€, shodno Ugovoru o privremenom – povremenom vršenju poslova zaključenim za period od 01.06.-01.08.2012, uz mjesečnu naknadu od 250,00 €.

Po osnovu zaključenih Ugovora o djelu i Ugovora o privremenim i povremenim poslovima Opština Bijelo Polje obračunavala je porez na dohodak fizičkih lica i opštinski prizrez, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica. Ukupno obračunati a neuplaćeni porez na dohodak fizičkih lica iznosi 1.247,93€.

Opština prilikom zaključivanja ugovora o djelu i ugovora o privremeno povremenim poslovima, nije ugovarala obaveze u bruto iznosu, zbog čega nije utvrđena obaveza isplatioca po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, kao i da li postoji obaveza po osnovu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, iako je uvidom u posebne obračune ustanovljeno da je vršen obračun poreza na dohodak fizičkih lica.

- **Preporuka:** Za angažovanja Ugovorima o djelu i Ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, potrebno je obaveze po osnovu naknada utvrditi u bruto iznosu.

Opština Bijelo Polje je Ugovorima o djelu angažovala lica za poslove predviđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta: Inspektor i Rukovodilac odjeljenja za inspekcijku

kontrolu javnih prihoda, Koordinatora u naplati poreza u Upravi javnih prihoda, što nije u skladu sa odredbama člana 14 Zakona o radu i Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Angažovanje lica ugovorima o djelu shodno članu 669 Zakona o obligacionim odnosima, za obavljanje poslova iz redovne nadležnosti Opštine, predviđene Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, nije u skladu sa odredbama člana 14 Zakona o radu¹⁰ i odredbama Zakona o državnim službenicima i namještenicima¹¹.

- **Preporuka:** Neophodno je da se angažovanja lica za obavljanje poslova iz redovne nadležnosti vrši u skladu sa zakonskim propisima. U cilju preciznog definisanja obaveza prema licima angažovanim posebnim vrstama ugovora, ugovorima o djelu i ugovorima o privremenim i povremenim poslovima, obaveze za obavljeni rad ugovarati u bruto iznosu, a isplate po osnovu angažovanja ugovorima o djelu, realizovati sa pozicije 4139 - Ugovorene usluge.

12.1.2 Opštinski prirez

Izdaci za opštinski prirez planirani su u iznosu od 17.900,00€, realizovani u iznosu od 24.518,48€, odnosno za **36,97% više** u odnosu na planirane izdatke. Opština Bijelo Polje je u skladu sa obračunatim i isplaćenim zaradama za period januar –oktobar, uplaćivala opštinski prirez. Za period novembar i decembar 2012. godine, obračunati a neisplaćeni opštinski prirez za 2012 godinu iznosi 5.151,53€.

12.2 Ostala lična primanja

Izdaci za ostala lična primanja planirani su u iznosu od 663.600,00€, realizovani u iznosu od 230.252,27€, odnosno za **65,30% manje** u odnosu na planirana sredstva. U ukupnim izdacima učestvuju sa 2,41 %. Ostala lična primanja obuhvataju **naknade skupštinskim odbornicima** u iznosu od 56.162,78€ i **ostale naknade** u iznosu od 174.089,49€.

Sva plaćanja sa pozicije 4128 po osnovu naknada skupštinskim odbornicima, obračunata su i izvršena u skladu sa Odlukom Skupštine opštine o naknadama za rad odbornika i drugih lica koje bira ili imenuje Skupština opštine¹².

Shodno Odluci o naknadama za rad odbornika i drugih lica koja bira ili imenuje Skupština opštine, definisan je iznos naknada:

za rad odbornika – U vršenju odborničke funkcije odbornik ima pravo na novčanu naknadu mjesečno u iznosu od 137,50€, a Predsjednik Kluba odbornika - 160,00 €. Za prisustvo sjednici SO, odborniku pripada naknada u iznosu od 15,00 €; za učešće u radu Kolegijuma predsjednika Skupštine, član kolegijuma ima pravo na naknadu u iznosu od 25,00 € po sjednici; za učešće u radu radnih tijela SO i u postupku zaključenja braka, odbornik ima pravo na naknadu u iznosu od 15,00 € po sjednici, odnosno po zaključenom braka.

U toku 2012 g. na ime: Naknada odbornicima isplaćen je iznos od 39.382,78€, dok je za dnevnice odbornika i matičara **gotovinski isplaćeno** 13.360,00€. Broj odbornika u SO Bijelo Polje je 38.

Sa pozicije 4129- Ostale nakande, izvršena su sledeća plaćanja:

¹⁰ „Sl. list CG“, br. 49/08, 26/09, 88/09, 26/10, 59/11

¹¹ „Sl. list CG“, br. 39/11, 50/11

¹² Odluka broj 02-1415/1 od 19.05.2011. – „Sl. List CG“ - opštinski propisi, broj 18/11

Sredstva u iznosu od 12.250,00€ realizovana su na ime novčanih naknada za pomoći zaposlenima.

Za Otpremnine zaposlenih isplaćen je iznos od 113.429,04 €, u skladu sa je Zaključkom¹³. Predsjednika Opštine Bijelo Polje, kojim je utvrđena visina otpremnine koja će se isplatiti zaposlenom u organu lokalne uprave, odnosno javnoj službi čiji je osnivač Opština, a nakon sprovedenog postupka po javnom pozivu.

Za zaposlene u organima lokalne uprave, po osnovu otpremnine, obračunat je iznos od 216.797,81€ - neto i porez, a isplaćen je iznos od 113.429,04€. Opština je shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica izvršila obračun poreza na dohodak fizičkih lica, u ukupnom iznosu od 19.511,80€.

Za isplate pripravnica iskazan je iznos od 41.210,45€, a obračunat iznos od 31.903,90€. Obračunske liste i iznosi isplata po pojedinim mjesecima, nakon izvršenih preknjižavanja nijesu usaglašeni, zbog čega postoji razlika u iznosu od 9.306,55€.

- **Preporuka:** Zbog neslaganja u obračunatim i isplaćenim zaradama pripravnika u iznosu od 9.306,55€, neophodno je vršiti kontrolu evidentiranih izdataka, kako usled izvršenih preknjižavanja ne bi došlo do neslaganja u odnosu na računovodstvenu dokumentaciju.

Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, sledeće izdatke trebalo je evidentirati na pozicije predviđene Pravilnikom:

- Izdatke za pomoći zaposlenima trebalo je evidentirati na poziciji 431-3 – Transferi pojedincima;
- Izdatke za plate pripravnika trebalo je evidentirati na poziciji 431-3-4 – Sredstva za lična primanja pripravnika, odnosno prema Pravilniku¹⁴, koji je u primjeni od 01.01.2013. godine na poziciji 431-7 - Transferi za lična primanja pripravnika.
- Izdatke za Otpremnine zaposlenima trebalo isplatiti sa pozicije 412-7 – Otpremnine, odnosno u skladu sa Pravilnikom, koji je u primjeni od 01.01.2013. godine, na poziciji 412-5 – Otpremnine.

- **Preporuka:** Neophodno je evidentiranje izdataka u skladu sa računima utvrđenim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

12.3 Rashodi za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge planirani su u iznosu od 566.500,00€, a realizovani u iznosu od 365.516,57€, odnosno za 35,48% manje u odnosu na planirana sredstva. U ukupnim izdacima učestvuju sa 3,83 %.

12.3.1 Rashodi za materijal

Opština je u toku 2012 godine izvršila plaćanja po osnovu izdataka za materijal u iznosu od 69.464,87€, od čega je testiran iznos od 41.951,48€.

Sa ove pozicije izvršena su plaćanja za: nabavku kancelarijskog materijala, kompjuterske opreme, servis auta, časopisa i glasila, usluge revizije i ostalo. izdatke po osnovu proslave dana opštine - „3. Januar“, za saradnju drugim gradovima, za saradnju sa međunarodnim organizacijama.

Za sredstva realizovana za rad članovima Stručnog tima za praćenje aktivnosti na sprovođenju Programa za borbu protiv korupcije 2009-2012 i realizaciji aktivnosti planiranih Akcionim planom za

¹³ Zaključak broj 01-439, od 26.09.2011 g.

¹⁴ „Sl. list CG“ – 02/13

borbu protiv korupcije na lokalnom nivou¹⁵, a shodno Rješenju o Formiranju stručnog tima i Odluci o naknadi za rad članovima Stručnog tima, određena je mjesečna naknada po kojoj Koordinator pripada iznos od 70,00€, a članovima po 60,00€. Prilikom isplate naknade članovima Stručnog tima zaposlenim u Opštini, nije vršen obračun doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, shodno Zakonu o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

- **Preporuka:** Neophodno je prilikom isplate naknada za rad članovima Stručnog tima vršiti obračun i isplatu doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u skladu sa članom 3 a Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, a u vezi sa članom 14 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Opština je sledeće izdatke evidentirane na poziciji 413-1 Rashodi za materijal, trebala iskazati na pozicije predviđene Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa i to:

- usluge revizije u iznosu od 1.150,00€¹⁶ i usluge oglašavanja u iznosu od 624,28€; na poziciji 413-9 Ugovorene usluge;
- nabavku kompjuterske opreme u iznosu od 1.080,52€, na poziciji 441-5 Izdaci za opremu.
- servis auta -1.626,00 €, na poziciji 4143 - tekuće održavanje opreme;
- naknade za rad komisije za procjenu šteta od elementarnih nepogoda u iznosu od 320,00€ i naknade za rad članovima Stručnog tima za praćenje aktivnosti na sprovođenju Programa za borbu protiv korupcije -7.410,00€, trebalo je evidentirati na poziciji 412-9 Ostale nakande.
- isplata povodom organizovanja dana Opštine, u iznosu od 2.332,33€, za ugostiteljske usluge i štampanje pozivnica na poziciji 413-3 Rashodi za reprezentaciju i 413-9 Ugovorene usluge.

- **Preporuka:** Potrebno je da Opština, u cilju namjenskog evidentiranja budžetske potrošnje, izdatke za rad prvostepene komisije, za organizovanje proslave dana Opštine – „3 Januar“, za saradnju sa drugim gradovima i međunarodnim organizacijama planira i evidentira shodno članu 3 Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

12.3.2 Rashodi za službena putovanja

Izdaci za službena putovanja planirani su u iznosu od 41.500,00€, realizovani u iznosu od 28.953,57€, odnosno za 30,23% manje u odnosu na planirane. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je, da su putni nalozi ovjereni od strane ovlašćenih osoba (nalogodavac, rukovodilac računovodstva, likvidator), da su isplate po osnovu troškova službenog putovanja izvršene na osnovu relevantne dokumentacije..

U oktobru 2012.g. donijeto je Interno uputstvo za ostvarivanje prava na nadoknadu troškova službenog putovanja, broj 05/1-1264/6..

12.3.3 Rashodi za reprezentaciju

Izdaci za reprezentaciju planirani su u iznosu od 37.500,00€, realizovani u iznosu od 14.701,95€. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 9.078,92€.

Za korišćenje sredstava reprezentacije donijeta je Odluka, broj 01-632,decembar 2011. godine.

12.3.4 Rashodi za energiju

¹⁵ Dostavljeno je i Rješenje o formiranju stručnog tima, broj 01-186-09 od 17.08.2009, koje je potpisao predsjednik Tarzan Milošević, kao i Izveštaj o realizaciji Akcionog plana koji je SO Bijelo Polje 27.06.2013 prihvatila Zaključkom broj 02-1740.

¹⁶ Ugovor broj 177, od 28.05.2012. Ugovorena vrijednost 2.327 €.

Rashodi za energiju planirani su u iznosu od 170.000,00€, realizovani u iznosu od 127,500,00€, odnosno za **25% manje u odnosu na planirane** izdatke. Uzorkom je testiran znos od 84.536,52€, kojim su obuhvaćeni sledeći izdaci: Izdaci za električnu energiju za zgradu Opštine i zgradu fakulteta, u iznosu od 7.136,67€, Izdaci za gorivo u iznosu od 31.500,58€, Izdaci za grijanje u iznosu od 45.899,27€.

12.3.5 Rashodi za telefonske usluge

Rashodi za telefonske usluge planirani su u iznosu od 71.500,00€, realizovani u iznosu od 51.430,69€, odnosno za **28,07% manje u odnosu na planirane**. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 30.765,79€.

Izdaci za usluge fiksne telefonije realizovani su u iznosu od 4.070,24€, a izdaci za usluge mobilne telefonije u iznosu od 26.695,55€ na osnovu ispostavljenih faktura, a u skladu sa potpisanim Ugovorima sa operaterima telefonskih usluga.

Potrošnja po osnovu telefonskih usluga tokom 2012 g. bila je regulisana Odlukom o racionalizaciji potrošnje telefonskih impulsa¹⁷..

12.3.6 Rashodi za poštanske usluge

Rashodi za poštanske usluge planirani su u iznosu od 6.000,00€, realizovani u iznosu od 7.185,72€, odnosno za **19,76% više od planiranog iznosa**. Uzorkom je obuhvaćeno 100,00 % izdataka ove pozicije. Sredstva su isplaćena su na osnovu mjesečnih faktura za izvršene poštanske usluge, a u skladu sa potpisanim Ugovorom sa JP PTT saobraćaj CG i vašćim cjenovnikom.

12.3.7 Ugovorene usluge

Izdaci za ugovorene usluge planirani su u iznosu od 75.000,00€, realizovani u iznosu od 52.289,91€. Odnosno za **30,74% manje** u odnosu na planirane izdatke. Uzorkom je testiran znos od 36.348,19€.

Izdaci za ugovorene usluge realizovani su za stručno usavršavanje, usluge notarske kancelarije, geodetske usluge, usluge revizije, usluge prevoza i za promotivne aktivnosti u iznosu od 13.183,25€, kao i za isplatu komisiji za procjenu štete u iznosu od 640,00€.

Prilikom isplate naknade za rad članovima Komisije za procjenu štete od elementarnih nepogoda u iznosu od 640,00 €, trebalo je izvršiti i obračun doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u skladu sa Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i , izdatke evidentirati na poziciji 412 – Ostala lična primanja, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet republike, budžete vanbudžetski ih fondova i budžete opština. Opština je prilikom donošenja budžeta kao posebnu poziciju planirala 413-10 Promotivne aktivnosti, što je u suprotnosti sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa.

- **Preporuka:** Opština treba da, prilikom donošenja i izvršenja Budžeta planira i evidentira izdatke u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa, kako bi se obezbijedilo realno iskazivanje budžetske potrošnje, dok za svoje potrebe može otvarati nova konta (subanalitiku).

12.4 Tekuće održavanje

12.4.1 Tekuće održavanje građevinskih objekata

¹⁷ Odluka broj 01/1238, od 30.07.2007.g.

Izdaci za tekuće održavanje građevinskih objekata planirani su u iznosu od 20.000,00€, realizovani u iznosu od 4.463,88€. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 3.834,34€, koji se odnosi na izdatke po osnovu izvršenih usluga održavanja u skladu sa zaključenim ugovorima.

12.4.2 Tekuće održavanje opreme

Izdaci za tekuće održavanje opreme planirani su u iznosu od 669.000,00€, realizovani u iznosu od 743.692,22€, odnosno za **11,16% više** u odnosu na planirane izdatke. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 684.265,49€.

Opština je Odlukom o budžetu za 2012. godinu, izdatak za tekuće održavanje lokalne infrastrukture, planirala na poziciji 414-4- izgradnja i održavanje opštinskih puteva i javnih površina, ali je sva plaćanja po ovom osnovu, u iznosu od 680.717,09€, evidentirala u okviru pozicije 414-3 – Tekuće održavanje opreme, kako je i prikazano u Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Bijelo Polje za 2012. godinu.

Struktura testiranih izdataka je sledeća:

Tekuće održavanje opreme u iznosu od 3.548,40€ - Isplate su izvršene na osnovu ispostavljenih faktura od različitih dobavljača.

Tekuće održavanje lokalne infrastrukture – 424.632,21 € - U okviru ovog iznosa: na ime redovnog čišćenja javnih površina, odvoza otpada i njegovog odlaganja, po osnovu ispostavljenih faktura od dobavljača JKP Lim, isplaćen je iznos od 363.684,13 €; na ime usluga grijanja – JKP Lim-u isplaćen je iznos od 14.055,87 €; za gorivo dobavljačima „Montenegro Bonus“ d.o.o. i „Jugopetrol“ a.d. Kotor uplaćen je iznos od 11.099,77€, ostale uplate izvršene su različitim dobavljačima na osnovu ustupanja potraživanja ugovorom (po cesijama) – 35.792,44€. Iznos od 14.055,87€ - trebalo je isplatiti sa pozicije 413-4 Rashodi ze energiju, jer se odnosi na isplatu dobavljaču JKP Lim na ime usluga grijanja.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da u većem broju Ugovora o ustupanju potraživanja - cesije, nije naveden broj računa ili drugog dokumenta na osnovu kojeg se vrši ustupanje potraživanja.

Za čišćenje snijega u iznosu od 256.084,88€, na osnovu ispostavljenih faktura „JKP Lim Bijelo Polje.“

Preporuka: Potrebno je, da se plaćanja putem Cesija sprovede na osnovu Ugovora o cesiji koji sadrže podatke o broju fakture, odnosno dokumenta, kako bi se izbjegla mogućnost duplog plaćanja računa i da se evidentiranje izdataka u glavnoj knjizi trezora vrši u skladu sa ekonomskom klasifikacijom izdataka predviđenih Odlukom o budžetu, kako bi se obezbijedilo usaglašeno iskazivanje izdataka po ekonomskoj kasifikaciji, kako u Odluci o budžetu tako i u Odluci o Završnom računu budžeta, u cilju njihovog uporedivog i tačnog iskazivanja.

12.5 Ostali izdaci

12.5.1 Komunalne usluge

Izdaci za komunalne usluge planirani su u iznosu od 24.000,00€, realizovani u iznosu od 18.977,08€, odnosno za **28,47% manje** u odnosu na planirane izdatke. Testiran je iznos od 10.248,30€.

Plaćanja su izvršena prema: „JKP Lim“, u iznosu od 5.046,35 €, na osnovu ispostavljenih faktura (odvoz smeća), za zgradu Opštine i zgradu Fakulteta. Shodno Odluci¹⁸ JKP „Lim“-a o utvrđivanju cijena usluga odvoza i deponovanja smeća, za školske i predškolske ustanove i JP „Vodovod Bistrica“, u iznosu od 5.201,95€, na osnovu ispostavljenih faktura za vodu od strane dobavljača za zgrade Opštine, fakulteta i Direkcije za imovinu.

¹⁸ Odluka broj 3213 od 29.12.2007.g.

12.6. Prava iz oblasti socijalne zaštite

12.6.1 Boračko invalidska zaštita - materijalno obezbjeđenje boraca

Sredstva za materijalno obezbjeđenje boraca realizovana su u iznosu od 7.138,56€. Shodno Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o materijalnom obezbjeđenju učesnika NOR-a i članova njihovih porodica¹⁹.

Izdaci za socijalnu zaštitu porodice planirano su u iznosu od 100.000,00€, realizovani u iznosu od 90.506,51 €. Testiran je iznos od 51.497,17€ koji se odnosi na:

a) Socijalnu zaštitu porodice - 40.445,00€. U okviru ovog iznosa preko blagajne (gotovinske isplate) je isplaćen iznos od 30.580,00€, preostali iznos od 9.765,00 € isplaćen je na žiro račun korisnika socijalne zaštite.

b) Naknada štete od elementarnih nepogoda – 11.052,17€. Isplate naknada vršene su u skladu sa Izveštajem o radu komisije (broj 15/5-113 od 14.12.2012) kao i tabelarni pregledom procijenjene materijalne štete prema fizičkim i pravnim licima.

12.7 Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru

Izdaci za transfere institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru planirani su u iznosu od 1.763.900,00€, a realizovani u iznosu od 1.778.358,00€, odnosno za 0,82 % više u odnosu na planirane izdatke. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 1.334.265,31 €. U ukupnim izdacima učestvuju sa 18,67%.

1. Transferi javnim institucijama

Za transfere javnim ustanovama planiran je iznos od 1.509.500,00€, realizovan iznos od 1.500.696,28€, koji obuhvata transfere: za zdravstvenu zaštitu, transfere institucijama kulture i sporta i transfere ostalim institucijama.

Opština je vršila prenose sredstava Javnim ustanovama u skladu sa Odlukom o osnivanju Javnih ustanova i Odlukom o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012 godinu²⁰. Javne ustanove dostavljale su Opštini sledeće: Plan rada za 2012. godinu, Izveštaje o radu i finansijske izvještaje za 2012 godinu, kao i Plan i program rada za 2013 godinu. Izveštaji o radu Javnih ustanova prihvaćeni su Zaključcima SO Bijelo Polje.

Upoređivanjem podataka evidentiranih u Odluci o Završnom računu Budžeta Opštine Bijelo Polje koji se odnose na izdatke za transfere, iskazane u iznosu od 416.677,52€ - JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo“ sa podacima u finansijskom izvještaju Centra za kulturu koji se odnose na iskazane prihode iz Budžeta opštine u iznosu od 398.409,17€, utvrđeno je neslaganje u iznosu od 18.268,35€.

Navedena neslaganja upućuju da nijesu vršena usaglašavanja evidentiranih transakcija u glavnoj knjizi JU Centar za djelatnosti kulture „Vojislav Bulatović Strunjo“, sa transakcijama evidentiranim u glavnoj knjizi trezora kako je predviđeno članom 66 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i tačkom 107 Uputstva o radu trezora lokalne samouprave.

Revizijom je utvrđeno da, korisnici budžeta JU Centar za kulturu „Vojislav Bulatović Strunjo“ i JU „Centar za sport i rekreaciju“ raspolažu sa žiro računima, koji nijesu uključeni u Konsolidovani račun

¹⁹ „Sl. list CG-opštinski propisi“, broj 29/08.

²⁰ Sl. list CG-opštinski propisi, broj 02/2012 g.

trezora Opštine, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o budžetu, odredbama člana 66 tačka 4 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i Uputstvom o radu trezora lokalne samouprave.

- **Preporuka:** Opština treba da, shodno odredbi člana 66 Zakona o finansiranju lokalne samouprave i tačke 107 Uputstva o radu trezora lokalne samouprave sprovodi usaglašavanje podataka iskazanih u glavnoj knjizi trezora sa podacima iskazanim u glavnoj knjizi korisnika budžeta opštine – javne ustanove i da sprovede zatvaranje žiro računa JU Centar za kulturu „Vojislav Bulatović Strunjo“ i JU „Centar za sport i rekreaciju“, a za sopstvene prihode koji se uplaćuju javnim ustanovama izvrši otvaranje uplatnih računa.

2. Transferi NVO, političkim partijama i udruženjima

Za transfere NVO, političkim partijama i udruženjima planirana su sredstva u iznosu od 154.000,00€, a realizovana u iznosu od 154.606,72€, odnosno **0,13% više od planiranih**. Uzorkom je testiran iznos od 105.408,82 €, koji se odnosi na sledeće:

a) Prenosi sredstava NVO izvršeni su u iznosu od 39.860,00€, od čega je testiran iznos od 20.350,00 €. Ugovori o dodjeli sredstava NVO za realizaciju projekata u iznosu od 15.850,00€, zaključeni su nakon sprovedenog Javnog konkursa za raspodelu sredstava za projekte NVO za 2011. godinu. Za raspodelu sredstava nevladinim organizacijama Skupština opštine donijela je Odluku o kriterijumima, načinu i postupku raspodjele sredstava nevladinim organizacijama²¹. Opštini su dostavljeni izvještaji NVO povodom realizacije projekata.

b) Prenosi sredstava političkim partijama izvršeni su u iznosu od 71.916,72€, od čega je testiran iznos od 60.113,72 €. Shodno članu 7 Zakona o finansiranju političkih partija²² budžetska sredstva za finansiranje redovnog rada parlamentarnih partija u skupštinama opština iznose 1% ukupnih planiranih budžetskih sredstava, umanjениh za sredstva kapitalnog budžeta (tekući budžet), za godinu za koju se budžet donosi Opština je kao osnovicu za isplatu uzela iznos od 69.343,51 €, umjesto 73.811€.

3. Transferi pojedincima

Izdaci za transfere pojedincima planirani su u iznosu od 100.000,00€, a realizovani u iznosu od 123.055,00€, **odnosno za 23,06% više u odnosu na planirani iznos**. Testiran je iznos od 57.780,00€.

Uzorkom su obuhvaćeni iznosi koji se odnose na izdatke za stipendiranje redovnih studenata vršene u skladu sa Odlukom o stipendiranju redovnih studenata u Opštini Bijelo Polje²³.

a) **za stipendiranje redovnih studenata za školsku 2011/2012. godinu**.²⁴ isplaćen je iznos od 50.830,00 €, od čega se: **iznos od 12.200,00€** odnosi na isplate po pojedinačnim Rješenjima predsjednika opštine, po Konkursu objavljenom u dnevnim listovima od 09.11.2011. godine, u skladu sa utvrđenim kriterijumima. **Iznos od 28.010,00€** odnosi se na **gotovinske isplate** za pomoći studentima za školovanje, po objavljenom Konkursu u dnevnim listovima od 09.11.2011. godine, u skladu sa utvrđenim kriterijumima.

Iznos od 10.620,00 € odnosi se na jednokratne novčane pomoći za školovanje/studiranje.

b) **Za stipendiranje redovnih studenata za školsku 2010/2011. godinu** isplaćen je iznos od 6.950,00€, od čega se: **iznos od 6.600,00€**, odnosi se na stipendiranje redovnih studenata za školsku

²¹ „Sl. list CG-opštinski propisi“, broj 34/11 od 18.11.2011 g.

²² „Sl. list CG“, broj 01/12

²³ „Sl. list RCG-opštinski propisi“, broj 17/02

²⁴ Konkurs objavljen u dnevnim listovima – „Vijesti“ i „Dan“, 09.11.2011 g.

2010/2011. godinu. Isplate su vršene po objavljenom Konkursu u dnevnim listovima od 03.11.2010. godine, u skladu sa utvrđenim kriterijumima.

c) **Iznos od 350,00€**, odnosi se na novačne pomoći za školovanje, od čega je iznos od **150,00€ isplaćen gotovinski**.

Isplate za stipendiranje redovnih studenata, u ukupnom iznosu od 6.950,00€, po osnovu konkursa za školsku 2010/2011. Godinu trebalo je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština isplatiti sa pozicije 463 Otplata obaveza iz prethodnog perioda. Isplate za stipendiranje redovnih studenata u ukupnom iznosu od **28.160,00€ vršene su gotovinski**, što nije u skladu sa tačkama 150 i 151 Uputstva o radu državnog trezora.

- **Preporuka:** Opština treba da, isplate za stipendiranje redovnih studenata vrši prenosom novčanih sredstava na bankarske račune korisnika stipendija.

12.8 Kapitalni izdaci

Kapitalni izdaci planirani su u iznosu od 3.284.663,32€, realizovani u iznosu od 2.393.845,45€, odnosno za 27,12% manje u odnosu na planirane. U ukupnim izdacima Budžeta Opštine učestvuju sa 25,14%.

U strukturi kapitalnih izdataka prekoračenje je izvršeno kod pozicije 441-2 Izdaci za lokalni infrastrukturu za 22,94%, koja je u potpunosti realizovana kod Direkcije za izgradnju i investicije. U okviru navedene pozicije prekoračenje u visini od 196,39%, realizovano je na izdatku Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine.

Struktura kapitalnih izdataka na nivou budžeta Opštine prikazana je u sledećem pregledu:

eko .klas	eko.k las.	eko. klas.	eko. klas.	Izdaci	Plan budžeta 2012.god.	Realizovano 2012.god.	index
1	2	3	4	5	6	7	8(7/8)100
44				Kapitalni izdaci	3.284.663,32	2.393.845,45	72,88%
	441			Kapitalni izdaci	1.775.663,32	2.035.717,89	114,65%
		441-2		Izdaci za lokalnu infrastrukturu	1.575.663,32	1.973.113,99	122,94%
		441-5		Izdaci za opremu	200.000,00	98.603,90	49,30%
		441-6		Održavanje lokalne infrastrukture	971.000,00	166.519,16	17,15%
			441-6-6	Održavanje javnih površina i javne rasvete	260.000,00	131.706,10	50,66%
			441-6-7	Gradska garaža	711.000,00	34.813,06	4,90%
			441-9	Ostali kapitalni izdaci	538.000,00	191.608,40	35,61%
			441-9-1	Podsticaj razvoja	300.000,00	97.380,25	32,46%
			441-9-2	Stambeni fond	60.000,00	33.982,32	56,64%
			441-9-3	Planska dokumentacija	138.000,00	60.245,83	43,66%
			441-9-4	Mat.teh.oprema jav.pr. usta i j. usta	40.000,00	0,00	0,00

Ekonomska klasifikacija pojedinih kapitalnih izdataka različito je iskazana u Odluci o Završnom računu budžeta za 2012. godinu, u odnosu na klasifikaciju planiranu Odlukom o budžetu za 2012. godinu.

Razlike u planu u Završnom računu budžeta – Opšti dio, u ekonomskoj klasifikaciji, opredijeljenim iznosima, nazivu pozicije u odnosu na plan utvrđen Odlukom o budžetu, odnose se na:

Odluka o budžetu za 2012. godine				Odluka o Završnom računu budžeta za 2012. godinu			
R.br	Ekon.kl	Opis pozicije	Planirani iznos	R.br	Ekon.kl	Opis pozicije	
1	441-6	Održavanje lokalne infrastrukture	811.000,00	1.	441-6	Održavanje lokalne infrastrukture	971.000,00
1.1	441-6-6	Javna rasvjeta	100.000,00	1.1	441-6	Održ. javn.pov. i jav.rasvj	260.000,00
1.2	441-6-7	Gradska garaža	711.000,00	1.2	441-8	Gradska garaža	711.000,00

Različito su prikazani izdaci po kontima u sumarnoj tabeli i kontima po potrošačkim jedinicama za sljedeće izdatke:

- Izgradnja gradske garaže je iskazana u sumarnoj tabeli na kontu 441-6-7 dok je u tabeli potrošačke jedinice 04 - Služba menadžera iskazana na kontu 441-1;
- Izdaci za stambeni fond iskazani su u sumarnoj tabeli na kontu 441-9-2 dok su u tabeli potrošačke jedinice 10-Sekretarijat za finansije iskazani na kontu 441-2;
- Izdaci za podsticaj razvoja iskazani su u sumarnoj tabeli na kontu 441-9-1 dok su u tabeli potrošačke jedinice 10-Sekretarijat za finansije iskazani na kontu 441-2;
- Izdaci za plansku dokumentaciju knjiženi su u sumarnoj tabeli na kontu 441-9-3 a dok su u tabeli potrošačke jedinice 11 – Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj iskazani su na kontima 441-1-8, 441-1-9, 441-1-10, 441-1-11 i 441-1-12;
- Mat. teh.oprem. jav.pr.usta. i j.ust. iskazani su u sumarnoj tabeli na kontu 441-9-4 dok su u tabeli potrošačke jedinice 07- Služba zaštite iskazani na izdatku 441

Prenosi sredstava po osnovu kapitalnih izdataka, planirani i realizovani su preko sledećih potrošačkih jedinica:

- Kod potrošačke jedinice **06 – Služba za zajedničke poslove** na izdatku 441-5 Izdaci za nabavku opreme, sredstva su planirana u iznosu od 130.000,00 €, a realizovana u iznosu od 97.987,90€, odnosno **75,38% u odnosu na planirane**.

Sa ove pozicije Privredni sud je donio Predlog za izvršenje radi naplate duga u iznosu od 41.430,60€, za Ugovor broj 01-825 od 25.07.2005.godine zaključen sa NLB Montenegro bankom za kupovinu nepokretnosti po cijeni u iznosu od 750.000,00 €, za potrebe Odjeljenja Fakulteta u Bijelom Polju. **Otplatu sredstva u iznosu od 41.430,60€, trebalo je iskazati na izdatku 461-1 Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima.**

- Kod potrošačke jedinice **10 Sekretarijat za finansije**, kapitalni izdaci planirani su u iznosu od 400.000,00€, realizovani u iznosu od 131.362,00€, odnosno **32,84% u odnosu na planirane**. Struktura planiranih kapitalnih izdataka je sledeća:

1.	441-1	Podsticaj razvoja	300.000,00	97.380,25	32,46%
2.	441-2	Stambeni fond	60.000,00	33.982,32	56,64%
3.	441-3	Mat.teh.oprema jav.pr. ust i j. ust.	40.000,00	0,00	0,00

Sredstva za Podsticaj Razvoja, u iznosu od 97.380,25€, utrošena su po izdatim **Rješenjima fizičkim licima** koja su se obratila za pomoć iz sredstava za podsticaj razvoja, radi pokrivanja troškova kamata za uzete kredite za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja, u skladu sa Odlukom Skupštine Opštine Bijelo Polje o davanju garancija za odobrene kredite za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja, br:02-2350/1 dana 29.06.2007.godine, („Sl. list RCG-opštinski propisi“, br.24/07).

Odlukom o Izmjeni i dopuni Odluke o davanju garancija za odobrene kredite za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja („Sl. list CG“, br. 26/09), troškove kamata refundira Opština za sve korisnike kredita koji su kreditna sredstva uložili za podsticaj razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje, u iznosu od 100% a za korisnike kredita koji su kreditna sredstva uložili za podsticaj razvoja turizma i zapošljavanja, u iznosu od 50%. **Troškove kamata za uzete kredite za podsticaj razvoja, poljoprivrede, turizma i zapošljavanja, u iznosu od 97.380,25€, trebalo je planirati i iskazati na poziciji 431-3-7 Transferi pojedincima.**

Sredstva za Stambeni fond, u iznosu od 33.982,32€, odnose se na obračun subvencionirane kamate po stambenim kreditima za službenike. **Troškove kamata po stambenim kreditima, u iznosu 33.982,32€, za službenike Opštine trebalo je planirati i iskazati na poziciji 417 - Subvencije, Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa.**

- Kod potrošačke jedinice 11 Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj, kapitalni izdaci planirani su u iznosu od 138.000,00€, realizovani u iznosu od 60.245,83€, odnosno 43,66% u odnosu na planirane. Struktura planiranih kapitalnih izdataka je sledeća:

1.	441-1-8	Izrada lokalnih studija lokacija	40.000,00	12.597,56	31,49%
2.	441-1-9	Izrada izmjena i dopuna DUP-a Nedakusi	10.000,00	0,00	0,00
3.	441-1-10	Izrada, izmjena i dopuna GUP-a	15.000,00	9.340,00	62,27%
4.	441-1-11	Zavr.započ.plan.dok.DUP Resnik i DUP G. Loznice	15.000,00	0,00	0,00
5.	441-1-12	Obav.iz preth.god.za izr. DUP Resnik i DUP G. Loznice	58.000,00	38.308,27	66,05%

- Shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, sve obaveze iz prethodnih godina u iznosu od 20.208,27 €, koje su starije od godinu dana treba evidentirati na izdatku 463-0 otplata obaveza iz prethodnog perioda.

- Kod potrošačke jedinice 14 Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj, kapitalni izdaci planirani su u iznosu od 260.000,00€, realizovani u iznosu od 131.706,10€, odnosno 50,66% u odnosu na planirane. Struktura planiranih kapitalnih izdataka je sledeća:

1.	441-6-01	Izrada info stubova u centralnoj zoni	20.000,00	5.000,00	25,00%
2.	441-6-02	Uređenje ulaza stamb.zgrada u zoni DUP-a	25.000,00	23.592,17	94,37%
3.	441-6-03	Uređenje gradskog zelenila	17.000,00	0,00	0,00
4.	441-6-04	Izrada i rekonstrukcija vertikalne signalizacije	8.000,00	0,00	0,00
5.	441-6-05	Izrada i rekonstrukcija horizontalne signalizacije	12.000,00	2.000,00	16,67%
6.	441-6-06	Izrada zaštitnih stubića za trotoar.staze	10.000,00	8.100,00	81,00%
7.	441-6-07	Izgradnja ležećih policajaca u B.Polje	10.000,00	0,00	0,00
8.	441-6-08	Izgradnja tabli i održavanje ulica u B.Polje	15.000,00	0,00	0,00
9.	441-6-09	Podr.projek. Koji se fin.preko ZZZ CG – javnih rado.	15.000,00	0,00	0,00
10.	441-6-11	Nabavka i ugradnja mobil.za gradski park	5.000,00	4.900,00	98,00%
11.	441-6-12	Nabavka i ugradnja mobil.za dječiji.park	5.000,00	5.000,00	100,00%
12.	441-6-13	Izgradnja prilaza urbanističkoj parceli br.216/1	8.000,00	0,00	0,00
13.	441-6-14	Troškovi javne rasvjete	10.000,00	8.482,89	84,83%
14.	441-6-15	Troškovi održavanja javne rasvjete	20.000,00	13.000,00	65,00%
15.	441-6-16	Troškovi uređenja grada	80.000,00	61.631,04	77,04%

U okviru izdatka 441-6-16 Troškovi uređenja grada iskazan je izdatak po osnovu zaključenog sudskog poravnanje kojim se obavezuje Opština da plati Elektroprivredi Crne Gore AD Nikšić, dug po osnovu isporučene električne energije zaključno sa 28.03.2011.godine u ukupnom iznosu od 199.917,25 € i to u 21 jednakih mjesečnih rata u iznosu od 9.519,87 €. ukupan iznos od 61.631,04 €, odnosi se na izdatak po sudskom poravnanju u iznosu od 47.599,35 € i za dva računa iz 2012.godine iznos od 10.031,69€. Troškove za utrošeni električnu energiju, u iznosu od 61.631,04€, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, trebalo je planirati i iskazati njihovu realizaciju na kontu 413-4 Rashodi za energiju.

Kod potrošačke jedinice 15 Direkcija za izgradnju i investicije, kapitalni izdaci, za realizaciju programa javnih radova planirani su u iznosu od 1.575.663,32 €, a realizovani u iznosu od 1.937.113,99 €, odnosno za 22,94% više u odnosu na planirane. Struktura planiranih kapitalnih izdataka je sledeća:

1.	441-2	Izdaci za lokalnu infrastrukturu	1.575.663,32	1.937.113,99	122,94
2	441-2	Izdaci Glavnog projekta za gradsku Iržnocu	60.000,00	0,00	0,00
3	441-2	Izrada tehničke dokumentacije po potrebi	50.000,00	7.805,00	15,61
	441-2	Izgradnja stambene zgrade za penzionere na ribarevinama	70.000,00	61.224,00	87,46
4	441-2	Izgradnja tribina i javne rasvjete na polig.na gradskom stadionu	45.000,00	27.860,60	61,91
5	441-2	Uređenje parkinga u Omladinskoj ulici	10.000,00	0,00	0,00
6	441-2	Uređenje potoka kod parka Rista Ratkovića	15.000,00	3.600,00	24,00
7	441-2	Izgradnja jav.rasvete od stare autob. Stan.do ul. Kneza Miroslava	20.000,00	0,00	0,00
8	441-2	Izgradnja trotoara od stare autob.stan.do.ul. Kneza Miroslava	20.000,00	0,00	0,00

9	441-2	Rekonstrukcija skupštinske sale	125.000,00	0,00	0,00
10	441-2	Rekonstrukcija ulanog ,platoa stamb. posl.zgrade u ulici 3 januar	22.000,00	3.000,00	13,64
11	441-2	Rekonstrukcija gradske kapele u Nikoijcu	120.000,00	8.436,00	7,03
12	441-2	Dogradnja zvonika na crkvi Sv. Petra i Pavla u Bijelom Polju	40.000,00	24.000,00	60,00
13	441-2	Otkup zemljišta u Pruškoj za izgradnju džamije	60.000,00	30.000,00	50,00
14	441-2	Rekonstrukcija prostorija u Sport.Hali Nikoljac – I sprat	40.000,00	4.130,00	10,33
15	441-2	Vođenje stručnog nadzora	20.000,00	5.500,00	27,50
16	441-2	Pomoć u izgradnji javnih objekta	40.000,00	23.321,32	58,30
17	441-2	Pomoć u otklanjanju posledica od elementarnih nepogoda	20.000,00	500,00	2,50
18	441-2	Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine	583.663,32	1.729.937,07	296,39
19	441-2	Podrška projektima koje finans.međun. organiz	40.000,00	0,00	0,00
20	441-2	Regulacija „klinačkog potoka“ u Zatonu	5.000,00	7.800,00	156,00
21	441-3	Izgradnja tampon. na opšt. i nekateg.putevima	94.500,00	0,00	0,00
22	441-4	Proboj i pročišćavanje opšt.i nekateg. puteva	41.250,00	0,00	0,00
23	441-7	Vodovodi	34.250,00	0,00	0,00

- Na računu 441-2-18 Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine, sredstva su planirana u iznosu od 583.663,32€, realizovana u iznosu od 1.729.937,07€, odnosno za 196,39% više u odnosu na planirana sredstva.

▪ Opština na izdatku koji je realizovan za 196,39% više u odnosu na plan, nije vršila preusmjeravanje sredstava shodno članu 51 Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

▪ Naziv konta 441-2 Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine nije u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, jer se obaveze iz prethodnih godina evidentiraju na kontu 463 - otplata obaveza iz prethodnog perioda. U obrazloženju Odluke o Budžetu Opštine Bijelo Polje za 2012.godinu nije iskazana struktura obaveza za planirana sredstva u iznosu od 583.663,32 €.

▪ U skladu sa uzorkom, a uvidom u bazu podataka i priloženu dokumentaciju, na izdatku 441-2 ugovoreni radovi i obaveze iz prethodnih godina realizovani su troškovi u iznosu od 757.723,12€, koji se odnose na izdatke nastale po osnovu isplata kojima se izmiruju obaveze starije od godinu dana. Izdatke u iznosu od 757.723,12€, trebalo je planirati i realizovati na izdatku 463-0 otplata duga iz prethodnih godina shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

- Po predlogu za izvršenje od 07.11.2012.godine izvršena je uplata u iznosu od 115.847,53, u korist Doo Putevi Bijelo Polje, a u skladu sa Ugovorom o asignaciji prava, obaveza i odgovornosti od 08.09.2008.godine, kojom su sva prava po ugovoru broj 07/1-1536 od 26.08.2008.godine uz saglasnost Opštine Bijelo Polje prenijeta u sa AD „Putevi“ Užice na D.O.O „Putevi Bijelo Polje“ Bijelo Polje. Izdatke iz 2008. godine, u iznosu od 115.847,53€, trebalo je iskazati na izdatku 4630 - Obaveze iz prethodnih godina.

- Za JPKSD „LIM“ Bijelo Polje izvršene su uplate u ukupnom iznosu od 199.256,59€, shodno ugovorima br.962 i 963 od 19.04.2010.godine. Uplatu, u iznosu od 199.256,59€, trebalo je iskazati na računui 4630 - Obaveze iz prethodnog perioda.

U Izveštaju Komisije za popis potraživanja i obaveza, koja je formirana Rješenjem o imenovanju Komisije za popis potraživanja i obaveza br.01-195 od 28.12.2012.godine, ukupne obaveze za kapitalne izdatke iskazane su u ukupnom iznosu od 3.649.131,00€. Uvidom u date kartice po izdacima ukupan iznos obaveza za kapitalne izdatke iznosi 3.679.948,09 €, odnosno za 30.817,09€, veći je iznos izdataka po karticama u odnosu na izvršeni popis obaveza za kapitalne izdatke

Obaveze za kapitalne izdatke iskazane su u ukupnom iznosu od 3.649.131,00 €, a najvećim dijelom se odnose na izdatke - 441218 Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine u iznosu od 2.635.657,76 € i 441218-1 Otkup zemljišta za zaobilaznicu u iznosu od 517.039,94 €;

12.9 Otplata duga

Sredstva za otplatu duga planirana su u iznosu od 700.000,00€, realizovana u iznosu od 963.613,69€, odnosno za 37,66% više u odnosu na planirana sredstva. Revizijom je testirano 100% izdataka. Utrošena sredstva odnose se na:

- otplatu kredita i kamata kod Podgoričke banke, Hypo Alpe Adria banke, Atlas Mont Banke, Komercijalne banke a.d. Budva i Montenegro NLB Banke;
- otplatu lizinga uključujući i kamatu za nabavku VW Passat CC 2.0 TDI DSG kod Porsche lizinga, Kia vozila kod Hypo Alpe Adria lizinga i dvije Kia Ceed 1.4 Gas LX City kod S-lizinga;
- plaćanja po osnovu sudskih izvršenja
- izvršenja po osnovu prinudne naplate i
- transfera Centru za sport i rekreaciju.

Pri čemu je struktura otplate sledeća:

- 787.676,31€ ili 82,5% odnosi se na otplatu duga po osnovu kredita i kamata, kao i rata po osnovu lizinga za nabavku automobila;
- 154.099,70€ ili 16% odnosi se na sudska izvršenja i prinudnu naplatu;
- 14.671,75€ ili 1,5% odnosi se na prenos sredstava Centru za sport i rekreaciju.

Sa pozicije 461 osim prenosa sredstava predviđenih Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, vršeni su i prenosi sredstava koji se odnose na kamate, sudska izvršenja, prinudnu naplatu i transfere.

- **Preporuka:** Opština treba da, na računu 461 Otplata duga evidentira izdatke za otplatu duga po osnovu emitovanih hartija od vrijednosti i korišćenih kredita, predviđene Pravilnikom jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština. Izdatke za kamate rezidentima, neophodno je planirati Odlukom o Budžetu Opštine za tekuću godinu na računu 4151 – Kamate rezidentima, kako bi se i realizovale sa navedene pozicije, izdatke po osnovu sudskih izvršenja trebalo je realizovati na izdatku 471 Tekuća budžetska rezerva.

12.10 Otplata obaveza iz prethodnog perioda

Izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda planirani su, u iznosu od 600.000,00€, realizovani u iznosu od 1.315.005,28€, odnosno za 119, 16% više od planiranog iznosa. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 1.295.654,31. Izdaci za obaveze iz prethodnog perioda u ukupnim izdacima učestvuju sa 13%. Sa ove pozicije izvršena su plaćanja za sledeće:

463 - Otplata obaveza iz prethodnog perioda			
R.B.	VRSTA NEIZMIRENE OBAVEZE	Stanje obaveza na kraju IV kvartala 2011 g. - NEO	Iznos obuhvaćen uzorkom
I	Obaveze za tekuće rashode	2.918.000,00	1.205.551,14
	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	2.530.000,00	602.545,37
	Obaveze za ostala lična primanja	0,00	14.829,50
	Obaveze za ostale tekuće izdatke	388.000,00	588.176,27
II	Obaveze po transferima za za socijalnu zaštitu	1.800,00	0,00
III	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i NVO	104.000,00	66.579,63
IV	Obaveze za kapitalne izdatke	3.363.378,00	23.523,54
	UKUPNE NEIZMIRENE OBAVEZE (I+II+III+IV)	6.387.178,00	1.295.654,31

Opština je u Izveštaju o neizmirenim obavezama na kraju četvrtog kvartala 2011 g. (obrazac NEO), evidentirala iznos od 6.387.178,00€ koji se odnosi na neizmirene obaveze po osnovu: tekućih rashoda, transfera za socijalnu zaštitu, transfera institucijama, pojedincima i NVO i obaveza za kapitalne izdatke.

Struktura testiranog iznosa od 1.295,654,31 € je sledeća:

1) Obaveze za tekuće rashode

Prema testiranom uzorku, iznos od 1.205.551,14 € odnosi se na:

- a) Obaveze za Bruto zarade i doprinose na teret poslodavca, u iznosu od 602.545,37€, obuhvataju isplate za neto zarade za period avgust - decembar 2011. godine, kao i isplate po osnovu ugovora o djelu iz 2011.godine;
- b) Obaveze za ostala lična primanja, u iznosu od 14.829,50€, odnose se na naknade odbornicima za period avgust-decembar 2011 godine, koje nisu iskazane u obrascu NEO- Izveštaj o neizmirenim obavezama za 2011. godinu, za IV kvartal 2011. godine.
- c) Obaveze za ostale tekuće izdatke, u iznosu od 588.176,27€ odnose se na isplate po osnovu tekućih rashoda iz prethodnog perioda. U okviru ovih izadataka prikazani su izdaci koji po strukturi obaveza ne pripadaju ovoj poziciji, i to:
 - Prírez porezu (jun-decembar 2011) u iznosu od 18.301,10€ trebalo iskazati u okviru neizmirenih obaveza za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca;
 - Rad Komisije za procjenu nepokretnosti u iznosu od 11.580,00€, Topli obrok I regres - plaćanja prema dobavljaču, u iznosu od 26.117,63€ i pomoć zaposlenom 550,00€ - trebalo je prikazati u okviru neizmirenih obaveza za ostala lična primanja;
 - Transfere: Radio Bijelo Polje – 12.000,00€, JU Dom Zdravlja – 7.785,85€ trebalo je prikazati u okviru neizmirenih obaveza za Transfere institucijama, pojedincima i NVO;
 - Izdaci za nabavku kancelarijske opreme – 2.776,52€ trebalo je prikazati u okviru neizmirenih obaveza za kapitalne izdatke.

2) Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i NVO realizovane su u iznosu od 66.579,63 €, a najvećim dijelom odnose se na isplate JU Centar za sport i rekreaciju i Opštinskoj organizaciji Crveni krst.

3) Obaveze za kapitalne izdatke u iznosu od 23.523,54€, odnose se na nabavku kompjuterske i kancelarijske opreme, usluge građevinskih i zantaskih radova na zgradi Opštine, po računima ili ugovorima iz 2011 godine.

Opština Bijelo Polje, prilikom sačinjavanja Izveštaja o neizmirenim obavezama za 2011. godinu, nije evidentirala obaveze po osnovu ostalih ličnih primanja koje se odnose na naknade odbornicima, od čega je uzorkom obuhvaćen iznos od 14.829,50€ i nije ih iskazala za IV kvartal 2011. godine u obrascu NEO- Izveštaj o neizmirenim obavezama za 2011. godinu i nije u izvještaju iskazala strukturu obaveza prema vrsti izdatka.

- **Preporuka: Opština treba da podatke o neizmirenim obavezama u obrascu NEO – Izveštaj o neizmirenim obavezama, iskazuje na osnovu prethodno usaglašenih podataka iz računovodstvene evidencije.**

12.11 Tekuća budžetska rezerva

Sredstva za tekuću budžetsku rezervu planirana su u iznosu od 180.000,00€, realizovana u iznosu od 159.266,10€, odnosno **11,52% manje u odnosu na planirani iznos.** Uzorkom je obuhvaćen iznos od 102.960,38€. Sredstva za tekuću budžetsku rezervu u ukupnim izdacima budžeta učestvuju sa 1,67%.

Prenosi sredstava sa Tekuće budžetske rezerve vršeni su:

- 1) U skladu sa Zaključcima Sekretara za finansije, na osnovu ovlašćenja Predsjednika opštine, u iznosu od 37.108,54€, za sledeće namjene:

Za izdatke Službe za protokolarne poslove opštine Bijelo Polje, u iznosu od 10.096,81€. Naime, Služba za protokolarne poslove formirana je Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada organa lokalne uprave Opštine Bijelo Polje²⁵ u novembru 2011.godine, za koju Odlukom o budžetu opštine Bijelo Polje za 2012 g. nijesu bila opredijeljena sredstva za finansiranje i funkcionisanje ove službe.

Za izdatke, u iznosu od 7.740,00€, za angažovanje na: izradi i donošenju Višegodišnjeg investicionog plana i strateškog plana razvoja Opštine i pripremi dokumentacije za donošenje Odluke o proglašenju „Biznis zone“²⁶, izvršeno je preknjižavanje sa pozicije 411 – Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca, a po osnovu Ugovora o djelu, kojim je definisana mjesečna naknada u iznosu od 774,00€. Izdaci su evidentirani na poziciju tekuća budžetska rezerva u skladu sa Zaključkom sekretara Sekretarijata za finansije²⁷, broj 05/1-168 i 168/1 od 08.03.2012. godine.

Zaključkom broj 05/1-10601 od 13.02.2012. godine opredijeljena su sredstva iz tekuće budžetske rezerve, u iznosu od 6.100,00€, za nabavku 10 tona goriva, potrebnog za rad mehanizacije angažovane na otklanjanje posledica elementarne nepogode- velikih sniježnih padavina za vrijeme vanrednog stanja, na teritoriji Opštine Bijelo Polje.

- 2.) U skladu sa Rješenjima v.d.rukovodioca odjeljenja kabineta predsjednika, na osnovu ovlašćenja Predsjednika Opštine, u iznosu od 60.851,84€.

Od čega je iznos od 26.736,00€ isplaćen na ime sponzorstva za promociju knjige, izdavanje albuma, organizovanje sportskih i kulturnih manifestacija i pomoći usled teške materijalne situacije, liječenja i ostalog.

Iznos od 10.960,00€ - odnosi se na gotovinske isplate iz blagajne po osnovu sponzorstva, jednokratne pomoći i sl.

- **Preporuka:** Gotovinska plaćanja sa pozicije 471-Tekuća budžetska rezerva, za socijalna davanja, potrebno je izvršiti bezgotovinski, uplatom na bankarske račune primalaca sredstava. Izdatke za angažovanje na izradi Višegodišnjeg investicionog plana i strateškog plana razvoja Opštine, trebalo je u ukupnom iznosu od 7.740,00€, realizovati sa pozicije 4139 - Ugovorene usluge, a naknadu ugovoriti u bruto iznosu.

12.12 Stalna budžetska rezerva

Sredstva za stalnu budžetsku rezervu planirana su u iznosu od 60.000,00€, realizovana u iznosu od 25.293,50€, odnosno **57,84% manje** u odnosu na planirana sredstva. Uzorkom je obuhvaćen iznos od 17.145,00€.

Isplate iz sredstava Stalne budžetske rezerve odobrene su Rješenjima predsjednika, odnosno po njegovom ovlašćenju, v.d. rukovodioca službe predsjednika.

Isplate su izvršene po osnovu zahtjeva za dodjelu pomoći usljed teške materijalne situacije, smrti člana porodice, sanacije stambenog objekta nakon požara ili za liječenje.

²⁵ „Sl. list CG-opštinski propisi“, broj 33/11.

²⁶ Dostavljen je Strateški plan razvoja Opštine Bijelo Polje za period 2012-2016 godine, kao i Višegodišnji investicioni plan 2008-2012 g.

²⁷ Zaključak broj 05/1-168 i 05/1-168/1. Sekretar za finansije ima ovlašćenje predsjednika za raspolaganje sredstvima tekuće rezerve

Sa ove pozicije izvršene su i naknade za rad stručnih lica u cilju pomoći Komisiji za popis stanovništva, domaćinstava i stanova na teritoriji opštine Bijelo Polje u ukupnom iznosu od 1.000,00 €, a u skladu sa Rješenjem predsjednika Opštine.

- **Preporuka:** Naknade stručnim licima, za pomoć Komisiji za popis stanovništva, trebalo je realizovati sa računa 4139 – Ugovorene usluge, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžet vanbudžetskih fondova i budžete Opština.

SO Bijelo Polje, je na sjednici održanoj 29.05.2013, donijela Odluku²⁸ o potvrđivanju rješenja o upotrebi sredstava stalne budžetske rezerve za 2012. godinu u iznosu od 25.293,50€ koja je donio Predsjednik Opštine.

13. Blagajna

U fiskalnoj 2012. godini, na osnovu naloga za isplatu gotovog novca podignuto je gotovine u ukupnom iznosu od 192.771,90€, preko blagajne isplaćen je iznos od 178.319,70€, stanje gotovine u blagajni na dan 31.12.2012.god. iznosilo 14.452,20€. U postupku revizije testiran je iznos od 133.560,17€.

Prema Izveštaju Centralne komisije za popis imovine, br. 01-194/1od 23.05.2013. godine, a na osnovu Izveštaja Komisije za popis ziro računa, blagajne i računopolagača, broj 397 od 10.04.2013. godine, gotovina u blagajni na dan 31.12.2012.god. iznosila je 14.301,10€. Razlika u iznosu od 151,10€ odnosi se na neevidentirane a priložene račune. Prema podacima CBCG, Opština je bila u blokadi 148 dana, i to u periodu:01.01.2012-19.09.2013.godine.

Lice odgovorno za blagajničko poslovanje, imenovano je Rješenjem Sekretara za finansije broj 04/5-1037 od 24.09.2012. godine

Opština je donijela je interno uputstvo o blagajničkom poslovanju, br 05/1-1264/1 od 30.10.2012. godine.

Imajući u vidu da su ukupna gotovinska plaćanja, u fiskalnoj 2012. godini izvršena u iznosu od 178.319,70€, da je stanje gotovine u blagajni u pojedinim mjesecima iznosilo više od 30.000,00€ (oktobar i novembar), neophodno je ustanoviti namjenu korišćenja gotovine, odnosno za svrhu podmirivanja kontinuiranih potreba koje se ne mogu efikasno obaviti preko uobičajenog sistema plaćanja trezora.

- **Preporuka:** Neophodno je da Opština utvrdi namjenu korišćenja gotovine, kako bi se gotovinska plaćanja vršila samo u svrhe podmirivanja kontinuiranih potreba koje se ne mogu efikasno obaviti preko uobičajenog sistema plaćanja trezora, kako je utvrđeno tačkama 150 i 151 Uputstva o radu Državnog trezora.

14. Evidencija imovine Opštine

Revizijom je utvrđeno da Opština vodi evidenciju pokretne imovine u Programu osnovnih sredstava i vrši popis imovine sa stanjem na dan 31.12.2012. godine, dok evidencija nepokretne imovine nije vršena u pomenutom programu, osim u popisnim listama.

Nepokretna imovina u opštinskoj svojini nije evidentirana u Programu osnovnih sredstava. Za evidenciju imovine zadužen je Sekretarijat za finansije u skladu sa članom 6 Uredbe o načinu vođenja

²⁸ Odluka o potvrđivanju rješenja o upotrebi sredstava stalne budžetske rezerve. (Odluka broj 02-1480. „Sl. list CG-opštinski propisi“, broj 17/13).

evidencije pokretnih i nepokretnih stvari, dok je Direkcija za imovnu i zaštitu prava nadležna za vođenje evidencije nepokretnosti i njihovu pravnu zaštitu u skladu sa nadležnostima utvrđenim Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje.

Rekapitulacija pokretne imovine, evidentirane u programu osnovnih sredstava, a prema podacima iz obrasca OA prikazana je u sledećem pregledu:

Konto	OPIS	Nabavna vrijednost	Stopa amortizacije	Amortizovana vrijednost	Vrijednost na dan 31.12.2012.
015-1	Sredstva transporta	182.460,00	20	36.492,00	145.968,00
015-2	Kompjuterska oprema	88.160,60	10	8.816,06	79.344,54
015-3	Kancelarijska oprema	162.488,61	10	16.248,86	146.239,75
015-4	Telekomunikacijska oprema	5.134,00	20	1.026,80	4.107,20
015-9	Ostalo	2.706,00	5	135,30	2.570,70
UKUPNO		440.949,21		62.719,02	378.230,19

Prema navedenim podacima ukupna nabavna vrijednost opreme iznosi 440.949,21€, amortizovana vrijednost za tekuću godinu iznosi 62.719,02€, sadašnja vrijednost opreme iznosi 378.230,19€.

Obračuni amortizacija za prethodne periode nijesu unijeti u program osnovnih sredstava osim obračuna amortizacije za tekuću godinu, čime je sadašnja vrijednost pokretne imovine nerealno iskazana. U cilju realnog iskazivanja sadašnje vrijednosti osnovnih sredstava, neophodno je u programu osnovnih sredstava izvršiti unos akumulisane amortizacije za prethodni period, odnosno od trenutka stavljanja osnovnog sredstva u upotrebu.

- **Preporuka:** Potrebno je da Opština u programu osnovnih sredstava, vodi evidenciju o stanju i promjenama kako pokretne tako i nepokretne imovine u svojini i evidentira obračunatu amortizaciju za prethodni period, odnosno od trenutka stavljanja osnovnog sredstva u upotrebu.

Prema Izveštaju komisije za popis žiro-računa, blagajne i računopolagača br. 397 od 10.04.2013.g. ukupno stanje na dan 31.12.2012.g. je 533.584,47€, sastoji se od: sredstava kod Podgoričke banke Societe generale group u iznosu 91,03€, Prve banke Crne Gore- 7.411,65€, IPA projekata- 451.636,40€, sredstava za otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda u iznosu 144,28€ i izdvojenih sredstava na depozitu u iznosu 60.000,00€.

Na osnovu Izveštaja o popisu potraživanja i obaveza na dan 31.12.2012. godine, ukupna potraživanja Opštine iznosila su 5.786.048,70€, dok su ukupne obaveze po osnovu neizmirenih obaveza, kredita i datih garancija iznosile 17.482.631,00€. U tabelarnom pregledu (str.50), stanje neizmirenih obaveza i kredita prikazano je u iznosu od 16.002.631,00€. Razlika u iznosu od 1.480.000,00€ odnosi se na Jemstva za izdate garancije u iznosu od 1.225.000,00€ koje je popisna komisija prikazala kao obaveze u Izveštaju o popisu potraživanja i obaveza i iznos od 255.000,00€ koji je uključen i u obrascu BUZ kao stanje obaveza po kreditima na dan 31.12.2012. godine i u obrascu NEO kao stanje dospjelih a neizmirenih obaveza u istom iznosu, a koji je u objedinjenom obrascu prikazan po jednom osnovu u okviru obaveza po kreditima.

Tokom popisa nefinansijske imovine u Opštini Bijelo Polje za 2012. godinu, nije bilo otpisa opreme i inventara. Prema Izveštaju Komisije za evidenciju nepokretnosti opštinske imovine za 2012. godinu br. JP-83/2013 od 20.04.2013. godine dat je popis opštinske imovine po katastarskim opštinama i urađenim projektima. Opština Bijelo Polje kao titular sa svojstvom pravnog lica je vlasnik i korisnik ili posjednik nepokretnosti, a Skupština-opštine Bijelo Polje u skladu sa **Zakonom o državnoj imovini i Statutom Opštine raspolaže opštinskom imovinom.**

U toku 2012. godine Opština Bijelo Polje izvršila je prodaju imovine u vrijednosti **od 81.704,45€ na osnovu: Odluke donijete od strane Skupštine Opštine Bijelo Polje o prenosu prava korišćenja na građevinskom zemljištu, br.02-2287 od 11.07.2012. godine na fizička i pravna lica po cijeni utvrđenoj procjenom nadležne Skupštinske komisije, a shodno ugovorima zaključenim u formi notarskih zapisa ugovora o prodaji**

Prodaje su vršene neposrednom pogodbom na osnovu člana 40 stav 2 tačka 4 Zakona o državnoj imovini, a međusobna prava i obaveze regulisane su posebnim ugovorima koje je zaključio direktor Direkcije za imovinu i zaštitu prava Opštine shodno skupštinskoj odluci.

Opština je u toku 2012. godine izvršila kupovinu dva automobila marke Kia Ceed 1.4 gas LX City ukupne vrijednosti 28.428,36€, shodno Ugovoru o lizingu br. 2103/12 od 09.04.2012. godine i Ugovoru o lizingu br. 2104/12 od 09.04.2012. godine, zaključenim između Opštine Bijelo Polje i Sleasinga na period od 60 mjeseci i kamatnom stopom EURIBOR 3-mjesečni + 9,70%, po sprovedenom postupku javnih nabavki putem šopinga br. 10/1-285/1 od 15.03.2012. godine. U 2012. godini izvršena je i nabavka računarske opreme u vrijednosti 5.342,84€ na osnovu Ugovora o nabavci, br. 11/1-2911 od 12.09.2012. godine.

Shodno članu 50 Zakona o državnoj imovini Opština Bijelo Polje je trebala je dostaviti Upravi za imovinu Izveštaj o evidenciji pokretnih i nepokretnih stvari u svojini Opštine za 2012. godinu.

- **Preporuka:** Opština treba da se pridržava odredbi člana 50 Zakona o državnoj imovini u pogledu dostavljanja podataka o pokretnim i nepokretnim stvarima Upravi za imovinu i poštovanja roka naznačenog u stavu 2 člana 50 istog zakona.

15. Neizmirene obaveze i zaduženje

Zaduženje Opštine Bijelo Polje na kraju 2012. godine, obaveze i krediti dati su u narednoj tabeli:

Zaduženje opštine Bijelo Polje na dan 31. XII 2011.god.						
	Stanje 01. I 2012.	Povećanja	(Smanjenja)	Stanje 31. XII 2012.	Dospjeća u 2013.	Dugoročni dio obaveza do 2014.
Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	2.530.000,00	1.487.685,42	-308.000,00	3.582.500,00	3.582.500,00	
Obaveze za ostala lična primanja		211.265,59		211.000,00	211.000,00	
Obaveze za ostale tekuće rashode	388.000,00	386.000,00		774.000,00	774.000,00	
Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	1.800,00	11.000,00	-1.800,00	11.000,00	11.000,00	
Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i NVO	104.000,00	320.600,00	-104.000,00	320.600,00	320.600,00	
Obaveze za kapitalne izdatke	3.363.378,00	1.729.937,07	-1.444.184,07	3.649.131,00	3.649.131,00	
Ukupne obaveze	6.387.178,00	4.146.488,08	-1.857.984,07	8.548.231,00	8.548.231,00	
Domaći krediti	6.909.493,07	565.495,75	-1.030.588,82	6.444.400,00	1.277.142,64	5.167.257,36
Inostrani krediti				0,00		
Obveznice	844.150,00	165.850,00		1.010.000,00		
Ukupni krediti	7.753.643,07	731.345,75	-1.030.588,82	7.454.400,00		
Ukupno zaduženje (obaveze + krediti)	14.140.821,07	4.877.833,83	-2.888.572,89	16.002.631,00		

Prema podacima iz obrasca BUZ o stanju zaduženja opštine Bijelo Polje na dan 31.12.2012. godine, zaduženje je iskazano u iznosu od 7.454.400,00€, a prema podacima Centralne Banke Crne Gore, stanje obaveza na dan 31.12.2012. godine, prema domaćim kreditorima iznosi 7.457.269,56€ i razlikuje se za 2.869,36€, u odnosu na podatke Opštine Bijelo Polje.

Redni broj	Vrsta zaduženja	Iznos zaduženja opštine na 31.12.2012. godine			
		Ugovoreni iznos sredstava	Iznos povučenih sredstava	Iznos otplaćenog duga po glavnici	Stanje duga
I	Domaći dug	8.041.400,00	8.041.400,00	587.000,00	7.454.400,00
1	Krediti	7.031.400,00	7.031.400,00	587.000,00	6.444.400,00
a	Kratkoročni (glavnica)	0,00	0,00	0,00	0,00
b	Dugoročni (glavnica)	7.031.400,00	7.031.400,00	587.000,00	6.444.400,00
2	Obveznice	1.010.000,00	1.010.000,00	0,00	1.010.000,00
II	Inostrani dug	0,00	0,00	0,00	0,00
1	Krediti	0,00	0,00	0,00	0,00
a	Kratkoročni (glavnica)				0,00
b	Dugoročni (glavnica)				0,00
2	Obveznice				0,00
UKUPNO (I+II)		8.041.400,00	8.041.400,00	587.000,00	7.454.400,00
III	Domaće garancije	1.225.000,00		0,00	0,00
IV	Inostrane garancije				0,00
UKUPNO IZDATE GARANCIJE (III+IV)		1.225.000,00	0,00	0,00	0,00

Uvidom u dokumentaciju, struktura obaveza prema domaćim kreditorima je sledeća:

U fiskalnoj 2012. godini Opština Bijelo Polje je u cilju reprograma i refinansiranja kreditnih obaveza iz prethodnog perioda zaključila sledeće Ugovore:

1) Sa Investiciono razvojnim fondom Crne Gore A.D Podgorica zaključen je Ugovor o kreditu br. 0102-220/1 od 24.01.2012. godine, u iznosu od 1.010.000,00€, u svrhu refinansiranja dospjelih i nedospjelih obaveza korisnika kredita prema Fondu, po osnovu obveznica koje su emitovane u 2006. godini, a u skladu sa Sporazumom o poravnanju broj 01-136/12 od 10.04.2012. godine, kojim su kreditna sredstva u iznosu od 1.010.000,00€ uglavnom iskorišćena za namirenje preostalih obaveza prema Fondu, u iznosu od 1.007.301,97€, na ime emisije obveznica izvršene 07.08.2006. godine, za finansiranje projekta "Agroturistička valorizacija planine Bjelasica".

Kredit je odobren pod sledećim uslovima: rok otplate 8 godina, sa grace periodom od jedne godine, redovnom kamatnom stopom 4% na godišnjem nivou i krajnjim rokom otplate kredita 28.02.2021.godine. Instrumenti obezbeđenja vraćanja kredita su: 24 mjenice sa mjeničnim ovlašćenjem Opštine Bijelo Polje i otplata obaveza iz Sredstava Egalizacionog fonda, shodno Ugovoru o cesiji broj 0102-192/1 od 24.01.2012. godine zaključenim između Opštine Bijelo Polje, Ministarstva finansija Crne Gore i Investiciono razvojnog fonda, kojim se Ministarstvo finansija Crne Gore obavezuje da u ime Opštine Bijelo Polje izvrši uplatu iznosa od 1.010.000,00€, sa pripadajućom kamatom, po Ugovoru o kreditu broj.0102-220/1 od 24.01.2012. godine, a u skladu sa planom otplate kredita.

Preporuka: Opština treba da u obrascu BUZ iskaže obaveze po osnovu Ugovora o kreditu br. 0102-220/1 od 24.01.2012. godine, u iznosu od 1.010.000,00€, umesto iskazanih obaveza po osnovu emitovanih obveznica u istom iznosu, obzirom da su navedene izmirene Sporazumom o poravnanju broj 01-136/12 od 10.04.2012. godine.

3) Sa Hypo Alpe-Adria bankom a.d. Podgorica, zaključen je Ugovor o dugoročnom kreditu br. KR-877/12 od 28.06.2012.godine, u iznosu od 3.524.000,00€, pod sledećim uslovima: rokom otplate

120 mjeseci, uključujući grace period od 12mjeseci, sa kamatnom stopom: 3 mjeseca EURIBOR + 8% na godišnjem nivou. Kredit je odobren u svrhu:

- **Reprograma obaveza** po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu br. KR-388/11 od 29.04.2011.g. čije stanje u trenutku uzimanja ovog kredita iznosi 3.158.618,56€, a kojim su reprogramirane obaveze po kreditima realizovanim Opštini u 2006. i 2010. godini. Inicijalni krediti u ukupnom iznosu od 3.600.448,54€ obuhvataju sledeće kredite: (1.000.000,00€ od 14.06.2006. god, 995.000,00€ od 29.01.2010, god, 995.448,54€ od 22.02.2010, 500.000,00€ od 16.06.2010. god i 110.000,00€ od 30.12.2010. god.).

- **Zatvaranje duga po osnovu isplaćenih zarada u 2010. i 2011. godini** zaposlenima u Opštini u iznosu 273.259,24€ i zaposlenima u JKP „Lim“ u iznosu od 50.565,68€ i

- **Reprograma obaveza** koje JKP „Lim“ ima po osnovu Ugovora o dugoročnom kreditu br. KR-1126/09 čije stanje duga na dan 28.06.2012.g. iznosi 93.140,41€.

- **Preporuka:** Opština treba da, shodno članu 62 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, sredstva dugoročnog kredita namijenjenog za reprogram kreditnih obaveza u potpunosti koristi za navedenu namjenu, a da pokriće tekućih izdataka iz prethodnog perioda (obaveza prema zaposlenima iz 2010. i 2011. godine) vrši iz kratkoročnih zaduženja.

4) Sa Societe Generale Montenegro bankom zaključen je Ugovor o dugoročnom kreditu br. 00-421-3100385.9 br. 226 od 27.06.2012.godine, u iznosu od 1.491.616,02€, u svrhu refinansiranja postojećeg kredita kod banke. Kredit je odobren pod sljedećim uslovima: rok otplate do 03.06.2018.g. sa redovnom kamatnom stopom: tromjesečni EURIBOR+ 8,32% na godišnjem nivou. Navedenim kreditom izmirene su obaveze po ugovoru o kreditu br. 00-421-0400033.3 od 21.07.2009. godine odobrenom u iznosu od 1.500.000,00€.

Ostale obaveze po kreditima iz prethodnog perioda odnose se na:

5) Obaveze prema Atlas banci a.d. Podgorica po Ugovoru o dugoročnom kreditu broj 505831000000194231/11 od 30.11.2011.godine, u iznosu od 146.000,00€, namijenjenom za potrebe refinansiranja obaveza po Ugovoru o dugoročnom kreditu br. 505831000000170369/09 od 18.06.2009.g. i Ugovora o dugoročnom kreditu br. 505831000000184434/10 od 15.12.2010.g. Kredit je odobren pod sledećim uslovima: rok otplate 60 mjeseci sa grejs periodom od 6 mjeseci i kamatnom stopom 10% godišnje. U toku 2012. godine isplaćeno je 11.043,96€ po osnovu ovog kredita. Stanje obaveza na dan 31.12.2012. godine po osnovu glavnice iznosi 134.956,04€, a po osnovu kamate 1.824,27€, što je u skladu sa potvrdom Atlas banke.

6) Obaveze prema Montenegrobanci a.d. Podgorica Grupa NLB po Ugovoru o kupoprodaji br. 01-825 od 25.07.2005.g. u iznosu od 750.000,00€, kojim Banka prodaje svoju nepokretnost označenu kao kat.parcela br. 1147/6, br. zgrade 1 upisanu u Listu nepokretnosti br. 3267 KO Bijelo Polje, u stvarnosti poslovni objekat. Opština će isplatiti prodavcu iznos tako što će 10% kupoprodajne cijene u iznosu od 75.000,00€ uplatiti do 31.10.2005.g, a preostali dio u iznosu od 675.000,00€ isplaćivati u roku od 10 godina, sa kamatnom stopom na preostali dio kupoprodajne cijene od 6,5% na godišnjem nivou.

Dana 22.10.2007.g. zaključen je Anex ugovora o hipoteci br. 2820/06 od 19.04.2006.g. kojim je Banka saglasna da se Opštini odobre dodatna sredstva u iznosu od 200.000,00€, po osnovu anexa ugovora o kupoprodaji, broj 01-825 od 25.07.2005. godine, br. Anexa KR2007/15101.1 od 18.10.2007. godine, sa rokom otplate 31.12.2015.g. Prema potvrdi Banke, stanje obaveza po glavnici na dan 31.12.2012. g. iznosilo je 372.898,37 €, a po osnovu kamate 8.565,64€. u toku 2012. godine otplaćeno je 82.150,22€.

Kredit je namijenjen za obezbjeđenje poslovnog prostora neophodnog za početak rada odjeljenja Ekonomskog fakulteta u Bijelom Polju, a u skladu sa Odlukom Skupštine Opštine od 28.04.2005. godine o učešću Opštine u projektu otvaranja odjeljenja Ekonomskog fakulteta u Bijelom Polju. Međutim, Opština Bijelo Polje nije imala Odluku Skupštine Opštine o kreditnom zaduženju za finansiranje kupovine navedene nepokretnosti.

7) **Obaveze prema Komercijalnoj banci AD Budva odnose se na sledeće ugovore:**

Anex br.1 Ugovora o dugoročnom kreditu kreditna partija 00-411-0100359.9 od 21.07.2011. godine, u iznosu od **186.721,60€**, u svrhu **reprograma kredita**. Kredit se odbrava pod sljedećim uslovima: rok otplate najkasnije do 20.07.2015.g, uz grejs period od 6 mjeseci i kamatnom stopom 12% na godišnjem nivou. Prema potvrdi banke stanje duga na dan 31.12.2012. godine po osnovu glavnice iznosi 151.155,60€, dok stanje obaveza po osnovu kamate iznosi 5.321,14€.

Ugovor o dugoročnom kreditu kreditna partija 00-411-0100484.6 od 21.07.2011.g., u iznosu od **354.627,61€**, odobren je pod sljedećim uslovima: **za tekuću likvidnost**, sa rokom otplate najkasnije do 20.07.2015.g, uz grejs period od 6 mjeseci i kamatnom stopom 12% na godišnjem nivou. Shodno Zahtjevu za konvertovanje duga br.05/1-695 od 23.06.2011. godine u iznosu od 350.000.00€, a u vezi sa **Ugovorom o jemstvu br. 207/10 od 28.10.2010.godine** u iznosu od **330.140,38€**, koji je Opština Bijelo Polje izdala Komercijalnoj banci AD Budva i kojim se Opština Bijelo Polje kao jemac i dužnik obavezuje da će ispuniti sve obaveze prema Povjeriocu, odnosno da će na njegov prvi poziv ispuniti sve punovažne i dospjele obaveze zaposlenih, **po osnovu odobravanja pozajmica po tekućim računima do iznosa 2 prosječne neto zarade korisnika pozajmica**, zaposlenim u Opštini Bijelo Polje, JU Centru za sport i rekreaciju i JKP „Lim, ako to dužnici ne učine prema povjeriocu u ugovorenom roku. Otplata obaveza u toku 2012. godine bila je u iznosu od 61.664,38 €.

Korišćenje sredstava dugoročnog kredita, u iznosu od 354.627,16€, za pokriće obaveza zaposlenih iz prethodnog perioda prema Komercijalnoj banci, nije u skladu sa članom 62 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kojim je propisano da Opština može uzimati dugoročne zajmove samo za svrhu finansiranja kapitalnih investicionih rashoda ili radi kupovine kapitalnih sredstava u skladu sa odobrenim višegodišnjim planom investicija. Opština je trebala da ima saglasnost Vlade Crne Gore i Odluku Skupštine Opštine o zaduživanju. Napominejmo, da je Skupština Opštine donijela Odluku o davanju ovlašćenja predsjedniku Opštine za preduzimanje određenih pravnih radnji radi reprograma postojećih obaveza Opštine i preuzimanja dugova po osnovu kredita povjerilaca ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 14/13 od 30.04.2013. godine, 15/13 od 16.05.2013. godine) i Odluku o dopuni prethodne odluke ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 20/13 od 27.06.2013. godine) kojom se u stavu 2 potvrđuju odluke i drugi pravni akti i radnje preduzete od strane predsjednika opštine u 2011. godini i 2012. godini u vezi sa preduzimanjem određenih pravnih radnji radi reprograma postojećih obaveza opštine i preuzimanja dugova po osnovu kredita povjerilaca.

- **Preporuka:** Opština treba da procedure zaduživanja u skladu sa utvrđenim namjenama sprovodi shodno odredbama člana 62 i 63 Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

Anex br. 2 Ugovora o kreditu kreditna partija 00-411-0000598.9 od 26.07.2011.godine, u iznosu od **41.472,35€**, kojim se Opštini odobrava **reprogram istog kredita od 18.06.2009. godine** kod Komercijalne banke a.d. Budva, po izmijenjenim uslovima: rok otplate najkasnije do 20.07.2015.godine, uz 6 mjeseci grejs perioda i kamatnu stopu od 12% na godišnjem nivou. U toku 2012. godine otplaćeno je 7.899,52€ po osnovu ovog kredita. Prema Potvrdi banke stanje obaveza po osnovu glavnice po ovom kreditu na dan 31.12.2012.godine iznosi 33.572,83€, kamate 1.145,59€.

Anex br. 2 Ugovora o dugoročnom kreditu kreditna partija 00-411-0100276.2 od 27.07.2011.g, u iznosu od 101.875,24€, kojim se opštini odobrava reprogram istog kredita od 01.08.2009. godine, po izmijenjenim uslovima: rok otplate najkasnije do 20.07.2015.godine, uz 6 mjesečni grace period i kamatnom stopom 12% na godišnjem nivou. U 2012. godini obaveze po ovom kreditu su otplaćene u iznosu od 19.404,80€. Prema Potvrdi Banke, stanje obaveza po glavnici na dan 31.12.2012.g. iznosi 82.470,44€, po kamati 2.853,95€.

Anex br.2 Ugovora o dugoročnom kreditu kreditna partija 00-411-0100285.1 od 26.07.2011.godine, u iznosu od 99.926,27€, kojim se opštini odobrava reprogram istog kredita od 24.08.2009. godine, po izmijenjenim uslovima: rok otplate najkasnije do 20.07.2015.godine, uz .6 mjesečni grace period i kamatnom stopom 12% na godišnjem nivou. U toku 2012. godine otplaćeno je 19.033,60 €: Prema Potvrdi Banke stanje obaveza po glavnici na dan 31.12.2012.godine iznosi 80.892,67€, po kamati 2.819,31€.

Ugovor o dugoročnom investicionom kreditu kreditna partija br. 00-411-0100366.1 od 15.04.2010.godine, u iznosu od 300.000,00€, iz sredstava kreditne linije Evropske investicione banke-EIB za realizaciju investicionog projekta - Izgradnja mosta „Strojanica“ u visini od 41.50% predračunske vrijednosti planirane investicije. Rok vraćanja kredita je 15.04.2020.godine sa grejs periodom 36 mjeseci od datuma puštanja kredita u tečaj i kamatnom stopom 8% na godišnjem nivou. Prema Potvrdi Banke, stanje obaveza po glavnici na dan 31.12.2012.g. iznosi 300.000,00€, po kamati 7.532,57€.

U vezi sa zaključenim Ugovorima predsjednika donijete su sledeće Odluke: dana 28.01.2013. godine donijeta je Odluka o davanju ovlašćenja predsjedniku Opštine za obavljanje određenih pravnih radnji su sedeće Odluke: („Sl. list Crne Gore- opštinski propisi“, br. 05/13 od 28.01.2013), a dana 16.05.2013. godine Odluka o davanju ovlašćenja predsjedniku Opštine za preduzimanje određenih pravnih radnji radi reprograma postojećih obaveza Opštine i preuzimanje dugova po osnovu kredita povjerilaca („Sl. list CG- opštinski propisi“, br. 14/13 od 30.04.2013, 15/13 od 16.05.2013). Dana 27.06.2013. godine donijeta je Odluka o dopuni Odluke o davanju ovlašćenja predsjedniku Opštine za preduzimanje određenih pravnih radnji radi reprograma postojećih obaveza Opštine i preuzimanje dugova po osnovu kredita povjerilaca, kojom se potvrđuju odluke i drugi pravni akti i radnje preduzete od strane predsjednika Opštine u 2011. i 2012. godini u smislu obima prava i poslova sadržanih u navedenim odlukama.

- **Preporuka:** Opština treba da i prilikom zaključivanja ugovora o kreditu kojim se vrše reprogrami kreditnih obaveza iz prethodnog perioda, primjenjuje član 63 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, na način da Opština nakon prethodno dobijene Odluke Skupštine pristupa zaključenju ugovora.

15.1 Izdate garancije

Ukupan iznos datih garancija na dan 31.12.2012. godine iznosi 1.267.300,38€, u odnosu na podatke u obrascu BUZ više su iskazani za iznos od 42.300,38€.

U fiskalnoj 2012. godini Opština Bijelo Polje nije zaključivala Ugovore o garancijama.

15.2 Neizmirene obaveze

Obrazac NEO - Izveštaj o neizmirenim budžetskim obavezama

R.br.	Vrsta neizmirene obaveze	Stanje neizmirenih obaveza na dan 31.12.2011.	Stanje neizmirenih obaveza na dan 31.12.2012.
1	2	3	6
I	Obaveze za tekuće rashode	2.918.000,00	4.567.500,00
	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	2.530.000,00	3.582.500,00
	Obaveze za ostala lična primanja	0,00	211.000,00
	Obaveze za ostale tekuće rashode	388.000,00	774.000,00
II	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu	1.800,00	11.000,00
III	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i NVO	104.000,00	320.600,00
IV	Obaveze za kapitalne izdatke	3.363.378,00	3.649.131,00
V	Obaveze po pozajmicama i kreditima	367.000,00	255.000,00
a)	glavnica	269.000,00	169.000,00
b)	kamata	98.000,00	86.000,00
VI	Obaveze iz rezervi	0,00	0,00
	UKUPNE NEIZMIRENE OBAVEZE(I+II+III+IV)	6.754.178,00	8.803.231,00

Podaci o neizmirenim obavezama iz obrasca NEO u skladu su sa podacima iz Izveštaja Komisije za popis potraživanja i obaveza na dan 31.12.2012. godine (ne uključujući obaveze za izdate garancije), ali u odnosu na analitičku evidenciju – neplaćeni nalozi, **manje su iskazane za iznos od 37.896,43€.**

Uvidom u Obrasce LD - obračun plata za 11. i 12. mjesec 2011. i 2012.godine i tabelarnog prikaza obaveza za poreze i doprinose za 2010.g, 2011.g i 2012. godinu, **obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca na dan 31.12.2012.g. iznose 3.582.500,00€ i odnose se na:**

- Neto platu za novembar mjesec 2012.g. u iznosu od 152.766,76€;
- Neto platu za decembar mjesec 2012.g. u iznosu od 156.491,26€;
- Obaveze za poreze i doprinose za period od 01.01. do 31.12. 2012.g. u iznosu 1.188.427,40€;
- Obaveze za poreze i doprinose za period od 01.01. do 31.12. 2011.g. 2011.g. u iznosu 1.146.831,67€ i
- Preostale obaveze u iznosu od **937.982,91€**, odnose se na neizmirene obaveze **po osnovu poreza i doprinosa iz 2010. godine.**

Obaveze za ostala lična primanja, u iznosu od 211.000,00€, odnose se na 50% neisplaćenih otpremnina za 55 zaposlenih u Opštini, odnosno javnoj službi čiji je osnivač Opština za sporazumni raskid radnog odnosa, shodno Zaključku predsjednika Opštine Bijelo Polje, broj.01- 439 od 26.09.2011. godine, a po sprovedenom postupku po javnom pozivu Sekretarijata za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti.

Uvidom u analitičke kartice – neplaćeni nalozi evidentirani na pozicijama klase 4, struktura ostalih neizmirenih obaveza je sledeća:

Obaveze za ostale tekuće rashode, u iznosu od 781.344,93€, odnose se na:

- Izdatke za materijal i usluge u iznosu 223.920,56€;
- Tekuće održavanje u iznosu 355.864,67€;
- Zakup objekata u iznosu 21.212,11€;
- Otplata obaveza za tekuće izdatke iz prethodnog perioda u iznosu od 180.347,59€.

Obaveze za ostale tekuće rashode u iznosu od **7.344,93€** više su iskazane u odnosu na podatak u obrascu NEO.

Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu u iznosu od 11.000,00€ odnose se na:

- Naknadu štete za elementarne nepogode za građane u iznosu 1.200,00€;
- Novčana pomoć za plaćanje stanarine u iznosu 1.050,00€;
- Socijalna zaštita porodice u iznosu od 8.395,00€.

Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i NVO u iznosu od 321.158,38€, najvećim dijelom odnose se na obaveze prema:

- JU Centru za sport i rekreaciju u iznosu 128.075,41€;
- Mjesne zajednice u iznosu 22.514,20€;
- Mjesne zajednice- uplate po sporazumu u iznosu 13.500,00€;
- Neto plate, porezi i doprinosi za geronto domaćice za 11. i 12. mjesec 2012. godine- 11.821,52€;
- Stipendije u iznosu 18.900,00€;
- Finansiranje političkih partija- obračun sredstava za pokriće rada parlamentarnih partija za 2012.g. u iznosu 93.384,25€.

Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i NVO iskazane su za **558,38€ više** u odnosu na podatak u obrascu NEO.

Obaveze za kapitalne izdatke iskazane u analitičkim karticama u iznosu od 3.679.948,09€, više su za **30.817,09€** u odnosu na stanje obaveza prema Izveštaju Komisije za popis potraživanja i obaveza i obrascu NEO. Prema evidenciji iz analitičkih kartica, u strukturi neizmirenih obaveza, najvećim dijelom iskazani su sledeći izdaci:

- Ugovoreni radovi i obaveze iz prethodne godine- 2.635.657,76€;
- Otkup zemljišta za zaobilaznicu- 517.039,94€;
- Izgradnja stambene zgrade za penzionere na Ribarevinama u iznosu 53.982,50€;
- Izgradnja tribina i javnih rasvjeta na poligonu na gradskom stadionu u iznosu 21.108,00€;
- Rekonstrukcija ulaznog platoa stambene poslovne zgrade u Ul. 3 januar u iznosu 18.045,30€;
- Otkup zemljišta u Pruškoj za izgradnju džamije u iznosu 30.000,00€;
- Rekonstrukcija prostorija u Sportskoj hali Nikoljac- I sprat u iznosu 37.971,88€;
- Troškovi javne rasvjete- 78.457,40€;
- Pomoć za izgradnju javnih objekata- 48.558,10€.

Obaveze po pozajmicama i kreditima u iznosu od 255.000,00€, odnose se na glavnicu 169.000,00€ i kamatu u iznosu od 86.000,00€.

Podaci o neizmirenim obavezama iz obrasca NEO u skladu su sa podacima iz Izveštaja Komisije za popis potraživanja i obaveza na dan 31.12.2012. godine, ali nisu u skladu sa analitičkom evidencijom – neplaćeni nalozi na računima klase 4, manje su iskazani u Obrascu za iznos od **37.896,43€**.

Opština nije vodila evidenciju obaveza, koristeći račune klase 2, kako je utvrđeno Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.

- **Preporuka:** Opština treba da, shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Države, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština, vodi evidenciju obaveza na računima klase 2. Neophodno je i da vrši usaglašavanje podataka iz glavne knjige trezora, sa podacima prikazanim u obrascu NEO i podacima u Izveštaju popisne komisije.

Opština Bijelo Polje zaključila je sa Ministarstvom finansija Ugovor o finansijskom restrukturiranju Opštine Bijelo Polje, dana 05.09.2013. godine. Predmet Ugovora je podrška finansijskoj konsolidaciji opštine Bijelo Polje uključujući reprogram poreskog duga i kofinansiranje tehnoloških

viškova Opštine i javnih preduzeća i ustanova čiji je osnivač Opština. Prema Protokolu, od 19.07.2013. godine, potpisanim sa Poreskom Upravom, ukupno stanje poreskog duga Opštine Bijelo Polje kao i preuzete obaveze od Sekretarijata za finansije, privredu i razvoj, Uprave za uređenje prostora JKP "LIM" iznose 1.561.757,70€.

16. Javne nabavke

Opština je obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama. Zakonom su propisani uslovi, način i postupak nabavke roba, usluga i izvođenje radova. Propisani su i postupci javnih nabavki koji prethode zaključivanju ugovora o nabavci roba, usluga i izvođenju radova.

Shodno članu 38 Zakona o javnim nabavkama („Sl. list CG“, br.42/11) Opština je donijela Plan javnih nabavki za 2012.godinu, zaveden pod brojem 01-25 dana 30.01.2012.godine.

Shodno članu 38 Zakona o javnim nabavkama, Sekretarijat za finansije Opštine donio je Rješenje o davanju saglasnosti na Plan javnih nabavki za 2012. godinu, br.25/12 od 01.02.2012.godine. Rješenje je zavedeno pod brojem:05-1-100 dana 09.02.2012.godine.

Imenovani službenik za javne nabavke, ima položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki broj: 01-51 od 11.01.2013.godine, shodno članu 58 Zakona o javnim nabavkama.

Plan javnih nabavki za 2012.godinu:

Predmet javne nabavke	Planirana sredstva
Robe	529.100,00
Radovi	2.554.500,00
Usluge	292.000,00
Ukupno	3.375.600,00

Uvidom u Plan javnih nabavki utvrđeni su sledeći nedostaci:

- Kod rednog broj 40 Robe, naveden je naziv izdataka 4143 nabavka vozila, koji je trebalo iskazati na izdatku 441-5 Izdaci za opremu i redni broj 53 Robe - izdatak 4143 računarska prema, koji je shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština trebalo iskazati na izdatku 441-5 Izdaci za Opremu.
- U planu javnih nabavki postoje dva postupka javnih nabavki pod istim brojem 53 Robe – Računarska oprema i 53 Usluge – Tekuće održavanje opreme i vozila.
 - **Preporuka:** Potrebno je prilikom donošenja plana javnih nabavki obezbijediti tehnički ispravne podatke, u dijelu primjene Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština i u dijelu preciznog iskazivanja planiranog izdatka po rednim brojevima.

Tokom 2012.godine doneseno je 17 Amandmana na Plan javnih nabavki za 2012.godinu Opštine.

Postupci javnih nabavki:

- 1) Shodno članu 22 Zakona o javnim nabavkama, sprovedeno je 7 Otvorenih postupaka javnih nabvki.
- 2) Shodno članu 29 Zakona o javnim nabavkama, sprovedeno je 38 postupaka putem šopinga, procijenjene vrijednosti 641.700,00€, ugovorene vrijednosti 554.270,00€.
Kod sledećih postupaka putem šopinga utvrđeni su nedostaci:

➤ Kod sledećih šoping postupaka, nije se postupilo u skladu sa članom 107 Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da se Ugovor o javnoj nabavci ne može zaključiti prije isteka roka žalbe i shodno članu 122 Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da se žalba podnosi u roku od deset dana, između ostalog od dana prijema zaključka, rješenja i odluke ponuđača, i to:

R.b	konto	Predmet	Procijenjena vrijednost	Ugovorena vrijednost	Donešena Odluka	Potpisan Ugovor
1.	4419	Izrada izmjena i dopuna GUP-a Bijelo Polje	15.000,00	9.340,00	21.02.12.	22.02.12.
2.	4161	Usluge iznajmljivanja vlastitih nekretnina	4.200,00	4.200,00	08.03.12.	15.03.12.
3.	4143	Nabavka dva putnička vozila	23.000,00	23.000,00	28.03.12.	29.03.12.
4.		Izvođenje radova na uređenju ulaza stambenih zgrada u zoni DUP-a Bijelo Polje	25.000,00			
	4145	Partija 1:Elektroinstalaterski radovi	3.500,00			
	4145	Partija 2:molerskofarbarski radovi	8.500,00	5.400,00	03.04.12.	05.04.12.
	4145	Partija 3:Bravarski radovi	13.000,00	13.000,00	03.04.12.	05.04.12.
5.	4145	Izrada zaštitnih stubića	10.000,00	9.900,00	09.04.12.	10.04.12.
6.	4131	Higijenski materijal	6.000,00	4.493,89	10.04.12.	10.04.12.
7.	4145	Nabavka i ugradnja 10 info stubova	20.000,00	17.199,00	19.04.12.	20.04.12.
8.	4412	Ugradnja semafora na raskrsnici u Rasovu	30.000,00	29.724,33	19.04.12.	20.04.12.
9.	4412	Rekonstrukcija ulaza platoa stambeno poslovne zgrade u ul.3 Januar	22.000,00	21.045,30	16.05.12.	17.05.12.
10.	4145	Nabavka i ugradnja mobilijara za parkove	10.000,00	9.900,00	19.06.12.	25.06.12.
11.	4412	Regulacija potoka u naselju Lješnica	6.000,00	5.080,00	28.06.12.	03.07.12.
12.	4412	Izgradnja potpornog zida u naselju Lipnica	6.000,00	5.255,51	28.06.12.	03.07.12.
13.	4412	Sanacija ulice u naselju Čukovac	34.000,00	31.992,56	26.06.12.	03.07.12.
14.	4412	Ugradnja cijevi na vodovodu Gubavač	10.000,00	9.993,30	12.07.12.	12.07.12.
15.	4412	Zidovi kod kamenog mosta Bistrica	4.500,00	4.100,80	12.07.12.	19.07.12.
16.	4412	Izgradnja pločastog propusta u Gornjem Sutivanu	6.500,00	5.357,05	12.07.12.	19.07.12.
17.	4412	Uređenje potoka kod parka Rista Ratkovića	15.000,00	14.626,00	02.08.12.	03.08.12.
18.	4412	Izgradnja javne rasvete u ul. Lješničkoj	28.000,00	27.350,06	04.09.12.	05.09.12.

- **Preporuka:** neophodno je pridržavanje odredbi člana 107 Zakona o javnim nabavkama, kojim je utvrđeno da se Ugovor o javnoj nabavci ne može zaključiti prije isteka roka za žalbu i donošenja odluke po izjavljenoj žalbi, a u vezi sa članom 122 Zakona o javnim nabavkama.

Sprovedena su i dva šoping postupka, koja nijesu nijesu iskazana u Izveštaju o javnim nabavkama, i to:

1. Održavanje javne rasvjete u gradu i prigradskim naseljima
2. Izrada i ugradnja tabli i obilježavanje ulica u Bijelom Polju

Planom javnih nabavki za 2012.godinu, planirana javna nabavka broj: 23 - Održavanje javne rasvjete u gradu i prigradskim naseljima po procijenjenoj vrijednosti u iznosu od 20.000,00€, zaključen je Ugovor između Opštine Bijelo Polje – Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj i pravnog lica, broj:14/1-342 dana 20.07.2012.godine, u iznosu od 18.610,00 €, nije iskazana shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama u Izveštaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki.

Planom javnih nabavki za 2012.godinu, planirana javna nabavka broj: 30 – Izrada i ugradnja tabli i obilježavanje ulica u Bijelom Polju po procijenjenoj vrijednosti u iznosu od 15.000,00 €, zaključen je Ugovor između Opštine Bijelo Polje – Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj i

„pravno lice, broj:14/1-451 dana 25.09.2012.godine u iznosu od 14.952,60 €, nije iskazana shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama u Izvještaju o sprovedenim postupcima javnih nabavki.

- **Preporuka:** Shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama, neophodno je evidentirati sve potrebne podatke o dodijeljenim javnim nabavkama u cilju iskazivanja tačnih podataka u Izvještaju koji se dostavlja nadležnom organu.

3) Shodno članu 30 Zakona o javnim nabavkama - Neposredni sporazum

Ugovorena vrijednost javnih nabavki neposrednim sporazumom u 2012.godini iskazana je u obrascu C, u iznosu od 65.026,38€. Revizijom je utvrđeno da uzorkom obuhvaćeni izdaci Službe za zajedničke poslove u iznosu od 12.605,89€, nisu uključeni u iznos javnih nabavki prikazanih neposrednim sporazumom, što nije u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javni nabavkama. Uključujući navedeni iznos, ukupna vrijednost javnih nabavki neposrednim sporazumom iznosi 77.632,27€, što čini 8,30% izvršenog budžeta za javne nabavke, Opštine Bijelo Polje, koji je u 2011. godini iznosio 934.910,00€, odnosno za 12.188,57€ više u odnosu na članom 30 Zakona o Javnim nabavkama predviđeni limit, kojim je utvrđeno da ukupna vrijednost javnih nabavki putem neposrednog sporazuma ne može da prelazi 7 % izvršenog budžeta za javne nabavke naručioca u prethodnoj godini, ukoliko budžet za javne nabavke iznosi preko 800.000,00€.

Shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama, Opština je dostavila Izvještaj o javnim nabavkama za 2012.godinu br. 11/1 - 584 dana 27.02.2013.godine, koji shodno članu 117 Zakona o javnim nabavkama, sadrži tri obrasca:

Vrsta javnih nabavki	Procijenjena vrijednost	Ugovorena vrijednost sa PDV -om
Obrazac A - Otvoreni postupak	1.023.949,03	936.691,88
Obrazac B - Šoping metoda	641.700,00	554.270,37
Obrazac C - Neposredni sporazum	-	65.026,38
Ukupno:	1.665.649,03	1.555.988,63

Utvrđene nepravilnosti:

- Opština je u obavezi da vodi evidenciju o svim sprovedenim postupcima javnih nabavki i prijavi sve nabavke u odgovarajućim obrascima, u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama.
- Shodno obuhvaćenom uzorku Opština je Javne nabavke putem neposrednog sporazuma realizovala u većem iznosu za 12.188,57€, od limita utvrđenog članom 30 Zakona o javnim nabavkama.
- Određeni ugovori su potpisani prije isteka roka za žalbu, što je u suprotnosti sa članom 107 Zakona o javnim nabavkama, kojim je predviđeno da se Ugovor o javnoj nabavci ne može zaključiti prije isteka roka za žalbu.

17. Uvid u poslovanje opštine u dijelu primjene informacionih tehnologija (IT)

17.1.Osnovne informacije

Odlukom o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje ("Sl. list Crne Gore - opštinski propisi", br. 15/11, 28/11, 31/11, 33/11, 07/12 i 10/12), čl. 33, obrazovan je Centar za informacioni sistem kao posebna služba lokalne uprave.

Centar za informacioni sistem organizuje, planira i realizuje informacioni sistem Opštine i

organa i službi lokalne uprave; predlaže i organizuje uvođenje novih sistema, stara o usavršavanju postojećih, kontroliše funkcionisanje automatizovane obrade podataka i preduzima mjere na poboljšanju i povećanju efikasnosti informacionog sistema; predlaže automatizaciju poslova u javnim preduzećima i ustanovama, učestvuje u izradi projekata, izrađuje i realizuje planove obuke i usavršavanja za korišćenje informacione tehnologije i sistema; izrađuje planove za opremanje, nabavljanje opreme i preduzima mjere za održavanje računarskih sredstava; stara o funkcionisanju računarskih mreža i razmjeni podataka u njima, itd.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Centra za informacioni sistem (broj: 09/1 – 87/12, Bijelo Polje, 06.07.2012. god) utvrđeno se 15 radnih mjesta u Centru za informacioni sistem, od kojih je devet popunjeno, a tri se odnosi na poslove informacione tehnologije.

Zaposleni u Centru za informacioni sistem rade na održavanju i servisiranju računarske mreže i opreme, učestvuju u izboru i nabavci opreme, ažuriraju veb sajt Opštine, brinu o bezbjednosti računarske mreže, nadgledaju rad softvera i vrše backup podataka.

17.2. Mreža i oprema

U Opštini Bijelo Polje računarska mreža je organizovana u 11 cjelina tako da svaka organizaciona jedinica pojedinačno ili nekoliko srodnih imaju zasebnu LAN mrežu, i njih je ukupno 10. Još jedna mreža je mreža državnih organa Crne Gore (Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije) na koju je povezano 12 računara koji se koriste za biračke spiskove, matičnu službu i registar novčanih kazni.

- **Preporuka:** Opština treba da izradi jedinstvenu računarsku mrežu koja će omogućiti povezivanje poslovnih procesa, korišćenje zajedničkih resursa, jednostavniju administraciju računara, razmjenu podataka i korišćenje istih baza podataka, što će doprinijeti uspostavljanju jedinstvenog informacionog sistema Opštine.

Zaposleni u Opštini Bijelo Polje koji u svom radu komuniciraju sa strankama imaju službeni e-mail naloga mail domenu @bijelopolje.co.me.

Opština Bijelo Polje ukupno raspolaže sa: četiri servera, 148 računara, 26 notebook-ova, 115 štampača i šest skenera. Rezervnu računarsku opremu čine: jedan server, jedan notebook i tri štampača.

U Opštini Bijelo Polje od ukupno 363 zaposlena, njih 264 u svom radu koristi računar, od kojih 116 koristi isti računar. Na 104 računara od ukupno 148 je omogućen izlaz na internet.

Održavanje i servis računarske mreže i opreme vrše zaposleni u Centru za informacioni sistem. BackUp i Disaster Recovery – za sve važne aplikacije i računare backup podataka radi CIS ili sam korisnik.

17.3. Licence i aplikacije

Opština Bijelo Polje izvršila licenciranje softvera na osnovu Ugovora sklopljenog između Zajednice opština Crne Gore i kompanije Microsoft od 31.08.2006. godine, kojim su za jedinice lokalne samouprave obezbijedene znatno povoljnije cijene Microsoft softvera. Takođe, uz računarsku opremu dobijenu u okviru donacija dobijene su i Microsoft licence. U Opštini Bijelo Polje koriste se elektronske verzije Službenog lista Crne Gore i Službenog lista lokalne samouprave - kataloga opštinskih propisa.

U Opštini Bijelo Polje aktivno se koriste 22 aplikativna softvera:

Smart management system- Ovaj softver je u okviru projekta "E-Vlada - IT podrška u Opštini Bijelo Polje" donacija USAID-a iz juna 2013. godine, sa ciljem jačanja kapaciteta lokalne samouprave i njene orijentisanosti ka potrebama građana. Koristi se u Građanskom birou i svim opštinskim službama. Softver omogućava skeniranje dokumenata/zahtjeva koje stranke podnose u Građanskom birou, kao i kompletan tok elektronskog dokumenta od Građanskog biroa pa sve do svih nadležnih službi. Time se

uspostavlja elektronska arhiva svih dokumenata koji ulaze i izlaze iz opštine, i omogućava se veoma efikasna i brza komunikacija zaposlenih unutar opštine. Pored toga, građani imaju mogućnost da automatski budu obaviješteni putem sms poruke ili e-maila o statusu zahtjeva/predmeta koji su predali u Građanskom birou. Softver upravo počinje da se primjenjuje i biće od velikog je značaja za efikasnost rada lokalne samouprave, pa je potrebno do kraja ispratiti njegovu implementaciju. Prilagođen je potrebama Opštine Bijelo Polje. Kod je vlasništvo opštine. Postoji korisničko uputstvo i sprovedena je obuka. Predviđen je i backup aplikacije.

Supor - Aplikacija predstavlja evidenciju skeniranih dokumenata koje donosi Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj Bijelo Polje, koji se odnose na: zahtjeve, urbanističko – tehničke uslove, komunalne naknade obračun i uvjerenje, građevinske dozvole i upotrebne dozvole. Od 2013. godine se unose svi podaci, a vrši se unos i skeniranje svih postojećih (izdatih) upotrebnih i građevinskih dozvola od 1970. godine. Takođe se koristi za objavljivanje urbanističko-tehničkih uslova, građevinskih dozvola i upotrebnih dozvola, koje se od 2013. godine objavljuju na veb sajtu www.urbanizambp.me.

SMS centar - Osnovna funkcija aplikacije je obavještanje stranke-građanina sms porukom o ishodu njihovog predmeta koji je podnio Sekretarijatu za uređenje prostora i održivi razvoj.

E-Terra PZ, E-Terra PO i E-Terra PN - Ovaj softver je donacija GTZ-- Njemačke organizacije za tehničku saradnju, svim opštinama u Crnoj Gori u okviru projekta „Opštinska zemljišna politika“ iz 2005-2006. godine. Osnovne funkcije aplikacija su: E-Terra PZ - "PZemljište" služi za vođenje evidencije o zemljištu, čuva podatke slične podacima koji se nalaze u listu nepokretnosti; E-Terra PO - "PObjekti" služi za vođenje evidencije o objektima, ali ne sadrži podatke o građevinskoj dozvoli i upotrebnoj dozvoli; E-Terra PN - "PNepokretnosti" je aplikacija koja je namijenjena za procjenu vrijednosti nepokretnosti, kontrolu i naplatu poreza na nepokretnosti, vrši obračun poreza na nepokretnost, kreira rješenja, knjiženje, zaduženja. Aplikacije E-Terra PZ i E-Terra PO su korišćene u Sekretarijatu za uređenje prostora i održivi razvoj u periodu od 01.01.2005. godine, izmjene su bile 01.01.2009. godine, a sada se ne koristi. Aplikacija E-Terra PN se koristi u Upravi javnih prihoda, izmjene su rađene 2010. godine. Za sve tri aplikacije E-Terra PZ, E-Terra PO i E-Terra PN postoji korisničko uputstvo.

Obračun poreza - Osnovna funkcija aplikacije "Naknada za korišćenje putnog zemljišta" je da vrši izradu rješenja po osnovu naknade za korišćenje putnog zemljišta koje pripada opštinskim i nekategorisanim putevima. Vodi se evidencija po poreskim obveznicima i vrši se knjiženje uplata po tom osnovu. Osnovna funkcija aplikacije "Naknada za ustupanje građevinskog zemljišta na privremeno korišćenje" je da vrši se evidencija poreskih obveznika po osnovu naknade za ustupanje građevinskog zemljišta na privremeno korišćenje na period od godinu dana. Aplikacija vrši obračun iznosa zaduženja, izradu rješenja, knjiženje uplata po tom osnovu. Osnovna funkcija aplikacije "Knjigovodstvo za obračun prihoda" je unos rješenja, broj i iznos rješenja, datum uplate i vođenje knjigovodstva. Aplikacija vrši knjiženje izvoda svih uplata osim za porez na nepokretnosti i prireza poreza na dohodak fizičkih lica. Backup je automatizovan. Izmjene se rade po zahtjevu. Postoji korisničko uputstvo.

Turističke takse - Ovaj softver je naručen za potrebe Turističke organizacije i Uprave Opštine Bijelo Polje. Koristi se u Upravi javnih prihoda, a služi za obračun turističke takse za firme, kreiranje zaduženja i generisanje rješenja, kao i prikaz različitih struktura duga. Softver upravo počinje da se koristi. Postoji korisničko uputstvo i biće sprovedena obuka.

Sistem trezorskog upravljanja - Ovaj softver je u okviru projekta "IT Support for the Treasury Management System" iz 2006. godine, donacija "The Urban Institute". Koristi se u Sekretarijatu za finansije. Ova aplikacija predstavlja trezorski sistem finansijskog poslovanja i podrška je trezorskom poslovanju lokalne samouprave.

Obračun plata za radnike - Softver urađen po specifičnim zahtjevima Sekretarijata za finansije za obračun plata i obustava na plate zaposlenih u Opštini Bijelo Polje. Koristi se od 2004. godine i dograđuje se redovno u skladu sa propisima koji regulišu obračun zarada. Backup je automatizovan.

Blagajna - Softver urađen po specifičnim zahtjevima Sekretarijata za finansije za vođenje blagajne elektronskim putem. Program obuhvata sve uplate i isplate preko blagajne i daje uvid u sve vrste uplata i isplata po vrstama i namjenama, kao i po korisnicima. Softver upravo počinje da se koristi. Backup je automatizovan. Postoji korisničko uputstvo.

Osnovna sredstva - Softver urađen po specifičnim zahtjevima Sekretarijata za finansije za zapisivši osnovnih sredstava i sitnog inventara i obračun amortizacije osnovnih sredstava. Softver upravo počinje da se koristi. Backup je automatizovan. Postoji korisničko uputstvo. Obuka je sprovedena.

Registar naplate novčanih kazni i prekršaje evidencije (RNKIPE) - Ovaj softver se koristi u Komunalnoj policiji za vođenje prekršajne evidencije. Povezan je sa MUP-ovom evidencijom za saobraćajne prekršaje preko mreže državnih organa, kao i sa Ministarstvom za informaciono društvo telekomunikacije i Ministarstvom pravde. Program je sveobuhvatan i objedinjava sve prekršajne naloge organa lokalne uprave u Bijelom Polju. Operater vrši unos prekršajnih kazni za 19 inspektora, i to: inspektora za drumski saobraćaj, komunalne djelatnosti, za opšte poslove i za vodoprivredu.

Registar trgovaca, Registar zanatstva i Evidencija privrednih subjekata - Softveri su urađeni po specifičnim zahtjevima i koriste se u Sekretarijatu za preduzetništvo i razvoj.

- "Registar trgovaca" vrši registraciju privrednih subjekata koji se bave trgovinskom djelatnošću, pohranjuje iste u bazu podataka i kreira zaduženja za iste.

- "Registar zanatstva" je registar preduzetnika, STR, SZR i pohranjuje isti u bazu podataka, kreira rješenja o zaduženju istih.

- "Evidencija privrednih subjekata" je popis svih subjekata koji se bave privrednom djelatnošću, zatim pravnih lica, itd.

Evidencija posjeta predsjedniku - Softver služi za evidenciju posjeta, vođenje evidencije kada je ili će biti zahtjevi riješeni, pregled riješenih zahtjeva, itd. Softver je kreiran na osnovu potreba i specifičnih zahtjeva koje je Opština definisala za obradu formalnosti i zahtjeva u Kabinetu Predsjednika Opštine. Backup je automatizovan.

Upis u matičnu knjigu vjenčanih - Softver predstavlja evidenciju vjenčanih sa područja Opštine Bijelo Polje, a korisnik je Sekretarijat za opšte upravne poslove i društvene djelatnosti.

Upravljanje biračkim spiskovima - Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije je realizovalo Informacioni sistem za vođenje biračkih spiskova, a korisnik je Sekretarijat za opšte uprave poslove i društvene djelatnosti.

Video nadzor - Softver vrši neprekidno nadgledanje, snimanje i upravljanje sistemom video nadzora. Snimanje je automatizovano, softver sam pravi kalendarske i vremenske šeme. Softver je naručila Služba za zajedničke poslove za Opštinu Bijelo Polje. Backup je automatizovan.

Vidicod - Poslovni konferencijski snimač je uređaj koji koristi Služba Skupštine opštine Bijelo Polje za snimanje sjednica. To je periferni uređaj koji je povezan na računar i koji omogućava preslušavanje, prosleđivanje snimaka na e-mail, usb memoriju ili narezivanje na CD. Backup podataka se radi nakon svake sjednice.

Web site - Zvanična prezentacija Opštine Bijelo Polje nalazi se na adresi www.bijelopolje.co.me. Izrađen je 2011. godine a naručilac je Opština Bijelo Polje po specifičnim zahtjevima Centra za informacioni sistem koji je zadužen za ažuriranje, održavanje i intervencije na softveru.

Internet prezentacija Opštine Bijelo Polje sadrži aktuelnosti iz nadležnosti organa lokalne samouprave, aktivnosti Predsjednika i organa Opštine, aktivnosti Opštine na međunarodnom planu, informacije o seminarima i okruglim stolovima koji su se održavali u Bijelom Polju, informacije o zasjedanjima Skupštine opštine, materijale za sjednice Skupštine, dokumenta, razna akta. Sjednice Skupštine opštine se mogu pratiti uživo preko internet stranice "Radio Bijelo Polje". Na njoj se nalaze dokumenta, razna akta, odluke o dodjeli poslova i usluga, ugovori sa pravnim i fizičkim licima, odluke i akti zaključeni u postupku raspolaganja imovinom opštine. Predstavljanje projekata, programa, akata, izvještaja o radu i finansijskih izvještaja, detaljne informacije o radu i organizaciji civilnog sektora u Bijelom Polju, propisima koji definišu njihov rad, informacije o slobodnom pristupu informacijama, kao i

podaci o ostvarenim posjetama, izložbama i drugim kulturnim događajima. Backup podataka jednom mjesečno rade službenici Centra za informacijski sistem. Izvršen je uvid u rad većine aplikacija.

18. Izjašnjenje subjekta revizije

U izjašnjenju subjekta revizije, navodi se: Budžet Opštine po Završnom računu je izvršen u skladu sa članom 41 Zakona o finansiranju lokalne samouprave kojim je u tački 3 predviđeno da se tekući rashodi budžeta opština i otplata duga moraju finansirati iz tekućih prihoda. Nedoumicu i samu preporuku izaziva to što je dio od 757.723,12€, sa pozicije – ugovoreni radovi i obaveze iz prethodnih godina-kapitalni izdaci, tumačenjem revizora potrebno prenijeti na poziciju –otplate obaveza iz prethodnih godina-operativni budžet, a što je iznos koji direktno dovodi do konstatacije neizvršenja budžeta shodno članu 41 pomenutog zakona. Smatramo da se pomenuti dio ugovorenih radova i obaveza iz prethodnih godina ne može isključiti iz kapitalnog budžeta i prenijeti na obaveze iz prethodnih godina-operativni budžet, iz razloga što se radi o obavezama po osnovu kapitalnih projekata koji se realizuju i finansiraju u više a ne u jednoj godini. Uz to smatramo da ni stavke:

- nabavka opreme i objekata u iznosu od 41.430,60€, koja se odnosi na dio obaveza za kupovinu zgrade fakulteta
- troškovi kamata za uzete kredite za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja u iznosu od 97.380,25€ koje se odnose na dio ulaganja opštine u pomenute namjene
- i troškovi kamata po stambenim kreditima u iznosu od 33.982,32€ koji se odnose na učešće Opštine u kupovini, izgradnji i adaptaciji stambenih jedinica svojih radnika ne trebaju biti isključene iz kapitalnih izdataka.

Razmatrajući Izjašnjenje subjekta revizije, a uvidom u činjenično stanje uvjerali smo se da izdaci u iznosu od 757.723,12€ koji se odnose na prethodne godine, treba shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa budžeta Crne Gore, budžeta vanbudžetskih fondova i budžeta opština iskazati na izdatku 463 Otplata obaveza iz prethodnog perioda. Takođe, izdatak u iznosu od 41.430,60€ treba evidentirati na računu 461-1 Otplata hartija od vrijednosti i kredita rezidentima, jer se plaćanja prema NLB Montenegro banci vrše po osnovu zaključenog ugovora o kreditu za svrhu nabavke objekta; iznos od 97.380,25€, ne predstavlja kapitalni izdatak jer se odnosi na pomoć fizičkim licima za uzete kredite za podsticaj razvoja poljoprivrede, turizma i zapošljavanja; iznos od 33.982,32€ odnosi se na učešće Opštine u subvencioniranju kamata po stambenim kreditima zaposlenih u Opštini, što ne predstavlja kapitalni izdatak Opštine.

19. Sudski sporovi

Sudski sporovi u kojima je Opština Bijelo Polje, tužena strana iznose 1.124.045,00€. Prema spisima predmeta, sa stanjem na dan 31.12.2012.godine, kod Direkcije za imovinu i zaštitu prava Opštine, ukupan iznos potraživanja po osnovu sudskih sporova iznosi 937.179,55€, što ukoliko dođe do gubitka svih sporova, može imati negativne efekte na poslovanje Opštine u budućem periodu.